

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JOZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Szell Kálmán.

Budapest, február 20.

Lapunk főszerkesztője a válság alkalmából Bécsbe utazott és onnan illetékes tényezőkkel való érintkezés alapján a következőkben telefonálja meg nekünk értesüléseit, benyomásait és a készülődő eseményekről való ítéletét:

Bécs, február 20.

A válság sorsa eldőlt. Ma délután negyed három óra óta Szell Kálmán Magyarországnak deszignált miniszterelnöke. Harmadfél óra hosszat tartó kihallgatásnak eredménye ez a királyi határozat, amely a kompromisszum létrehozásával és a kabinetalakítással Szell Kálmánt bízta meg. *Ebből a harmadfél órából egy pillanatot sem fordított más megoldás lehetőségének, vagy célszerűségének megbeszélésére.* A felség akarata minden más megoldást már eleve kizárt attól a perctől fogva, hogy Szell Kálmán szereplése ebben a most lezáruló válságban megkezdődött. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a koronára más irányú befolyások nem próbáltak érvényesülni. Bánffy az ischli klauzula elejtéséig Lukács Lászlót tolta, tegnap pedig egész határozottsággal Fejérváryt ajánlotta utódjául. Ám Lukács László elbukott az ischli klauzulával, amely az ő legsajátosabb műve volt, a Fejérváry-kombináció pedig sohasem volt még egy percig sem lehetséges. Fejérváry maga sem akart miniszterelnök lenni. Az ő ambíciója nem a politikai térre utalja őt, hanem a hadügyi térre, ahol eddig is üdvösen működött és ahol tágasabb működési alapon esetleg még jobban érvényesíthetné kétségtelenül nagyjértékű tehetségeit. De Fejérváry nemcsak hogy maga nem akart miniszterelnök lenni, hanem tudta azt is, hogy a felség Szell Kálmánra kívánja bízni a béke helyreállítását és a békepolitika fontos céljainak kormányzati téren való megvalósítását. Mind e körülményeknél fogva a király a távozó miniszterelnök ajánlatával nem kívánt élni. Fejérváryt tegnap fogadta ugyan, de teljes egyetértésben e hü miniszterével meg sem kínálta őt a kabinetalakítással. *Bánffy tehát ez utolsó funkciójával is kudarcot vallott. Politikájának omejátát a leghatározottabban visszautasította a korona.*

A király Szell Kálmánt, és csakis Szell Kálmánt akarta. Az alkotmányosság szempontjából ez az akarat helyes, politikai szempontból pedig a legmegnyugtatóbb. Ha a király elejti az eddigi politikát és annak embezeit, akkor helyesen csak is azt a férfiut ruházhatja fel a felelősséggel, akinek tanácsára fordult el az eddigi politikától és a kinek politikája felé fordult. Tehát az alkotmányosság kritériumainak a felség é döntése teljesen megfelel. Politikai szempontból pedig lehetetlen megnyugvást nem találni abban, hogy a közélet pacifikálásának sorsa ugyanannak a férfinak a kezébe jut, aki azt eddig is páratlan sikerekhez vezette. Zsákutcából

ugy jö ki egy ország, ha megfordul és azt az embert fogadja vezetőjéül, aki előre megmondotta, hogy ezen az uton bekövetkezik a megakadás és vissza kell majd fordulni. Aki előre meglátta a veszedelmet és óva intett is tőle, arról a legkönnyebben és a legbiztosabban tehető fel, hogy ezentul is el fogja kerülni. A felség döntése tehát nemcsak az alkotmányosság szempontjából, de politikailag is véve az egyedül helyes.

Annak a körülménynek, hogy harmadfél óra hosszáig tartott a mai audiencia, igen nagy fontosságot tulajdonítanak az itteni hangadó körökben. A király alaposan ismerte Szell Kálmán felfogását az aktuális politika feladatairól és azoknak legcélszerűbb megoldásáról már e szereplésének kezdete óta. Erről tehát ma alig kellett tanácskozniok. Ama nevezetes audiencia óta, amelyen az ischli klauzula megdőlt és az elgázolás politikája megbukott, immár negyedszer jár Szell Kálmán a királlyal és őszinteségről, loyális természetéről feltehető, hogy az új kormányra váró minden nehézségről alaposan tájékoztatta a felséges urat: azokról is, amik a kormánypártban támadhatnak. Ha most mégis arra került a sor, amit itt Bécsben *gründliche Aussprachen* neveznek, úgy annak célja más nem lehetett, mint az, hogy Szell Kálmán politikájának egész koncepciója a maga egyetemes összefüggésében, valamint e politikának nevezetesebb részeit is őszintén és szervesen feltárassanak a felség előtt.

Szell Kálmán egy határozott, plasztikus kidomborodó irányt képvisel, amely két pontban foglalható össze. A nemzet szerzett jogainak feltékeny megóvása, de e mellett a legnagyobb politikai áldozatkészség a trón és a monarkának egyetemes érdekei iránt, ez az egyik pont. A másik pont pedig az, hogy e fontos cél érdekében a közjogi alapon álló szabadelvű elemek koncentráltassanak. Ezt mivelte eddig Szell Kálmán egész államférfiúi pályafutásán és csak következetesnek kell maradnia, hogy ezentul se miveljen egyebet. Titkot sohasem csinált abból, hogy a caucus-rendszert a többségben áldatlannak tartja, és hogy a rokonérzésű, azonos irányú elemek együvéscsatlakozását az országos érdek nyereségének tekintené. Sem oka, sem joga senkinek föltenni, hogy a kormány élén Szell Kálmán el fog szakadni attól, amit eddig hirdetett. S ha ma órákon át tartó tanácskozás előzte meg az ő megbízását, fel kell tenni, hogy arról esett szó ezen az értekezésen *s ha ily előzmények után kapta meg a felséges ur kezéből a megbízást, fel kell tenni, hogy nézetei a korona helyesléssel tárdokoltak.* Szell nem az az ember, aki a hatalomra jutás kedvéért feláldozná politikáját; a hatalom nem cél neki, hanem eszköz; az ő politikájának megvalósítására. Ezzel a politikai utipodgyászsal jött föl Szell Kálmán Bécsbe,

világos, hogy ugyanazzal tér vissza Budapestre, mint Magyarországnak deszignált miniszterelnöke.

Szell Kálmán holnap visszautazik Budapestre. A legközelebbi teendő a kompromisszum létrehozása. Remélhetőleg nem fognak nagy nehézségek támasztani az ellenzék részéről. Hiszen a differenciák nem lényegesek és kölcsönös jóakarattal könnyen kiegyenlíthetők. A kompromisszum létrejötte után a korona azonnal elfogadja a Bánffy-kabinet lemondását s legott megalakul a Szell-kormány, egyelőre tisztán szabadelvűpárti jelleggel. Az új helyzetnek mindenesetre elmaradhatatlanok a pártviszonyokra való gyökeres hatásai, de hogy mikor és mi módon fognak ezek a hatások érvényesülni, az későbbi dolog. Ma csak egy bizonyos, az, hogy az új politika becsületesen és okosan fogja keresni a magyar közélet kiengesztelését. A többség alig fog e politika ellen nehézségeket csinálni. Bánffy Dezső fog ugyan dohogni, de már a Tiszákat nyilván megléti a *teljessé* vált fordulat. Nekik áll érdekükben, hogy benn maradjanak a többségben és ne keressék „a ragyogó elszigeteltség” állapotát. Bánffy különben sem bánt velük az utolsó napokban úgy, hogy kedvük lehetne vakon követni ezt a bukott embert a maga kudarcába. Előttük a *se demettre ou se soumettre* alternatívája áll. Ha megadják magukat, nekik jó. Ha pedig revoltálnak, csakis magukat hozzák bajba. Ha a palotaforradalom kétélű fegyveréhez nyulnak, nem az új politika fog sebet kapni, mert az új politika kiengesztelésre és erőre törekszik s tehát tetőtől talpig belemártotta magát a Lethe vizébe, hogy feledni tudjon és sebezhetetlen legyen; hanem ha meghasonlás támad a többségben, akkor annak kárát azok fogják vallani, akiknek mátol fogva egész testük egyetlen Achilles-sark.

Igy hát diadalára készülődik az alapos kibontakozás politikája. Szell Kálmánt bizalommal és örömmel fogadja az ország s a remény rózsáit hinti eléje az érdemeit hálásan méltató, egyéniségének nagy értékét őszintén elismerő közvélemény.

BELFÖLD.

Összeférhetlenek. A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága ma tovább tárgyalta a Horn Ferenc által tett összeférhetlenségi bejelentéseket. Az érdekeltek képviselők, akiknek ügye ma sorra került: Perczel Béni, báró Podmaniczky Frigyes, Polyák Béla, Pulszky Ágost, Radozca János, Rosenberg Gyula, Sámuel Lázár, Szójtály Gyula, akik a tárgyaláson megjelentek és röviden nyilatkoztak. A bizottság kimondotta, hogy a nevezett képviselőkre nézve összeférhetlenség esete nem forog fenn. Azután tárgyalta a bizottság a Polónyi Géza által tett bejelentést, amely Pulszky Ágostnak a kaláni vasgyár részvénytársaságnál viselt állását tartja összeférhetlennek a képviselőséggel. Rudnyánszky Béla előadó bemutatta a földmívelési és pénzügyminiszteriumokból beszerzett adatokat, mire Polónyi Géza adta elő bejelentésének okait. Kimutatta, hogy a kaláni részvénytársaság tartós és állandó szerződéses viszony-

ban van a kincstárral s hogy a társaság minden konkurrenciára nélkül kapta a vasérc-szállítását a vajdahunyadi gyártól, ami csak az illető képviselő befolyásának tulajdonítható. Ez alapon kéri az összeférhetetlenség kimondását. *Pulszky* Ágost védekezése során hangsúlyozta, hogy a kifogásolt eset teljesen analog viszony avval, amely a salgó-tarjáni és petrozsényi bányákra nézve fennforog; ezekre nézve pedig a bizottság már konstatálta az összeférhetetlenség fenn nem forgását. A bizottság az előző eset okmányainak megvizsgálása végett az ügy tárgyalását holnapra halasztotta.

Az új miniszterelnök.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, február 20.

Az aggodalmak és reménykedések, a küzdelmek és cselszövések, a bizonytalanság hosszú napjai után végre egy napja a teljes bizonyosságnak, a teljes megnyugvásnak. A válság, amelynek megoldásához az ország érdekeinek egész láncolata kapcsolódik, elérkezett a megoldáshoz, ahhoz a megoldáshoz, amelyet óhajtanunk kellett s amelyet az általános kétség legkínosabb napjaiban sem szüntünk meg remélni. Az történt, amit mi, minden ellenkező híresztelés, kombináció ellenére már napok óta, mint föltétlenül bekövetkezendőt jeleztünk előre: *Széll* Kálmán immár formaszert is megkapta a kormányalakításra szóló királyi megbízást.

A délutáni órákban jött meg a hire ennek a szerencsés valóságnak és kitörő örömmel fogadták mindenfelé. Amerre politikáról beszéltek, mindenütt hallani lehetett a megnyilvánulását annak a megkönnyebbülésnek, amely olyankor támad, mikor a nemzet egyetemes érzésének visszhangja szólal meg egy királyi elhatározásban.

A történelmi nevezetességű mai nap eseményeiről és hangulatairól a következő részletes tudósítás számol be:

Félhivatalos híradás.

(Magyar Távirati Iroda I.)

Széll Kálmán képviselő a király meghívására Bécsbe érkezett és délből 12 órakor kihallgatásra megy a királyhoz.

(Budapesti Tudósító I.)

Széll Kálmán valóságos belső titkos tanácsost, akit tegnap Rátótról Bécsbe hívtak, ma déli 12 órakor 6 felsége kihallgatáson fogadta. *Széll* Kálmán a kihallgatás előtt a bankgassei magyar miniszterium épületében a magyar miniszterekkel érkezett.

(Magyar Távirati Iroda II.)

A király 6 felsége ma *Széll* Kálmán majdnem harmadfélóra hosszat tartó kihallgatáson fogadta. *Széll* Kálmán miniszterelnökké deszignáltatván, a megbízást a kabinetalakításra elfogadta. A deszignált miniszterelnök holnap reggel Budapestre visszatér, hogy a kompromisszum-tárgyalásokat az ellenzékkel tovább folytassa.

(Budapesti Tudósító II.)

Széll Kálmán valóságos belső titkos tanácsos ma déli 12 órakor legfelsőbb meghívására magánkihallgatáson jelent meg 6 felségénél, ahol több mint két óra hosszat esetelvé a helyzetet és megokolván a kibontakozásra irányuló javaslatait, legmagasabb helyről megbízást kapott, hogy mint deszignált magyar miniszterelnök az e célból szükséges összes lépéseket megtegye. *Széll* Kálmán e szerint legközelebb, előreláthatólag már holnap reggel Budapestre megy, hogy első sorban most már egymaga vegye fel újra az ellenzékkel folyt kompromisszum-tárgyalásokat, amelyekben eddig, mint a korona bizalmi férfa, báró *Bánffy* Dezső miniszterelnökkel paripassu vett részt. *Széll* Kálmán, aki alkalmasint még e hét folyamán ismét megjelenik Bécsben, hogy legfelsőbb helyen jelentést tegyen küldetésének eredményéről, a mai kihallgatás előtt és után hosszabb ideig érkezett a bankgassei magyar miniszterium épületében báró *Bánffy* Dezső, báró *Fejérváry* Géza és gróf *Széchenyi* Manó miniszterekkel.

Báró *Bánffy* Dezső miniszterelnököt és báró *Fejérváry* Géza honvédelmi minisztert holnap 6 felsége újra kihallgatáson fogadja; báró *Bánffy*

délelőtti féltizenegy órára, báró *Fejérváry* Géza pedig féltizenkettőre hivatalosak a Hofburgba.

(Magyar Távirati Iroda III.)

Báró *Fejérváry* honvédelmi miniszter ma délelőtt egy óra hosszat tanácskozott gróf *Goluchowski* közös külügyminiszterrel, aki azután külön kihallgatáson volt a királynál.

(Magyar Távirati Iroda IV.)

Báró *Bánffy* és báró *Fejérváry* miniszterek holnap délután visszatérnek Budapestre.

A kibontakozás.

Bécsi tudósítónk a magyar kormányválság megoldásáról a következőket jelenti telefonon:

Bécs, február 20.

Már délután híre kelt itt a magyar válság eldőltének. *Széll* Kálmán háromnegyed 12-kor került a király színe elé és egyenyed 3-kor mint Magyarország deszignált miniszterelnöke hagyta el a Hofburgot. A *Bánffy*-kabinet lemondását a felség forma szerint még nem fogadta el, de a *Széll* Kálmánnak, mint deszignált miniszterelnöknek adott előzetes megbízás már nem csupán a kompromisszum megkötésére, hanem a kabinet megalakításának előkészítésére is szól.

Széll Kálmán szombaton este Rátótra utazott, csak a felség parancsára akarván az uralkodó színe elé menni. Még vasárnap éjjel Bécsbe kellett jönnie Rátótról, mert a király ma délelőttre rendelte maga elé. Az audienciának harmadfél óráig való tartamát itteni politikai körökben úgy magyarázzák, hogy teljes összhang jött létre a kibontakozásra és a jövődó politikára nézve egyfelől az uralkodó és másfelől a kormánypolitikának új vezére között. *Széll* Kálmán holnap már értesíteni fogja az ellenzéki pártvezéreket, hogy szerdán tárgyalni kíván velük a kompromisszum dolgában. Remélhető, hogy huszonnyó óra alatt sikeresen befejezhetnek ezek a tárgyalások. A kompromisszum létrejötte után *Széll* Kálmán ismét feljön Bécsbe jelentést tenni a felség elé terjeszteni a kabinet összeállítására vonatkozó javaslatait. Erre nézve időközben érkezni fog az illető egyeniségekkel és a szabadelvű párt oszlopos tagjaival s amennyiben lehetséges lenne, Budapestben elő is készíti az új helyzetet, úgy, hogy az új kormány létrejötte és a parlamenti zavarok kibonyolítása minél rövidebb idő alatt megtörténhessenek.

A *Széll*-kabinet egyelőre mindenestre a jelenlegi többségből fog alakulni, de már legközelebb változás várható a pártkeretekben, mert a disszidensek nyilván visszacsatlakoznak a szabadelvűpárthoz. Az általuk kezdeményezett kibontakozás megvalósult s így kiválásuk tárgytalan lett és most már nemcsak visszacsatlakozhatnak, de vissza is kell csatlakozniok a többséghez. Az új helyzetnek ez a világos következménye. A disszidensek azonban csak az új kormány megalakulása után fognak a szabadelvű párt kötelékébe ismét belépni.

A kibontakozás tempója most már tisztán az ellenzékétől függ. Idevaló illetékes körökben remélik, hogy tekintettel a még elintézendő differenciák csekély jelentőségére, ez az egyezés csakhamar meglesz úgy, hogy a kompromisszum csütörtökre elkészül. Az új kabinet megalakítása a hétnek utolsó napjait igénybe veszi és a *Széll*-kormány már mához egy hétre be fog mutatkozhatni a parlamentben.

A *Neues Wiener Tagblatt* holnapi száma az új kabinethez közelálló forrásból a következőket jelenti:

— Valahányszor szóba került *Széll* Kálmán miniszterelnökjelöltsége, mindig fellemerült az a kérdés, mi lesz a fuzióval és hogy a nemzeti párt kap-e helyet az új kabinetben. Most kiderül, hogy ez képtelenség. Az új kabinet a szabadelvű pártból fog megalakulni és a *Bánffy*-kabinet tagjainak nagyobb része helyet kap benne. *Széll* Kálmán holnap Budapestre utazik és estére érintkezni fog a szabadelvű párt korifeusaival a kabinet-alakítás dolgában. Előbb azonban az ellenzékkel fog tárgyalni, mert nem alakítja meg

a kormányt, míg a kompromisszum létre nem jött. Azt hiszi, nem fog nagy nehézségekbe ütközni és még ezen a héten abban a helyzetben lesz, hogy kész miniszterlistát mutathat be a koronának. Ami az Ausztriával való kiegyezést illeti, *Széll* Kálmán bizik benne, hogy a magyar törvényhozást abban a formában fogja megszavazni a javaslatokat, amelyben azok a képviselőház előtt fekszenek. Csupán az ischli klauzula fog módosulni *Széll* Kálmán ismeretes formulája szerint. Kívánja *Széll* Kálmán, hogy a kiegyezés Ausztriában is parlamentáris uton jöjjön létre, mert Magyarországra nézve nem tartja szerencsésnek a kiegyezés olyan perfekcionálását, amelyben a 14. §-nak is szerepe jut. *Széll* át van hatva attól a meggyőződéstől, hogy Magyarországnak is érdeke az, hogy Ausztriában ne kormányozzanak a németek ellen, mert a szláv elemektől kormányzott Ausztria csak árthat Magyarországnak.

A *Neues Wiener Tagblatt* alapos értesülések alapján jelenti, hogy báró *Fejérváry* Géza, gróf *Széchenyi* Manó és *Cseh* Ervin az új kabinetnek biztosan tagjai lesznek; ellenben *Lukács* László semmi esetre sem tarthatja meg tárcáját, mert nagyon exponálta magát a harcias politika mellett. A Ház elnökségének betöltése nyílt kérdés marad. Csak annyi bizonyos, hogy *Perczel* Dezső jelöltsége el van ejtve és *Berzeviczy* Albert az egyetlen komoly jelölt, ha ugyan az új kabinet megalakítása alkalmával nem fognak reá számítani.

A harmadfél óráig tartó mai audienciának hordereje beláthatatlan, mert nemcsak új emberrel, hanem új rendszerről is van szó. Győzött az enyhébb irányzat, de azért *Széll* Kálmánnak erős dolga lesz az ellenzékkel. Igaz ugyan, hogy a kisebbség örül, mert azt hiszi, hogy *Széll* miniszterelnöksége a fuziót jelenti, a szabadelvű párt egy része éppen ezért rossz szemmel nézi őt, de annyi bizonyos, hogy az ellenzék *Széll*től nagy meglepetéseket várhat.

A pártok álláspontja.

Az örömtüzeknél, melyek a hazafias szívekben a politikai válság szerencsés megoldásakor kigyulnak, messzibbre fognak elvilágítani azok a nyilatkozatok, amelyeket a parlamenti pártok vezetői tettek ma a *Budapesti Napló* tudósítói előtt. *Széll* Kálmán kinevezése mindnyájukat kielégíti s ezt a megoldást a jelen viszonyok közt a legszerencsésőbbnek tartják. Ez pedig annyit jelent, hogy a pártok most már csak napok kérdésének látják az egész parlamenti válság lebonyolítását is. A békeakció, melynek fonalát *Bánffy* kénytelenségből szombaton elejtette, már a holnapi napon újból megindul s mire az ország föléssz-mél, talán a rend már az egész vonalon helyreáll. A pártok vezető embereinek nyilatkozatait tudósítónk a következőkben hozták meg:

A disszidensek.

(Láng Lajos.)

A disszidensek csoportjából *Láng* Lajos, a képviselőház volt alelnöke volt szíves tudósítónkat fogadni. A magyar parlamentnek ez az igazi kitűnősége a következőkben foglalta össze első impresszióit:

Széll Kálmánnak a kormányalakítással való megbízása a békepolitikának, vagyis annak a politikának győzelmét jelenti, a melyet mi, a szabadelvűpártból kiléptettek képviselünk. Csak természetes tehát, hogy a legnagyobb örömmel és elégtétellel fogadjuk ennek a megoldásnak a híret, még pedig nemcsak azért, mert *Széll* Kálmán deszignációja a szecesszió győzelmét és egyúttal igazolását is jelenti, hanem azért is, mert *Széll* Kálmán egyéniségében kellő garanciáját látjuk a létrehozandó parlamenti béke tartósságának, közállapotaink konszolidációjának s a jövődó kormányzat szigoruan alkotmányos és szabadelvű irányának.

A szabadelvűpárt.

A szabadelvű pártkörben egész este nagy volt az élénkség. A párt korifeusai körül sűrű csoportok képződtek és feszült várakozással lesték a „beavatojtak” értesüléseit és véleményeit. Kü-

lönösen sokan sereglették körül Hegedüs Sándort, az immár végképpen diadalmaskodott békepárt egyik vezérének. Báró Bánffy Dezső nem mutatkozott. A kabinet többi tagjai közül leginkább *Wlassics* és *Lukács* vettek részt az általános diszkusszióban; *Wlassics* a béke híveivel tartott, *Lukács* László ellenben a Tiszákkal, akik hol egyik, hol másik csoportban voltak láthatók és feltűnt, hogy az utóbbi napok csendes, suttogó manőverirozása helyett ma ismét a lármás agitációra adták magukat. *Széll* Kálmán deszignációjának híre rendkívül megdöbentette őket. A döntést nem várták mára és nem hitték, hogy ilyen hirtelen fajt accomplival találják szemben magukat.

Az öreg *Tisza* Kálmán el sem akarta hinni, hogy csakugyan megkapta *Széll* a kabinetalakításra való megbízást; de erre gróf *Tisza* István megmutatta atyjának a *Magyar Távirati Iroda* felhivatalos táviratát. Most aztán valóságos düh szállotta meg azt a kisdud csoportot, amely még mindig a Tiszákat vallja politikai vezéreinek. Hevesen támadták *Széll* Kálmán eljárását, amelyben ők a többség megálzását látják, mert szerintük az ellenzéknek tett folytonos koncesszióknál nem volt egyéb. Különösen a fuzió ellen ágáltak hangosan. *Tisza* István így szól:

— Megkívánjuk, hogy ide se a disszidensek vissza ne jöjjenek, se a nemzeti párt be ne tegye a lábát.

Ezt azonban nem hagyták szó nélkül *Hegedüs* Sándor és *Kubinyi* Géza, akik a békebarátok nagy tömegének hangos helyeslése közben ismételték, hogy a pártot senki elől elzárni nem lehet és örülni kell minden szellemi és erkölcsi erőgyarapodásnak.

— Ha pedig nektek nem tetszik, — tette hozzá *Kubinyi* — hát akkor lépjétek ki, isten hírével, jönnék helyettetek legalább még egyszer annyian.

A kilépéssel való fenyegetés egyáltalán nem tesz hatást a párt zömére, amely *Tiszák* keserű kifakadásait részint közömbös vállvonogatással, részint mosolyogva veszi tudomásul. A párt kilenc tizedrésze lelkesedéssel üdvözi azt a megoldást, amely *Széll* Kálmánt állítja a kormány és a párt élére, s a régi, szép idők felújulását reményli az új rezsimtől.

A *Tiszák* kevésszámú híveinek okoskodását a csoport egyik emberének tudósítónk előtt tett következő nyilatkozata tükrözi vissza:

— Mit tett eddig *Széll* Kálmán, hogy olyan nagyon ünneplik? Semmi egyebet, mint azt, hogy folytonosan azt kereste, miben engedhet az ellenzéknek? Az ő deszignációjá se nem egyéb az ellenzéknek tett koncesszió. Különben, hogy ebből a deszignációból lesz-e kormányalakítás, az még nem egészen bizonyos. Csak az bizonyos, hogy *Széll* Kálmán vállalkozott a kompromisszum megkötésére, de ennek a vállalkozásának a sikere legalább is kétséges. Az ellenzék megkapta *Bánffy* fejét, de nem lesz hajlandó cserébe adni érte a 204. §. szigorú módosítását. Ettől pedig nem tághat *Széll* Kálmán sem, mert a párt határozata (?) köti. Ha pedig a béke újra meghiusul, akkor *Széll* visszavonulása önkényt következik.

Ezzel szemben a párt egy kapacitása így nyilatkozott:

— *Széll* Kálmán bevonulása a szabadelvű párt újraéledő közszellemének örömmünnepe lesz. Ujraéled, mikor a közös meggyőződés ereje teremtette meg a pártfegyelmet; aztán jött idő, mikor a pártfegyelmel szabta meg a meggyőződést. Volt idő, mikor a párt követte vezéreit, lelkének sugallatára, aztán jött idő, mikor érzelmeink visszafojtásával kellett követnünk vezérünket, akihez a párt hűségénél egyéb nem kapcsolhat bennünket. Azt a régi, szép korszakot látjuk feltámadni most és úgy érezzük magunkat, mint aki dohos pincéből tiszta levegőre jut. Biztosíthatom róla, hogy így gondolkozik a párt túlnyomó többsége, amiről meg fog győzni mindenkit a pártkonferencia, amelyet még ezen a héten tartani fognak. A Tiszák igaztása semmit sem jelent. Egy lármás töredék nem ronthatja meg a párt igazi közhangulatát, amely különösen, mióta a korona döntése ismeretes, egységesebb, mint valaha volt. Ez a közhangulat most őszintebben nyilatkozik, mint bármikor a *Bánffy*-éra alatt. És ez a hangulat: a bizalom és szimpátia *Széll* Kálmán személye iránt, akiben mi régi párttradícióink felébredésének, a törvényes és böles kormányzásnak, s a politikai konszolidációnak biztosítékát látjuk.

A nemzeti párt.

(Gróf Apponyi Albert.)

Gróf Apponyi Albert a *Budapesti Napló* tudósítóját a nemzeti párt klubjában volt szíves fogadni. A kör helyiségében pezsgő elevenség volt; a párttagok csaknem teljes számban eljöttek, megbeszélni a napnak korszakos eseményét. A nemzeti párt nagyevü vezére ezeket mondta tudósítónknak:

A nemzeti párt a legnagyobb meglepéssel fogadja azt a fordulatot, amely ma beállott. Szeretnék minden félreértést elkerülni. A mi meglepődésünk forrása nem a pártönzés kielégítésének reménye; nem is azt jelenti, hogy most már meglesz a fuzió, mert nem erről van most szó. Hanem jelenti azt, hogy *Széll* Kálmán személyében kellő garanciát látunk arra — ami ennek a nagy küzdelemnek a célja volt, — hogy gyökeres rendszerváltozás lesz, a törvények uralma helyreáll, az alkotmány visszanyeri valódiságát és a hatvanhetes alap épségét veszedelem nem fenyegeti.

A függetlenségi párt.

(Kossuth Ferenc.)

A függetlenségi és negyvennyolcas párt vezére lábbadozó beteg s még nem mozdulhat ki szobájából. Szívesen fogadta azonban a *Budapesti Napló* tudósítóját, akitől először is megkérdezte, hogy megjött-e már *Széll* Kálmán megbízatásának hivatalos megerősítése? Az igenlő válasz után így nyilatkozott:

— A jelen viszonyok közt ezt a megoldást a *legszerencsesebbnek* tartom. A *Széll* Kálmán egész multja és jelleme garanciát nyújt, hogy Magyarország most *igazságosabb aera virrad*. Nincsen kétségem, hogy most már a béketárgyalások gyorsan fognak lebonyolódni, mert az ő kinevezésével az ellenzék megkapta a kívánt személyi garanciákat s nem lesznek áthidalhatatlannak a tárgyi garanciák sem. Hogy csak a házszabályok revízióját említsem, ami idáig mélyeséges szakadék volt az alkudozó felek közt, úgy gondolom, máttól fogva nagyon akadémikus akadálylává vált. Mert az ellenzéknek a maga elvi harcához sohasem volt rá szüksége, hogy a házszabályok gyöngeit kihaszalja s ahogy a *Budapesti Napló* — amelynek politikai sikeréhez egyébként szívből gratulálok — mindig nagyon helyesen jegyezte meg, az ellenzék a technikai eszközökkel nem a maga politikai céljait kívánta elősegíteni, hanem csak a törvények kijátszását és elakuvását akadályozta meg. Mihelyt az országban helyreáll a jogrend és a törvényfisztelet, az ellenzék elvekkal fog harcolni az elvek ellen s ha tántoríthatatlanul áll is meg politikája mellett, ahogy ezt tőle várni is lehet, de erőszakos eszközökhöz sohasem fog nyulni. Már pedig a *Széll* Kálmán kormányzása olyan időkkel kezeslet, amikor a súlyosan megviselt nemzet nyomról-nyomra visszatér a törvényfisztelet utjára s újból tehetővé válik az elvek tiszta harca. S akkor a szigorubb házszabályokra ugy sem lesz szükség. A függetlenségi és negyvennyolcas párt akkor is szemben fog állani *Széll* Kálmánnal és szemben állna bárkivel, ha a végzet mindjárt Deák Ferencet adná vissza a nemzetnek, de ez az oppozíció a tiszta és tántoríthatatlan elvhűség lesz, mely nem adja magát technikázásra. Ami azonban a hatvanhetes alapon álló ellenzékkel illeti, ezek alighanem *közéledni fognak* az új kormányhoz. Talán nem mindjárt, mert szükséges, hogy egy kis fű nőjön azokon a barázdákon, melyeket a súlyos krízis hasított, de bizonyos idő múlva az egyesülésnek mi sem állhatja útját. Ez persze már nem tartozik a függetlenségi párt s inkább csak egyéni vélemény, aminő elől a viszonyok ismeretével alig lehet elzárkózni. A *Széll* Kálmán megbízatását azonban, ismétlem, a jelen viszonyok közt a legszerencsésebb megoldásnak tartom.

A vidék hangulata.

A vidék nagyobb városaiba már ma délután megvitte a táviró és telefon *Széll* Kálmán deszignációjának hírének, amely természetesen mindenütt lehető

legjobb hatással volt. Az ország hangulatára jellemző ez a távirat, amely *Nagyváradról*, *Tisza* Kálmán városából érkezett:

Nagyvárad, február 20.

Széll Kálmánnak kabinet-alakítással való megbízatása nagyon megnyugtatta a kedélyeket. A lapok külön kiadásait nagy örömmel kapkodták szét. A nemzeti kaszinóban s általában mindenütt szerencsésnek találták a király választását. A városi és a megyei szabadelvűpárt e tárgyban a napokban ülést tart.

Hasonló híreket kaptunk *Aradról*, *Szegedről*, *Temesvárról*, *Nyiregyházárról* és *Debrecenből*.

Lapvélemények.

A sajtó felfogása természetesen még csak szórványos cikkekből ismeretes, amennyiben a politikai fordulatról még csak az esti lapok nyilatkozhattak. De a közönséget keitő máris érdekelheti. Az egyik a *Magyarország* nyilatkozata, melyben az ellenzék egyik frakciójának álláspontja tükröződik; a másik a *Magyar Újság* nyilatkozata, mely némileg pikánsnak is mondható, amennyiben a *Széll* Kálmán kinevezésének politikai jelentőségéről nincs ideje nyilatkozni, de arra igenis talál még időt, hogy *Gajári* Ödönnek a *Nemzet* és a *Magyar Újság* szerkesztői állásáról való — lemondását már ma este bejelentse.

Az érdekes nyilatkozatok itt következnek. A *Magyarország* vezércikkében nagy meglepéssel emlékezik meg *Széll* Kálmán kinevezéséről s ezt mondja:

Az ellenzék egy *Széll* Kálmán kormányának hajlandó előlegezni mindazt, amire a helyzet pilanatnyi szanalása kedvéért szükség van. Fuzióra ma nem gondol még senki. Az ellenzéki férfiaknak személyes ambícióik nem voltak s egészen meg lesznek elégedve, ha a miniszteri székek oly férfakkal töltenek be, akik a *Bánffy*-kormány bűneivel notóriusan terhelve nincsenek. Ez különben talán lehetetlen is, hisz a legutóbbi audienciák története a *Bánffy*-regimenek olyan legfelsőbb dezavválását jelenti, amely még hangban is fölér a legvehemensebb ellenzéki elítéléssel. Az ellenzékben tehát senki se lesz miniszter. A maga együgyű voltában azonban beéri azzal az elégtétellel, hogy Magyarországot megszabadította *Bánffy* Dezsőtől s a királynak alkalmat adott rá, hogy újra fölkeresse és meg is találja az 1878-ban elvonult *Széll* Kálmánt.

A *Magyar Újság*, a *Bánffy*-kormány lapja, csak második helyen tud a fordulatról. Egyszerűen leközi a *Magyar Távirati Iroda* kommunikációját s aztán ennyi megjegyzést fűz hozzá:

Lapunk zártakor vettük a M. T. I. e híret. Ő felsége bölcsége döntött tehát és pedig halára méltó gyorsasággal a válság ügyében. Most már remélhetőleg minél előbb sikerülni fog a béke művét finalizálni s a parlamenti béke és az alkotmányos rend, a súlyos megröbaltatások után, az ország javára helyre fog állani.

Ezen a politikai glosszán kívül azonban, mint említettük, van a *Magyar Újság*nak még egy kis híreskője is, ami a fordulattal talán némi összefüggésben is lehet. Szól ez a híreskő ekképpen:

Gajári Ödön, lapunk főszerkesztője és a *Nemzet* felelős szerkesztője, a legközelebbi napokban e két állásáról le fog mondani.

KÜLFÖLD.

A görög választások. Tegnap óta folyik a képviselőválasztás Görögországban. A Deliannisz-pártja általánosságban vereséget szenvedett, valószínűleg nem kapott többet harminc mandátumnál. Gortiszban Deliannisz listájából csak magát *Deliannisz* választották meg. Aténben a Deliannisz-párt *Szmo* *tenisz*ivel teljesen megbukott. *Teodokisz*, a volt Trikupisz-párt vezére Korfuban egész listájával egyetemben diadalmaskodott. Arra számítanak, hogy a Trikupisz-párt százhusz mandátumot kap a kétszázharmincegy közül. Aténben *Dragumisz* és még három más Trikupistát, továbbá *Zaimisz* és *Negrisz* disszidenseket, azonkívül valószínűleg *Rallit* és *Kanariszt* választották meg. *Szuludisz* Tébában megbukott.

A szilésiai bábél. Azokat az utasításokat, amelyeket az osztrák miniszterelnök mint a belügyminisztérium vezetője a szilésiai politikai hatóságok, az igazságügyminiszter pedig az ottani bíróságok számára a hivatalos nyelvre vonatkozólag kiadott, a pénzügyi hatóságokra is kiterjesztették. Ez a felekkel való érintkezést szabályozó rendelet csakis a egyes-nyelvű kerületekre vonatkozik. A főbb utasítások a következők:

Jegyzőkönyvi nyilatkozatokat a hatóságok a fél nyelven fogadnak el és a tárgyalásokon is a maguk

nyelvét használják a felek. Az elintézés a beadvány nyelvén történik. Idézeteket, értesítéseket, fizetési meghagyásokat a fél nyelvén adnak ki. A felek számára való nyomtatványokat és adókönyvecskéket készletben kell tartani a felek nyelvén. A hirt hivataltalan még nem erősítették meg.

Harc az új elnök körül.

Budapest, február 20.

Az elnökválasztás történeti esemény volt s ha e nagy nemzeti momentum nem némitotta el a revízió körül folyó harcot, ez annak a jele, hogy maga a Dreyfus-pör revíziója is nagy történeti esemény. A revízió oly következménye Franciaország lelkiismeretének, amely hangos szóval beszél azokban a percekben is, amikor egy ország legfőbb gondja, hogy jó és erős kezekre bizza az államhajó kormányát.

Még ennél is beszédesebben jellemzi az igazságért vívott harc fontosságát az a körülmény, hogy az új elnököt éppen a revízió szemüvegén át bírálták a politikusok és a nép. Revizionista-e vagy sem Loubet, ez volt a versaillesi választás előtt, alatt és után a legfőbb kérdés, amely az embereket izgatta. E körül folyt a harc a választógyűlés folyamán, a hírlapokban, az utcán. E miatt kaptak hajba az emberek a Montmartreon, e miatt vertek be egy pár ezer ablakot, e miatt sebesült meg néhány száz tüntető. E miatt piszkolják és e miatt mocskolják Loubet-et. A revízió az alfája és omegája Franciaország mai cselekedeteinek és cselekedetei motorjának. Ez az a kérdés, amely kinos erővel nyomja az országot és megoldásért kiált.

Fontos dolog ezzel leszámolni, mert a franciaországi események egy ideig a revízió jegyében fognak lefolyni. E percben mellékes, vajjon a bírág vagy a katonák pártján áll-e Loubet. Ha csakugyan revizionista, akkor megérzi azt az elbirhatatlan légnomást, a mely ma Franciaországot fojtogatja és akkor siettetni fogja azt, hogy az igazság szabad utra térjen. Ha nem barátja a revizionnak, akkor kormányával és személyes hatalmával egy ideig visszatarthatja a francia vámsorompónál az igazság utlevelét, de sokáig nem. Idővel be kell látnia, hogy az a kérdés, amely az ő megválasztásának nagy percében is egyesegyedül foglalkoztatta az embereket, erősebb egy köztársasági elnöknel, Loubet okos ember: engedni fog ebben az esetben is.

Addig tombol az utca és lármás orgiákat ül a demagóg szellem. De ez nem újság Párisban. Ebben a percben nem az utca szava dönt.

Veszzen Loubet!

Páris, február 20.

A szombat esti tüntetés sokkal veszedelmesebb volt, semmint az első pillanatban hinni lehetett volna. Különösen a rue Montmartren, amelyben igen sok újság szerkesztősége van, nagyon zajos tüntetés volt, amelyet még a nagyszámmal kivonult rendőrség sem tudott megakadályozni. Az utcákat este kilenc óráig fogva óriás tömeg töltötte meg, a kávéházak terraszain egyetlen helyeske sem volt üres. Különösen a *Libre Parole* szerkesztősége előtt nagy néptömeg verődött össze s ott a tüntetés valóságos zendülésé fajult. A tömeg azt kiabálta:

— Mondjon le Loubet! Veszzen Loubet! Veszzen a panamistát!

A szerkesztőség tagjai és barátjai az ablakokból mondták beszédet a tüntetőknél s füzeteket dobáltak le, amelyekben egy áruló történetét, egy panamistát viselt dolgaiat mondták el.

A szerkesztőség előtt óriás láрма volt, mely nem akart véget érni. A rendőrbiztosok utasították a rendőröket, hogy kergessék szét a tüntetőket és állítsanak kordont, de a rendőrök csak igen lassan tudták a sok ezeznyi tömeget visszaszorítani. A tologásban sokan megsebesültek, a többi közt egy asszony is, akit alétlan vittek el a mentők.

Midőn *Déroulède* híveivel az utcán megjelent, óriás tolongás támadt, mindenki utána igyekezett a kávéházba, ahol hívei már várták. Midőn *Déroulède* a kávéházba belépett, *Coppée* a következő beszédet mondta:

Kedves barátaim! Alig morem szavamat fölcselelni, mert éppen az imént hallottátok a bámulatos *Déroulède*nek gyújtó szavait. Megerkezett

az a pillanat, amikor a *Ligue de la patrie*-t és a *Ligue des patriotes*-ot egymáshoz közelebb kell hozni. A tegnapi nap megtanított bennünket arra, hogy együtt kell menniök azoknak, akik a hazát és a hadsereget igazán szeretik. A helyzet ma még válságosabb és meglehő, hogy nagy küzdelmek előtt állunk. Ti, a *Ligue de la Patrie*, vagytok az előőrsek, mi a *Ligue des Patriotes* vagyunk az utócsapat. Mind a két liga kész Franciaországot vért földözölni s hogy szövetségünket és esküket megpecsételjem, ime szívetek előtt megölelem *Déroulède*-t.

E szavak után *Coppée* és a többiek kimentek az utcára, a hol megújult a tüntetés és a láрма. *Déroulède* és *Ferrais* valahogy csak el tudtak jutni kocsijukhoz, de *Coppée*-t elválasztották tőlük s a zajongók közé szorították. A híres költő nagy bajba került, mert éppen olyanok közé jutott, akik *Dreyfus*-t éltették, de a rendőrök végre mégis utat tudtak neki törni egy omnibuszhoz, amelyen elmenekült.

E közből a revízió hívei és ellenségei hajbaptak, amazok a köztársaságot és a szabadságot éltették, ezek pedig a szabadságot éltették és az árulót szidták; dulakodás közben néhányan veszedelmesen megsebesültek. Mások újságokból máglyát raktak és autodafét rendeztek. A rendőrség többször szétverte a tüntetőket, de mindig újra összejöttek.

Az új folyamán négyszáz embert letartóztattak és közülök százötvenet fogságban tartottak. A monarkista *Bary* grófot is letartóztatták, de csakhamar szabadon bocsátották, míg ellenben a royalista *Belmont* grófot vizsgálói fogságban tartották. Néhány száz tüntető a Rue Lafitte 21-ik számú háza, *Rotschild* palotája elé vonult, amelynek ablakait követ beverte. A tüntetők a zsidókat és különösen *Rotschild*-ot és *Loubet*-et szidták.

Páris, február 20.

Az est folyamán később megint megújult a tüntetések a boulevardokon. 9 és fél 10 óra között *Loubet* hívei és ellenségei között dulakodás támadt, amelyben néhány asszonyt földhöz vágáltak és összetaposztak, úgy, hogy a szomszéd gyógyszerárakba kellett őket vinni. A rendőrségnek lassankint sikerült erőlyes intézkedéseivel helyreállítani a rendet.

A *Journal* szerkesztősége előtt egy meglehetősen nagy csoport kiállotta:

— *Bíróság elé Zolával!*

Sok embert letartóztattak. Az utcák lassankint kiürültek. A boulevardokra nyíló utcákon néhány csoport folytonosan tüntetett *Loubet* mellett vagy ellen, de komolyabb rendezavarás nem történt. Éjfél körül néhány csoport a *Petit Journal* ellen tüntetett, miközben *Dreyfus* hívei be akartak nyomulni a szerkesztőségre. Minthogy azonban a kapuk zárva voltak, a tüntetők botokkal és kövekkel beverték a ház valamennyi ablakát.

A Boulevard des Italiens körülbelül 50 royalista diák az *Antyraf* szerkesztősége előtt tüntetett és betört a ház kapuját és ablakait. Két tüntetőt letartóztattak. Végül dolga akadt a rendőrségnek mintegy 100 tüntetővel, akik *Rochefort*-ot szidták. A tüntetőket szétzavarták, 15-öt letartóztattak és ezzel a rend helyreállt. Az est folyamán letartóztatott tüntetők száma körülbelül száz.

Páris, február 20.

A szenátus négy republikánus csoportjának elnöksége ma délután gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy interpellációt intéznek a kormányhoz a szombati tüntetések miatt, valamint azírnt, hogy minő intézkedéseket szándékozik tenni a kormány, hogy a rend az utcákon fenntartassék és az alkotmányos törvények tiszteletben tartása biztosíttassék.

Páris, február 20.

A kamarai baloldal több csoportjának elnöksége külön-külön elhatározta, hogy felhívja *Dupuy* miniszterelnök figyelmét arra, hogy a tegnapi és tegnapelőtti tüntetések ismétlődését meg kell akadályozni.

Az új elnök és a revízió.

Páris, február 20.

A *Soir* jelentése szerint *Loubet* elnök *Dupuy* miniszterelnök előtt elismerte a revíziós eljárásról szóló törvényjavaslat megszavazásának szükségességét.

A *Ligue de la patrie française* holnap hirdeti ki az előre jelzett manifesztumot s azt fogja kívánni benne, hogy *Loubet* elnök nyilvánosan jelentse ki, hogy a *Dreyfus*-ügynek véget fog vetni.

Páris, február 20.

A *Ligue de la patrie française* bizottsága tegnap rendkívüli ülést tartott és egyhangulag olyan határozatot fogadott el, amelyben tiltakozik egy párt parlamenti intrikái ellen, amely párt az elnök-

választásból új fegyvert akar kovácsolni nemzetellenes menyletekre. A bizottság azt kívánja, hogy az új államfő tartózkodjék minden olyan cselekedettől, amely kompromittálná, legyen teljesen tudatában a haza és a hadsereg iránt való kötelességeinek s legyen eltökélve arra, hogy az alkotmányban biztosított minden jogát érvényesíteni fogja annak a kiros igazatának a megszüntetésére, amely az országot nyugtalanítja.

Páris, február 20.

A szenátus bizottság, amelyet ama törvényjavaslat előzetes tárgyalására küldtek ki, amely a perújítási ügyeket a semmitűzők egyesült tanácsai elé utasítja, *Bissenit* választotta meg előadóját. Az előadó jelentését, amelyben a kormány javaslatának elfogadását indítványozza, valószínűleg holnap terjesztik a szenátus elé.

London, február 20.

A *Daily Telegraph* cayenni levelezője táviratozza, hogy *Dreyfus* megtagadta a választ azokra a kérdőpontokra nézve, amelyeket *Darius* vizsgálóbíró a semmitűzők megbízásából hozzá intézett. Azt követeli *Dreyfus*, hogy Párisban hallgassák ki. Az az állítólagos vallomás, amelyet *Lebrun-Renault* kapitány előtt tett, főreértésen alapul.

Egyébként *Dreyfus* teljesen jól érzi magát.

London, február 20.

Az angol sajtó melegen, szimpatikusán fogadja *Loubet* elnökségét. A *Times* azt reméli, hogy *Loubet* éppen olyan közvetlen összeköttetésbe fog lépni a parlamenttel, mint az Egyesült-Államok elnöke.

Félix Faure temetése.

Páris, február 20.

(mvt.) A képviselőház mai ülésén viharos jelenetek és nagy összetűzések voltak annak a törvényjavaslatnak a tárgyalása során, amelyet a miniszterelnök *Faure*nek államköltségen való eltemetése céljából nyújtott be.

A lármas botrányok akkor kezdődtek, amikor *Deschanel* elnök bejelentette, hogy a temetés csütörtök délelőz és a képviselők a *Notre-Dame*-ban fognak gyülekezni.

Cassagnac közbekiáltott:

— Nem mernek az Elyséetől a templomig tiszteletig felvonulni.

Deschanel folytatta:

— A templomból a *Père Lachaise*-temetőbe viszik a koporsót.

Dupuy miniszterelnök erre előterjesztette a törvényjavaslatot, amelyben a kamara 160.000 franknyi hitelt szavaz meg *Faure* elnök temetésének költségeire. Ebből az összegből 86.000 frankot a külföldön tartandó istentiszteletek költségeire szántak.

A miniszterelnök kérte a képviselőházat, hogy nyomban tárgyalja a törvényjavaslatot.

Massureure, a költségvetési bizottság elnöke (radikális) ellenindítványt adott be, hogy a törvényjavaslatot utasítsák a költségvetési bizottsághoz, amire mindenfelől zajos ellenmondások keltek. A többség elhatározta, hogy azonnal tárgyalás alá veszi a törvényjavaslatot.

Dejante (szociálista) azt indítványozza, hogy a temetés tisztán polgári jellegű legyen. (Zaj és ellentmondás a centrumban és a jobb oldalon.)

Deschanel elnök:

— Kérem a képviselőket, őrizték meg higgadtágukat, amire nagyobb szükség van ma, mint volt bármikor.

Dejante folytatja:

— A köztársaságnak nem lehet az a célja, ami a monarkianak, hogy egyházi alapokra költséget szavazzon meg. A temetésnek csak a nép adhat impozáns jellegét. (Nagy láрма a jobboldalon.)

Deschanel elnök:

— Kérem a képviselőházat, tisztelje Franciaország gyászát.

Dejante tovább akart beszélni, de a jobboldalon a padokat dörgétek s így nem juthatott szóhoz.

Az elnök hiába csönbesítette a zajongókat, akik nem akarták meghallgatni a szónokot.

Most szóváltás támadt. *Dejante* szemére hányta a kormányt, hogy a polgárságot mellőzni akarja a gyászszertartásból.

Lasies (antisemita) közbekiáltott:

— Az ön indítványa tisztességtelen. (Nagy zaj.)

Dejante:

— A kormány, úgy látszik, nem tudja, hogy *Faure* szabadkőműves volt!

Brindeau: Tiltakozunk az ilyen kegyeletlenség ellen.

Deschanel elnök:

— Komolyan megrovom a szónokot, amiért a képviselőház érületét sérti és megfélekedzik arról a tiszteletről, amelylyel a gyászoló családnak tartozik.

(Egy hang a jobboldalon: *Nevetlenül viselkedik! Viselkedése elszomorító.*)

A képviselők a centrumban és a jobboldalon felkerekedtek és ki akartak menni az ülésteremből, de az elnök kérielte őket.

— Legyenek meggyőződve arról, hogy tudni fogom kötelességemet. Kérem, hogy foytsák el méltatlanságukat és maradjanak itt.

Ennek megvolt a hatása és a demonstrálók újra elfoglalták helyüket.

Dejeante erre folytatta:

— Az elnök engem felszólított, hogy tiszteljem a *Faure* család gyászát. Én figyelmeztetem őt, hogy a nemzet érzületét is tisztelni kell. (Nagy zaj a jobboldalon.)

Deschanel elnök:

— Tiltakozom az ellen, hogy valaki a nemzet érzületével szembeállítsa a gyászoló család iránt tartozó tiszteletet. (Tetszés a jobboldalon.)

A nagy lármában, amely erre kitört, *Dejeante* csak ennyit mondhatott:

— *Protestálók...*

Az elnök közbevágott:

— Önnek nincs joga protestálnia. Rajtam a sor, hogy felülsségem tudatában tiltakozzam az ilyen viselkedés ellen. (Felkiáltás a szélsőbaloldalon: Ne tessék szónokolni!) Én nem szónoklok, hanem appellálok a nemzet és a képviselőház érzületére az ilyen viselkedéssel szemben, amely visszaél a szólás- szabadsággal.

Dejeante folytatta beszédét, de szavai elveszték a zajban és végre is kénytelen volt a centrum gyonyos kiáltásai között a szószekeket elhagyni.

Következett a szavazás. A kormány javaslatát *Ad* szóval 68 ellenében elfogadták.

Chevillon sajnálkozását fejezi ki, hogy a gyászmenet nem az Elysééből indul el.

Dupuy miniszterelnök erre azt feleli, hogy a kormány tagjai a koporsót az Elysééből a templomba kísérik s mindenki csatlakozhatik a menethez, aki csak akar. Ezeket a részleteket a szertartási hivatal állapította meg, (gyonyos kőbekiáltások) és a család hozzájárult. Az ut hosszú és azért történt, hogy a gyászmenet a koporsóval nem az Elysééből indul a temetőbe.

Milleraud kőbekiált:

— *Carnot* temetésén ugy volt!

Dupuy miniszterelnök azt feleli, hogy az Elysééből a Panteonig sokkal kisebb az út, mint a Pére Lachaiseig. Ez volt az egyetlen ok, a miért nem az Elysééből temetik *Faure*-t.

Charles Bosse (radikális) kőbekiált:

— A nép előbbrevaló, mint a család! (Nagy zaj.) Kérek szavazást arra, hogy a temetés az Elysééből induljon ki.

Ezt az indítványt 253 szóval 219 ellenében elvetették, aztan magát a törvényjavaslatot 463 szóval 42 ellen elfogadták.

Ezzel azonban a vita még nem ért véget. *Lavesan* azt indítványozta, hogy a kamara testületileg jelenjék meg az Elyséeben és kísérje el a koporsót a Notre-Dame templomig. Tiszteletben tartja a családnak azt a kívánságát, hogy a temetés egyházi legyen, de meg van arról győződve, hogy elismerés lesz a része a kamarának azért, ha a koporsót elkíséri a templomig.

Dupuy ismételte, hogy a kormánynak ez ellen nincs kifogása, hiszen mindenki csatlakozhatik a kabinethez az Elyséeben.

Erre ezt az indítványt elfogadták és az elnök az ülést bezárta.

A holnapi ülésen *Loubet* elnök üzenetét fogják felolvasni.

Páris, február 20.

Faure Felix haláláról a következő jegyzőkönyvet vették föl:

Alulirott orvosok, akik *Faure* Felix közfarsasági elnökhöz hívtattunk, elejétől fogva tanúi voltak azoknak az ismétlődő rohamoknak, amelyek néhány óra alatt az elnök halálát idézték elő. Tanusítjuk, hogy az ismétlődő rohamokban egyhangulag az agyszélhűdés minden kétségtelen tünetét és az are és a baloldali testrészek hűdését konstatáltuk. Aláírva: *Bergeron, Lavnelongue, Potain, Cherlot* és *Humbert* orvosok. A jegyzőkönyvet ellenjegyezte *Baillont* tábornok.

Pétervári, február 20.

Oroszországot *Faure* temetésén *Bilderling* tábornok és egy katonai küldöttség fogja képviselni. A tábornok *Nikols* cár nevében koszorút tesz a koporsóra.

Bécs, február 20.

Montenovo herceg a király második főudvarmestere kedden este Párisba utazik, hogy a királyt *Faure* temetésén képviselje. A főudvarmestert *Hohenlohe* *Gottfried* herceg kíséri utjára.

Berlin, február 20.

A berlini főszékesegyházban csütörtökön *Faure* lelkiüdvéért rekviemet tartanak.

Loubet-t, az új elnököt, a német sajtó nagy rokonszenvvel fogadta.

A montélimarti Cincinnátus.

*Loubet*ről, most hogy elnök lett, temérdek bájos apróságot közölnek a francia lapok. Különösen család életét magasztalják s megható epizódokat beszélnek el fiu szeretőtéről.

Loubet szerény kezdetből emelkedett magas állásába. A felesége egy *Picard* nevű montélimarti kereskedő leánya, akinek üzlete ma is fennáll. Házaságukból három gyermek származott. Leánya egy marseillei bírónak, *Soubeyran de Saint-Prix*-hez ment nőül. Az elnök idősebbik fia csak nemrég tette le orvosi doktorátusát kitüntetéssel. A fiatalabbik még csak hat éves. Az elnöknek van még egy fitestvére, aki mint kiérdemesült orvos csak nemrég vonult vissza a vidékre.

Midőn *Loubet* még Montélimart polgármestere volt, megnyerte magának egyszerűségével az egész városka rokonszenvét és szeretetét. Az utcán rendesen csak úgy üdvözölték:

— Jó napot, Emile ur!

Loubet ott majdnem mindenkit tegezett. Az elnöknek öz anyja, egy 85 éves matrona, még mindig abban a kis, Montélimartól 75 kilométernyi távolságra fekvő községben él visszavonultan, amelyben *Loubet* a napvilágot megpillantotta.

Midőn a politikai pályára lépett, miniszter és szenátusi elnök lett, *Loubet* gyakran hagyta el Páris, hogy meglátogassa öreg édes anyját, aki még friss erőben vezető kis falusias háztartásban. Megható anekdotákat mondogatnak el anya és fiu viszonyáról. Így például, midőn *Loubet* néhány évvel ezelőtt előleges bejelentés nélkül látogatta meg anyját, az éppen kenyérsütéssel volt elfoglalva.

— Ah, jó hogy itt vagy *Emile*, — szólította fiát kedélyes déli tájszólásban — én már igen öreg vagyok ahhoz, hogy a tésztát egymagam toljam a kemencébe, segíthetnél nekem.

— Szívesen édesanyám — felelt Franciaország mostani elnöke és levetette kabátját, hogy kenyéret süssön.

Egy más alkalommal, midőn a közmunkák minisztere volt és atyja még élt, szintén hazament szülői házához Marsanneba. Minthogy atyját nem találta otthon, elindult keresésére. Végre megtalálta a szántóföldön. Az első üllekezés után, noha atyja elenezte, maga fogta meg az eke szarvát.

— Most fiadon a sor, hogy kinlődjék, — szölt és derekának hozzálátott a szántáshoz, míg Montélimart notabilitásai, akik megérkeztek megtudták, őt a városban keresték.

Hogy nem szereti a zajos fogadtatási ünnepélyeket, azt már gyakran bebizonyította. Egész lénye polgári egyszerűséget áru el. Szívesen emlékezik vissza arra az időre, midőn mint diák a szenátussal szemben egy hatodik emeleti kis szobáskában lakott.

Loubet jó módban él. Montélimartban néhány kisebb birtoka van, vagyonát mintegy 400.000 frankra becsülik. Jó férj hírében áll, aki még ellenfeleinek is rokonszenves. Mint elődje, ő is szenvedélyes vadász és dohányzó és ő maga dicsekszik vele, hogy pompás az étvágya.

Montélimartban, az elnök születőhelyén érthető lelkesedést keltett *Loubet* megválasztása. A kis városka egyszerű polgárai tobzódnak az ünnezetességben. Tegnap este kivilágítást rendeztek, minden házra kitértek a köztársaság lobogóját és minden egyes lakó üdvözölő táviratot küldött nagy földijének.

Párisból természetesen százával érkeztek az újságírók. Jóformán alig van már ember Montélimartban, akit még meg nem interviewoltak; különösen az öregebbek, akik emlékeznek még *Loubet* ifjúságára, szinte diplomata-büszkeséggel sétálnak az utcákon. De a legtöbbet természetesen az elnök sógora szenved, *Picard*, a vaskereskedő; nemcsak az újságíróktól, hanem a kérelmezőktől is, akik valósággal elárasztják a házat.

A szegény ember maga beszélt egy újságíróknak:

— Igaz, nagy szerencse, nagy kitüntetés ért, de azért mégis le is vert némileg ez az örömhír, hiszen eddig is alig láttuk néha napján, ezután meg majd egyáltalán soh'se jön le hozzánk. Mi meg, szegény jámbor emberek, hogy mehetnénk hozzá, sohasem tettük ki a lábunkat Montélimartból, nem ismerjük a nagyvilági formákat, az Elyséeben pedig nagyon szigorú az etikett! Meg aztán el sem hiszi, mennyire meggyűlt a bajom az ösmerőseimmel! Egyik állást akar, másiknak ajánlólevél kellene, a harmadik azt akarná, hogy dohány elárulási engedélyt eszközöljek ki a számára sógo-

romtól. Garmadában kapom tegnap óta a zaklató leveleket, meg se tudnám számolni, hogy hányan jártak már a nyakamra, hogy vétessem fel őket valamelyik jótékony intézetbe, vagy — mert ilyenek is voltak, — engedjem meg nekik, én, hogy egy városi bódét nyithassanak! Képzelheli, hogy ez egy csöppet sem multságos.

Az ilyen szegény egyszerű emberből is nagy embert akarnának egyszerre csinálni, pedig én csak közönséges vaskereskedő vagyok és az is akarok maradni. Meg is mondom majd nekik, hogy engem ne zaklassanak, mert én a magam ügyével sem fogom soha megterhelni a sógoromat!

Még sokkal megindítóbbak a szavak, melyekkel *Loubet* édes anyja fogadta az örömhírt. Mikor az ottani alprefektus tudtára adta, hogy a fiát megválasztották a köztársaság elnökévé, *Keserves sírásra* fakadt.

— Én Istenem, — zokogott, — szegény Emile! Idáig is csak alig láttam, most, hogy ilyen nagy ember lett, biztosan sohasem lesz érkezése édes anyját felkeresni. Oh, istenem, elvesztettem a fiamat!

Érdekes, hogy *Loubet* már régen magához akarta venni édes anyját Párisba, de az öreg asszony nem akart megválni a — tyukóljától.

Most majd talán mégis enged a fia hívásának, hiszen egy tyukólt csak építhet nekí a köztársaság elnöke valahol az Elysée kertjében.

HIREK.

Rabmadarak.

Akinek szeretet és irgalom van a szívében, álljon egyszer egy fővárosi iskola kapuja elé, amikor déli egykor kihömpölyög a tanteremből az apró nép, a mi gyermekeink, a jövő emberisége. Ne csak a sápadt orcájakat, beteges fényű szemüket, vézna lábacskájukat nézze, hanem gondoljon egy csöppet ezeknek a kis embereknek a lelkére is és rajzolja maga elé az ő jövődjüket, a munkát, amit teremteni fog a kicsinyek elméje és szíve egykor ezek között a nagy házak között. Nézze a sápadt lelküket és szívüket is és gondolkozzék egy kicsit azon, hogy minő nyomoruságosan szegény, tönkretett, elnyomott teremtés a fővárosi gyermek. Rabmadár, amely kalickába zárva emberiséges életre képtelenné válik.

Óh, dehogyan a tantervek és tanteremk visszasságairól, dehogyan a professzorok ellen írom e sorokat. Amik itt alább következnek: gyógyíthatatlan rákfenéje a mi gyermekeinknek, akiket azzal vert meg a jó isten, hogy a szüleiket hozzáláncolta a nagy városokhoz. Gyógyíthatatlan rákfené: ne is gondoljunk medicínára, mert hiu ellene minden akarkodásunk. Szomoruan, esügetgeten nézzük a bajt és gondolkozunk azon, hogy miképpen menekülhetnének legalább mi a mi apró családunkkal ebből a purgatóriumból.

Erről van szó: Egy nagy városban — történetesen éppen Berlinben, de mindenütt ugy van — vizsgálatot tartottak az iskolákban, hogy megtudják, minő lelki arzenális birtokában van a tanuló ifjúság. Kikérdezték tehát a gyermekeket — a hat évesektől fölfele, — hogy a kis lelkük minő szerzett fogalmakkal bír, olyanokkal, amelyeknek képét szemlélet után kapták.

Kísült, hogy az iskolákban átlag a gyermekeknek a legegyszerűbb természeti fenőmenekről csak éppen annyi fogalmuk van, amennyit az iskoláskönyvből, vagy a tanító előadásából megszereztek.

Kísült, hogy az élő természet, minden sziv és elme egyetlen igaz megtermékenyítője, zárt könyv a kicsinyek előtt. Kísült, hogy például az összes tanulók közül nem látott a saját szemével

Napköltét	70%
Napnyugtát	54%
Harmatot	70%
Eleven nyulát	75%
„ mőkust	64%
„ kakukot	60%
„ pacsrítát	82%
„ békát	49%
„ csigát	53%
Nyárfát	87%
Szántóföldet	59%
Falut	66%
Hegyet	67%

Több tanuló azt állította, hogy tavat már látott. Bővebb tudakozódás után kislútt, hogy a vásárcsarnokok halasmedencéit nézték tónak . . .

Budapesten, jól tudom, más számarányokat mutatna ez a statisztika, de nem a számok nagysága megrököndít, hanem az, hogy egyáltalában akad gyermek, akit rabmadár módjára ily hermetice elzárnak a természetől. Tessék elképzelni az ilyen elsatnyult szegény teremtsének lelki világát, amely vilamos vasutakból, vásárcsarnokokból, szárazon bemagolt leckékből és illemszabályokból szivja táplálékát s akitől azt kívánják, hogy szép legyen és jó legyen, emberséges és humanus a gondolkozása és az erkölcsi világa.

Mi több, kívánnak tőle fantáziát is, amely cselekvésre ösztökélje, amely tervek teremtse benne, ideákat, invenciókat érleljen a lelkében, amely megdagaszsa genialitását és teremtővé, emberré tegye.

Szegény fővárosi gyermekek, szegény rabmadarak! Hiába mesélnek nekik nyomtatott meséket Hófehérkéről és Hamupökréről. Mit tud a kiesike a mese színeiről, alakjairól, amikor egész lelkét a rideg, elvont fogalmak szürke szálaival szőtték keresztül! Szegény rabmadárkák, mit értenek a költők dalaiból, a festők hangulataiból! Mit adhat nekik az irodalom és művészet kincsesháza, amikor soha szemükkel nem látták a napfölkelte bíborát, fülükkel nem hallották a pacsirta dalát, tüdejüket soha sem szívták tele az érvetés illatával!

Ugy látszik, nem véletlen, hogy az igazi nagy emberek, a teremtők és vezetők nem a főváros neveltjeiből kerülnek ki, hanem azokat úgy neveli a főváros számára a vidék. A vidék, amely ad fát, eget, patakokat, mezőt, dalos pacsirtát, naplementét. Ad életet.

Mi, akiknek rabmadárkánk vannak a szobánk falai közt, elsőhajtjuk magunkat, amikor végiggondoljuk azt az embertelen rablást, amelyvel belőlük a nagyváros kiszívja az életet. És törjük magunkat azon, hogy legalább a mieinket megmentjük. Megmentsük ettől a gyűlöletes, rideg, lélekgyilkoló fővárostól.

(L*)

Budapest, február 20.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Február 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tiszteit olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessék tovább.

— **Kitüntetés író.** A király — mint értesülünk, — dr. Bokor József egyetemi magántanárt, a magyar irodalom és hírlapirodalom egyik régi érdemes munkáját a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki. A kitüntetésről szóló kéziratot a hivatalos lap egyik közelebbi száma fogja közölni.

— **Mária Immaculata főhercegnő halála.** Bécsből jelentik tudósítónk, hogy Mária Immaculata főhercegnő koporsóját a gyászkapornává alakított házi kapornában ma délelőtt beszentelték és nyolc óra óta óránként misét olvasnak a koporsónál. Az első koszorú Lajos Viktor főherceg küldte, utána Stefánia özvegy trónörökösnek koszorúja érkezett meg. Eddig körülbelül 400 részvét-sürgöny érkezett. Részvét-sürgönyöket küldtek: Vilmos német császár, Mária Krisztina spanyol régens királyné, Stefánia főhercegnő, Albert szász király, Luitpold régensherceg, Lipót bajor herceg és Gizella hercegnő, Károly Tódor bajor herceg, a braganza herceg és Koburg Fülöp herceg.

— **Furcsa béke.** A nemzetközi békekonferencia még meg se kezdődött és máris vizsgálva szolgáltatott alkalmat; legalább erről tanuskodik a Daily Chronicle egy mai jelentése, a melyet Londonból telegrafáltak meg nekünk. E szerint megbízható római forrásból arról tudósítanak, hogy Olaszország nem fog részt venni a nemzetközi békekonferencián abban az esetben, ha a pápa is képviseltetné magát. Furcsa béke, amely ilyen kanapé-pörrel kezdődik!

— **Schuster Konstantin.** A beteg váci püspök állapotában — mint Vácról jelentik — örvendete javulás állott be. Az agg főpap a veszélyen túl van, csak hogy a kiállott betegség következtében még nagyon gyöngö. A váci egyházmegyében általános az öröm a püspök gyógyulása miatt.

— **Magyarország Párisban.** Mint Bécsből telegrafálják, a párisi világkiállítás magyar történelmi csoportjának végrehajtó bizottságát fogadta ma délelőtt 10 órakor a király. A bizottság engedélyt kért a felségstól arra, hogy a bécsi cs. és kir. udvari gyűjteményekben levő magyar vonatkozású történelmi emlékeket a párisi kiállítás magyar osztályán bemutathassák. A küldöttség tagjai voltak gróf Széchenyi Béla vezetésével Szalay Imre muzeumi igazgató, Radisics Jenő, Czobor Béla és Szendrey János. Széchenyi Béla beszédében kiemelte azt is, hogy a magyar pavillon dísztermében bemutatják a magyar huzárság történetét és a külföldi huzárságok alakulására való hatását. Ő felsége biztosította a küldöttséget, hogy kérelmét szívesen teljesíti és aztán érdeklődéssel kérdősködött a magyar huzárság kiállításának részletei felől. Ő felsége még a megjelent urak mindegyikével barátságosan elbeszélgetett, mire a küldöttséget kegyesen elbocsátotta.

— **A kolozsvári Petőf-ünnep.** A Petőf-társaság kezdeményezte kolozsvári ünnepség tárgyában Bély főispán elnökele alatt ma értekezletet tartottak Kolozsvárott, amelyen gróf Kun Géza és báró Bánffy Zoltán elnökökkel választották meg Megalakították a rendező bizottságot, amelynek tagjaivá Hegedűs Sándor és báró Feilitzsch Artur képviselőket is megválasztották. Az ünnepély eddigi megállapodás szerint március végén lesz. A végrehajtó bizottság gróf Bély Ákos, Ferenczi Zoltán és Farkas Ödön Petőf-társasági tagokból áll.

— **Az érzékeny szerb király.** Mondhatnók különben erőlyesnek is. Egy raguzai távirat ugyanis Sándor szerb királyt az érzékeny és erőlyes oldaláról mutatja be egyszerre. A király megparancsolta Masin alezredesnek, aki a montenegrói udvarban képviseli Szerbiát, hogy azonnal hagyja el Cetinjét. A parancsra a Crnagoreca újság adott okot. Ez a lap ugyanis egyeb piszkolódások között azt írta az Obrenovicokról, hogy hazaárulással csinálták meg a karrierjüket.

— **Boszorkányság a belügyminiszteriumban.** Csak néhány dátum, és kiténik, hogy micsoda boszorkányság ütött tanyát a belügyminiszteriumban. December 29-ikén a Jászberényiek megválasztották báró Bánffy Dezsőt, Magyarország néhai miniszterelnökét diszpolgárúkká. A választás ellen az ottani ellenzék tiltakozott, ám a vármegye január 31-ikén ezt a tiltakozást, mint alaptalant, visszautasította. Az ellenzék előtt még nyitva állt egy ut: tizennégy napon belül megfelelkezni a vármegye határozatát a belügyminiszterhez. Az ellenzék, hogy Bánffy már csak lemondása után gyönyörködhessek a diplomában, bevárta a tizennégy napot és február 15-ikén adta be a főlebbezését a belügyminiszterhez. Egy nap alatt az irás Budapestre érkezett, 17-ikén a belügyminiszter már elintézte, — természetesen visszautasította a főlebbezést — és 18-ikán már visszaérkezett Jászberénybe a miniszter határozatával ellátott levélke. Gyorsabban már nem lehetett csinálni a dolgot és — óh, sőtét végezt — mégis megkésített a dolog. Vajjon lesz-e már most valami gyönyörűsége báró Bánffy Dezső, országgyűlési képviselő urnak abban a nagy tisztelőt küldöttségben, amely Jászberényben készülődik, hogy fölhozza a diszpolgárságról szóló oklevelet?

— **Idősb Ábrányi Kornél betegsége.** Idősb Ábrányi Kornél, a kitűnő zenetudós, mint részvétellel halljuk, néhány nap óta gyöngékedik. A baj — az influenzának egy könnyebb fajtája — szerencsére nem olyan, hogy aggodalomra volna ok, de az érdekes aggastyánt, aki ebben az évben tölti be a 77-ik évét s aki immár (Bartalus István elhunytával) egyedül maradt az uttörő magyar zeneművészek régi nagy gárdájából, mégis huzamosabb ideig a szobájához köti. Idősb Ábrányi Kornélt sokan keresik föl barátaai és tisztelői közül, akik velünk együtt, melegen óhajtkák, hogy egészsége és késő öregségében is fáradhatlan munkaejre mielőbb helyre álljon.

— **"Habsburg."** Berlinből írják: Az itt lakó osztrák-magyar tartalékos tisztek egyesületét alakították Habsburg címmel. Az alapító-ünnepet a Metropol-szállóban tartották meg, részt vett benne Szögyény-Marich László osztrák-magyar nagykövét, Stürkgh gróf katonai attasé, Schwartzkoppen ezredes, a Ferenc gránátos-ezred parancsnoka és Küllej osztrák-magyar alkonzul is.

— **Hangverseny.** A soproni irodalmi és művészeti kör fényesen sikerült estét rendezett a mult szombaton. Az estélyen Boncsó Antal teológiai tanár olvasott fel *Becsület és párbaj* címen. A zenei részt Békei Józsefnek, a budapesti magyar zeneiskola heggedű-tanárjának művészi játéka töltötte be. A fiatal művésznek a bécsi művészeknél elkenyveztetett soproni közönséget valóságos elragadta. Chopin-Sarasate: Nocturne-ját, Wieniawsky "Tarantella"-ját, Tartini Ördög trilláját, Huber Magyar ábrándját játszotta bámulatos technikával és kiváló eleganciával. Mint halljuk, a fiatal művésznek Kassán, Eperjesen, Nagy-Károlyban és Egerben is fényes sikerrel hangversenyzett.

— **Az Erzsébet-alap.** Szerdán, február 22-ikén ülést tart az Erzsébet-királyné alap központi bizottsága, amelyen dönteni fognak a fölött, vajjon állandósítottassék-e az Erzsébet-alap. A központi bizottság főhívatásának magasztos eszmét pendít meg: nevelőházat akar létesíteni árva és elhagyott gyermek-lányok számára. Az árvák mindaddig benmaradnának a szegényházban, amíg nevelésük teljesen befejezve, s alkalmazásuk egyik vagy másik önfenntartási pályára biztosítva nem lenne. Az árvák felvétele valláskülönbség nélkül történne. Csupán a lelki és testi épség kivátnaték a felvétel feltételül. A szegényház fenntartását a költségek aránylagos megosztása mellett úgy lehetne a legcélszerűbben biztosítani, hogy az egyes megyékben lévő nő-egyesületek egy-egy árvának ellátási költségeit fedeznék. Ezenkívül nincs kétség abban, hogy magánosok is áldoznának a jótékony célra. A bizottság terve nem áll egyedül. Az emberbarátok egy tekintélyes része szegény, elhagyatott leányok számára menedékházat akar építtetni. Tényleg nincs még olyan menedékházunk, ahol hajlékot találhatnának a szegény leányok mindaddig, a míg valami kényérkereseti foglalkozás-hoz jutnak. A külföldön már régen vannak ilyen menedékházak és bizony sok, sok fiatal teremtetést visszarantának a bűn szélére, ahová nélkülözéseik kényszerítik őket. Az erénydíjra, amelyről szintén esett legutóbb szó, szinte nincs is szükség, ha menedékház van. Az Erzsébet-alap központi bizottságának a terve szép, magasztos, de megszívlelésre méltó a másik terv is, a mely a menedékház létesítése mellett szól.

— **Bánffy nem babonás . . .** Az osztrák fővárosban tartózkodó miniszteraink a körülményekhez képest eléggé jól érzik magukat, amint bécsi tudósítónk jelenti. Ma délelőtt Bánffy Dezső két miniszterársával konferált, aztán pedig a városba ment, ahol több boltban vásárolt. A miniszterelnök különben a Bécsbe indult magyar újságíróknak derült kedvvel mesélte el a következő epizódot, amely tegnap történt meg vele:

— Amikor tegnap 6 felségéhez audienciára mentem — ugymond Bánffy — elvesztettem a kalapomból a monogramom fölött levő koronát. Kerestem, de nem találtam. Csak mikor a kihallgatási termet elhagytam, pillantottam meg az elejtett koronát a lépcsőn . . .

— Hátha ez jó előjel?! — szólt valaki közbe a jelen voltak közül.

— *Nem vagyok babonás!* — válaszolt Bánffy bizonyos mélassággal.

Pedig a babonás ember találhatna ebben az epizódban legalább némi szimbolumot. Bánffy elejtette a koronát. A korona meg út.

— **Antisemita szájhősek a börtönben.** Grenobleból táviratozzák: Max Regis, volt algéri polgármester és Filippi, az Antjuif felelés szerkesztője fölött törvényt ült ma Isère departement esküdtzéke sajtóvétség miatt és azért, mert Párisban és Algírban különféle gyűlekeken helyeselték a gyilkolást és fosztogatást. A két vádlott nem jelent meg a tárgyaláson, ennél fogva a törvényszék makacosságból ítélte el őket és pedig Regis három évi fogságra és 1000 frank pénzbüntetésre és Filippi nyolc hónapi fogságra és 100 frank pénzbüntetésre.

— **Éneklő tisztek.** Egy fővárosi tanár érdekes emlékiratot nyújtott be a hadügyminiszteriumnak. Kimutatja ebben, hogy a katonák hangja a vezényszók helytelen kiáltása következtében tönkre megy és sok tiszt kénytelen éppen o miatt nyugalmába vonulni. A hang teljes elgyöngülése ugyanis képtelenné teszi őket a katonai szolgálatlételre. Erre vonatkozólag statisztikai kimutatást is ad az emlékirat, mely azt hangoztatja, hogy a bajon úgy lehetne segíteni, ha a katonai iskolákban is meghonosítják a rendszeres énektálatást és a hangnak kiképzését, amivel a katonaságnál ezidőig vajmi keveset törődtek.

— Ez így gyönyörűen hangzik, habár mi, laikusok kissé furesának találjuk azt, hogy az operánékesek, akik minden este énekelnek, nem némlunak meg, ellenben a tisztek a vezénylés következtében elvesztik hangjukat. Igaz ugyan, hogy a mi derék hadseregünk se nagyon érezte még eddig ezt a bajt, de hát ha a tanár ur mondja, igaz. Kissé érthetetlen, hogy az, aki azt kiáltja:

— Links schaut!
az egészséges marad, ellenben az, aki így szól:

— Lin-ksutt!
az inegnútt! Hogy a *Gewehr heraus!* és a *Kverussz* a gégo szempontjából nem mindegy, ezt nem tudtuk eddig.

— **Győzelemi tor.** Az ellenzéki pártok közelebb nagy lakomát rendeznek a Nemzeti Kaszinó földszinti termeiben, parlamenti győzelmük s a békés kibontakozás örömeire.

— **Krivány büntárs.** Aradról táviratozzák, hogy Keresztes Ákóst, Krivány egyik büntársát, aki már azelőtt is volt egyszer vizsgálati fogságban, ma ismét letartóztaták. Keresztes, tudvalóleg Krivány értékpapírjait zálogosította el.

— **Loubet és Méline.** Valamikor, körülbelül negyven esztendővel ezelőtt, *Montélimarban* együtt bojtárkodott egy ügyvéd irodájában két fiatal jogász: *Méline* és *Loubet* ur, a két legkönyvebb elnökjelölt. Nagyon régen volt, negyven esztendővel ezelőtt, a két fiatalember szorgalmasan körmölte a kereseteket és valószínűleg legmerészebb álmaiban sem gondolt egyébre, mint egy olyan előkelő ügyvédi irodára, amelyekben majd nekik sem kell sajátkezűleg körmölniök a kereseteket, hanem kiadhatják a — segédeknek. És most újra szemközt álltak egymással, egy ország színe előtt.

Akkoriban valószínűleg épp így versenyeztek a principális ur kegyelért, igyekeztek mentül szebb, mentül kerekébb befutni az akta-papírosra; most meg azon kerültek össze, hogy melyikük hivatottabb az ország sorsát intézni.

Nagy utat tettek meg mind a ketten. Együtt görnyedtek az asztal fölött és együtt rezzenek össze, valahányszor megszólalt a szomszéd szobában a főnök ur szigorú hangja. Negyven esztendő előtt volt, talán igaz sem volt. De azért érdekes volna felkutatni annak a *montélimari* ügyvédnek a hagyatékában a két fiatal embernek a kéziratát, vajjon melyik fogalmazott akkoriban jobb kereseteket, *Méline* vagy *Loubet*?

Méline ur megbukott, *Loubet* urat megválasztották. Pedig *Méline* ur alighanem ügyesebb írónka volt a principálisának.

— **Az ujvidéki sikkasztó jelentkezett.** *Weisz* Vilmos, az ujvidéki takarékpénztár sikkasztója, tegnap jelentkezett a fővárosi rendőrség főkapitányaságánál. A kapuban álló rendőrtől tudakozódott, hol lehet följelentést tenni. Az inspekciós tisztviselőnél csak ennyit mondott:

— *Weisz* Vilmos vagyok, az ujvidéki takarékpénztár körözött könyvelője. Kérem, rendelkezézzék velem!

A sikkasztó tisztviselőt megmotozták, kétszázhatvan forintot találtak nála. Hogy a többi pénzzel mit csinált, arról nem adott fölvilágosítást. Két nap óta tartózkodott már Budapesten, de nem volt lakása, az éjszakákat kávéházakban és lebojokban töltötte.

Ma délelőtti ismét kihallgatták a sikkasztó könyvelőt. Egyre azt hajtogatja, hogy *ártatlan* és csak *jószívűségének* áldozata. A törvényszék előtt majd megnevezi az igazi bűnösöket.

Ujvidékről jelentik, hogy az elsikkasztott összeg nem huszonhétézer forint, hanem a vizsgálat eddigi adatai szerint több százötvenezer forintnál is. Különböznék Weisznak büntirása is volt. Vele egyidejűleg eltűnt *Ujvidékről Krötzer*, az ujvidéki gőzmalom igazgatója. A gőzmalom és a takarékpénztár között szoros üzleti összeköttetés állt fenn; a gőzmalom valamennyi váltoját a takarékpénztárral eszkomptálta. Az *Osztrák-Magyar Bank*, amelynek az ujvidéki takarékpénztárban volt a fiókja, százezer forinttal van érdekelve a veszteségben. *Prokits*, a bank szabadkai fiókjának a vezetője tegnap már Ujvidékre érkezett. A veszteségeket állítólag a takaréktökéjéből, amely százötvenezer forint, megtérítik.

— **Az óbudai reformátusok ünnepe.** Az óbudai evangélikus református egyház, amely sokáig egyedül képviselte ott a magyarságot, ünnepet ült tegnap abból az alkalomból, hogy lelkipásztora, *Mészáros Sámuel*, óbudai működésének 25-ik évét befejezte. Az ünnepe az ünnepeit lelkész szerénységéhez mérten folyt le. A délelőtti ünnepies isteni tisztelet után az egész presbiterium megjelent szeretett lelkipásztora lakásán, ahol *Benedek Sándor*, a közgazgatási bíróság ítélő bírája meleg szavakban üdvözölte az ünnepelet, s az egyház nevében pompásan kiállított bibliát nyújtott át neki, míg a feleségét pedig díszes emléktárgyakkal lepték meg. *Mészáros* jelenleg 64 éves, de erőteljes férfiú, ki még sok hasznára lehet egyházának s az óbudai magyarság ügyének.

— **Drámák drámája.** A szörnyű bonyodalom, a drámák drámája *Triestben* fejlődött ki. Valami *Peruzzi* nevű könyvkötő tegnap egy trafikban dráma-cigarettákat vásárolt. Alig gyűjtött rá az első cigarettára, a dohány lángolni kezdett. A megrémült könyvkötő azonnal eldobta a cigarettát, éppen jókor, mert az pár pillanat múlva hatalmas robajjal felrobant. A pénzügyigazgatóság szigorú vizsgálatot indított a dohánygyárban, egyben pedig valamennyi trafikban zár alá vette a dráma-cigarettákat. Egyelőre ezzel büntette meg őket azért a drámáért, amelyet *Triest* utcáin rögtönöztek.

— **A lemberg-i takarékpénztár.** *Lemberg*-ből táviratozzák, hogy a vizsgálóbíró ma megkezdte a vizsgálatot, vajjon a takarékpénztár tisztviselői nem játszottak-e össze. Ma délután az a hír terjedt el a városban, hogy *Zimmerl*, a takarékpénztár igazgatóját letartóztatták, *Wendrischowsky* főkönyvelő pedig megszökött.

— **Rablógyilkosság.** *Brünn*-ből táviratozzák: Ma délután hat óra tájban *Podvazni* Antal órászt a Krautmarkton levő tüzeltében meggyilkolva találták. Az üzletet teljesen kirabolták. A tettes eddig még ismeretlen.

— **Vasúti katasztrófa.** Arról a nagy vasúti katasztrófáról, amely Brüsszel közelében, *Forest* mellett történt, a következőket jelentik: A tornai reggeli vonat sűrű ködben, 15 perces késéssel, alig robogott ki a foresti pályaudvarból, midőn a *Mens* felől jövő gyorsvonat, melynek vezetője a megállást parancsoló jelzést nem vette észre, teljes erővel belement az előtte haladó vonatba. A gyorsvonat gépe és szemes kocsija ugyanabban a pillanatban már valószínűleg rácsúszott a tornai vonatnak három utolsó harmadosztályú kocsijára, teljesen szétzúzván ezeket. Mig a mozdonyok kettéhasadt testéből a gőz rémséges zugással tört ki, huszonöt ember már össze-lapult, szétépeddött, darabokra szakadt és több mint száz ember a rémületől és fájdalomtól örülten futkosott. *Forest* városa azonnal talpon volt. Orvosok és papok nyújtották az első segélyt. S a halottak legnagyobb része tanítónkból és fiatal iskolás leányokból áll, de több kisebb bankhivatalnok és ügyvéd is van közöttük. Egy tanítónk több órashozatt fokúdt egy borzasztóan megcsontított holttest alatt, amíg onnan, teljesen sérteletlenül kivonszolták. A forgalom az egész vonalon szünetel.

— **Halálozás.** *Róz* Jenő hírlapíróársunk, a *Magyar Estilap* volt munkatársa tegnap délelőtt *Meránban*, ahova gyógyulást ment keresni, meghalt. Rógióta gégetuberkulózisban szenvedett s állapota már fél esztendővel ezelőtt olyan rosszra fordult, hogy az orvosok a délvidékre küldték, ahol a halál tegnap megváltotta szenvedéseitől. *Róz* Jenő tehetséges munkása volt a hírlapíróadalomnak s korai halála mély részvétet keltett mindazon körökben, ahol a szerény modoru fiatal embert ösmerték. Temetése holnap délután lesz *Meránban*.

Luppa Szvetozár földbírtokos, *Pestmegyének* sok éven át volt bizottsági tagja, tegnap 53 éves korában *Pomázon* influenzában meghalt. Az elhunyt testvére volt *Luppa* Péter országos képviselőnek. A temetés szerdán lesz *Pomázon*.

Paulay Kálmán negyedik gimnázista tanuló a kegyesrendiek gimnáziumában e hó 18-án 14 éves korában Budapesten meghalt.

Simonovits Dezső okleveles kertész, e hó 19-én, 19 éves korában *Sásdon* meghalt.

Rudnay Istvánné született *Pongrácz* Ilona e hó 14-én, 69 éves korában *Divék-Ujfalván* meghalt.

Sulyos csapás érte dr. *Weisz* Jónás budapesti ügyvédet. Édesanyja, *Weisz* Arminné, született *Hirn* Antónia tegnap délután 63 éves korában meghalt. Józsvil, egyszerű uriaszony volt. Elhunytát nagy csaldó siratja. Temetése holnap (kedden) délelőtt 10 órakor lesz a váci-kört 61. szám alatt levő halottas házból.

— **Leányrablás.** Az *Agence de Constantinople* hírt ad egy Szalonikiból érkezett jelentésről, amely szerint egy *Gocso* nevű rabló bandája élén *Bulgária* és *Törökország* között *Gyuma* környékén átlépte a határt és *Lissze* faluból elszöktetett egy *Kriszto* nevű leányt. A leány szüleit megsebesítették. A bandának katonai jelvényei voltak. Gecset letartóztatták.

— **Gyilkos idegesség.** Tulajdon édesanyját akarta ma főbe löni egy férjes asszony. Ő maga már előre mérget ivott, hogy biztosan meghaljon, ha önmagát nem tudná agyonlöni. Az ok nem holmi családi perpatvar. Békés családi életben volt része a gyilkos asszonynak, három szerető gyermeke vidította föl a házat. A ok: a századvég romboló betegsége, az idegesség.

A *Peterfy-utca* 37-ik számú házban történt a szörnyű tragédia. Már régebben itt lakik *Lukács* Ferenc magyar államvasúti ellenőr a feleségével, *Sadd* Idával és anyósával özvegy *Sadd* Józsefnével. Beteg asszony volt *Lukácsné*, folyton heves főfájásról panaszkodott, amely hétről-hétre jobban megtámadta szervezetét. Körülbelül egy éve nagyfokú idegesség vett rajta erőt. A szerencsétlen asszony versenyt sirt és panaszkodott édesanyjával, akinek gyógyíthatatlan gerincbaja volt. Orvostól orvoshoz jártak a betegek, de nem találtak gyógyulást. *Lukácsné* az utóbbi időben nagyon elkeseredett. Lemondott már mindenről, hiába vigasztalták, nem bízott már semmiben sem. Idegessége e közben mind jobban megtámadta a szervezetét. Ma végre borzasztó terv fogalmazott meg beteges agyában. Ebéd után elment hazulról az ura, három gyermekét pedig elküldte sétálni. Ezután előkereste valahonnan az ura revolverét, megtöltötte és berontott vele az édesanyjához.

— **Nincs más menekvés!** — kiáltotta az özvegy asszonyra és elsütötte a revolvert. — A golyó szerencsére csak a szája szélét horzsolta az édesanyjának. A halálra rémült asszony odaugrott a leányához, hogy kicsavarja a kezéből a fegyvert, de már később a beteg asszony halántékának irányozta a revolvert és elsütötte. Nyomban összeesett és eszméletlenül terült el a padlón levő vértócsában. A mentők amire odaértek, már alig lélegzett *Lukácsné*, mellette az özvegy édesanyja pedig elájult. Kiderült, hogy *Lukácsné* előzőleg krómsavat ivott, hogy annál biztosabb legyen a halál. Bevitték a *Rókus-kórházba*, ahol kilenc óra felé meghalt. Az édes anyját otthon ápolják. A házbeliak azt tartják, hogy a két beteg közösen akart megválni az élettől, egyikük sem akarta már tovább nézni egymás szenvedését.

— **Eltűnt asszony.** Özvegy *Flórh* Józsefné, akiknek a *Városház-utca* 2-ik szám alatt keféüzlete volt, vasárnap délután eltávozott a lakásáról és azóta nem ment haza. Ma egy levelet találtak a szobájában, amelyben azt írja, hogy üngylikos lesz. Az özvegynek egy fogadó fia volt, aki állítólag sok gondot és szomorúságot okozott neki.

— **Az újságíró-sorsjegyek utolsó húzása.** Kedden este 8 órakor ejtik meg az újságíró-sorsjáték utolsó húzását az új városháza dísztermében. Ez alkalommal sorsolás alá kerül a 100.000 koronás főnyeremény, a 10.000 koronás második főnyeremény, nemkülönben 1072 más szintén értékes nyeremény. Tekintettel arra, hogy még sokan akarnak sorsjegyet venni, ez uton adjuk tudtul, hogy a húzás órájáig mindenütt lehet sorsjegyeket venni. Az utolsó húzásokra, amelyre előkelő vendégeket is meghívtak, szívesen látunk mindenkit.

— **Tavaszi dívat.** *Herz* Rezső ur, a *Herz* Rezső és társa cég főnöke (*IV. Váci-utca* 3.) *Párisba* utazott a legújabb női ruhamodellek beszerzése végett.

Az 1475. számú fegyenc.

(*Mattasich-Keglevich* a *möllersdorfi* fegyházban.)

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Zágráb, február 20.

Mult szombaton a zágrábi pályaház perronján egy szomorú menetet bámultak meg a gyorsvonat utasai. Egy főhadnagy, egy káplár és két szuronyos közlegény kísérete mellett egy katonai fegyencet indítottak utnak a *möllersdorfi* katonai fegyházba, amely *Alsó-Ausztriában* van. De milyen nagy lett volna a szenzáció az utasok között, ha tudták volna, hogy tulajdonképpen ki is az a szomorú, karsu fiatal fegyenc, aki lesütött szemmel haladt a két közlegény szuronyai között!

Mattasich-Keglevich, a volt huszárfőhadnagy, a szerencsétlen *Koburg* *Lujza* szerencsétlen lovagja...

Az egykori daliás huszárfőhadnagy fekete darócából készült hosszú *Ferenc-József-kabátot*, ugyanolyan szövetű és színű nadrágot és sapkát viselt. Sapkájának bélésein belül ott van a „g”-betű (grün) és az 1475-ös szám. A szokatlan daróc annyira kivette a formájából, hogy utközben senki sem ismert rá, pedig a vonat hosszabb ideig időzött a gráci állomáson, ahol *Keglevich*nek sok ismerőse szokott megfordulni. Így szállították a rabot *Möllersdorf* felé!

Ennek a katonai kriminalisztikus regénynek utolsó eseményei ekként folytak le:

A zágrábi katonai törvényszék két hónappal ezelőtt tudvalevőleg hat évi fegyházbüntetésre ítélte el *Mattasich-Keglevich* huszárfőhadnagyot több rendbeli dehonosztól cselekmény (váltóhamisítás, sikkasztás) és a katonai fegyelem megsértése miatt.

A zágrábi katonai törvényszék ezt az ítéletet megerősítés végett felterjesztette a bécsi katonai főtörvényszékhez.

Az alatt az idő alatt, amíg a vizsgálat folyt és a hozott ítélet meg nem erősítették, *Mattasich-Keglevich* a zágrábi katonai áristom 3-ik számú cellájában lakott. Helyzete nagyon tűrhető volt: a maga ruháit viselhet, felízetéséből tisztí menázsit hozatott, továbbá megengedték neki a dohányzás is. A főhadnagy szenvedélyes dohányzó és azelőtt sok pénzt költött a legdrágább egyiptomi cigarettanemekre.

Amikor előtte a törvényszék ítéletét kihirdették, az elnökő hadbíró-ereszes kijelentette, hogy mindaddig, amíg a bécsi katonai főtörvényszék ítélete meg nem érkezik, helyzetében semmiféle változás se fog beállni. Ugy is történt.

Szerdán, folyó hó 8-án két okmány érkezett *Bécsből Zágrábra*. Az egyik a bécsi katonai főtörvényszék ítélete volt, amely jóváhagyta a *Mattasich-Keglevich*re kiszabott hatévi fegyházbüntetést, — a másik pedig a hadügyminisztérium utasítása, amely szerint az elítelt haladéktalanul elszállítandó erős fedezet alatt az alsó-ausztriai *möllersdorfi* katonai fogházba.

Mattasich-Keglevich mögött immáron lezárultak a fegyház vaspáncolás ajtai, ahol hat hosszú évig fogja enni a rabság keserves fekete kenyereit, mialatt majd vissza-visszatérnek az emlékek a szöke heregasszonyról, a nizzai fashionable fürdőletről, a párisi szép napokról és a romantikusan magányos *Loborról*.

Ruhája a többi katonai fegyencétől semmi- ben se különbözik, első tekintetre csak az árulja el a rangjától megfosztott tisztet, hogy ő is, mint a többi degradált tiszt, fekete darócruhát visel,

míg a legénységi állományhoz tartozó fegyvereknek sárgaszínű a daróceruhája. Zárkája a möllersdorfi katonai fegyház első emeletén van és eléggé tágas: huszonnégy szerencsétlen rabtársával lakik benne. Ugyanebben a tágas teremben töltött el több mint négy évet az a boldogtalan főhadnagy is, akit 1887-ben zártak be a most használatban levő Mannlicher-fegyver modelljének elszakasztása miatt.

Egy fegyver, aki egy-két nap előtt szabadult ki a möllersdorfi katonai börtönből, a következőket mondta el Koburg Lujza herceggasszony lovagjáról:

— *Mattassich-Keglevich nagyon szomorú és keserves beszéd rabtársával.* Erősen reménykedik abban, hogy csakhamar ki fog derülni árattalansága. A volt huszár főhadnagy magas, sovány ember, hajlékony és karcsú, mint valami uri lovas, — beesett barna arcában sötét szemű izzón ég. Roppant panaszokozik az élelmézés miatt és mindjárt másnap, hogy megérkezett, betegnek jelentkezett, hogy emberségebb koszthoz jusson. De hiába, az orvos egészségesnek nyilvánította. *Nem hiszem, hogy végig tudná szenvedni hat évig a fegyházi életet...*

A rab reggel ötkor fél és reggel sétája után betér dolgozni — az asztalos műhelybe. Mint minden hosszabb időre elítelt fegyver, munkára fogták *Mattassich-Keglevichet* is, akit az asztalosok közé osztottak be. Élelmézés a következő: hetenként csak kétszer (csütörtökön és vasárnapon) kap tizenkét dekagrammnyi húst, reggelként levest (zupát) és naponként egy adag komisz kenyeret. A möllersdorfi nagy sárgaházban nagyon egyhangú és komisz étlapot talál az epikureus udvaronc, akit az udvari élet és az angol világszólódók annyira elkényeztettek.

Látogatókat majd csak az első három hónap letelte után fogadhat, akkor is csak minden második vasárnap délután egy-egy órára. Egyelőre csak levelet írhat megtört édes anyjának és beteg fogadó atyjának a lobi kastyúba Zlatár-Bisztrica mellett...

Az ember szinte maga előtt látja a darócerban is elegáns ifjut, amint a cella rideg asztalán keserves könnyek között írja levelét, majd amikor a borítékra ráírta: *Labor, u. p. Zlatár-Bisztrica*, — hangosan fölzokog...

Mert észbe jut *Labor*, a régi uri kastély a Csernagora szelid hegyléncolatai közepette, ahol olyan boldogan töltötte gyermekkorát, majd merész álmait szötte a nagytrőri ifjuságnak, majd végül, ahol a szépséges szőke herceggasszonnyal együtt hallgatta meg a mult tavasszal a régi horvát népdalokat és az erdei kápolna harangzúgását...

Tolstoj akciója.

Budapest, február 20.

A minden oroszok cárja jó ember és okos ember. Mert jó ember, hát megajándékozta a világot a lefegyverezés ideájával s mert okos ember, hát kijárta magának hozzá a Tolstoj támogatását. Ez ugyanis körülbelül többet ér, mint a Suttner Bertác s az összes békeegyesületek együttvéve.

Tolstoj pedig megígérte támogatását: szóval és tettel.

Azóta a békekonferenciákon szerepet kereső békedoktorok levelekkel ostromolják s tanácsot kérnek tőle, hogy a konferencián a maguk apró terveit már a Tolstoj nagy nevével támogathassák. De Tolstoj nem könnyen áll kűtélnek. Meggyőződhetett róla egy előkelő svéd uriember, aki azzal a tervvel készült a békekonferencia elé állani, hogy a katonai szolgálat helyett valami más közmunkát lehessen végezni, ha például bizonyos ifjaknak lelkiismereti skrupulusai vannak minden vérgzés és erőszak iránt. A svéd uriember azt hitte, hogy ez a terv megkapja a Tolstoj szives szentesítését s aztán hódítva járhatja be az egész világot. De méltóztatott neki csalódnai. Tolstoj a tervről csöppet sem volt elragadtatva, sőt ellenkezőleg. Válasza finom ostor volt, amelyek a svéd uriemberen kívül még a békekonferenciázás szemfényvesztő komédiáján is huzott egyet. Mert a nagy orosz remétté bántja az az ellentmondás, mely a kormányok fegyverkezési ösztöne s a konferenciában való részvételük készsége közt tapasztalható. Hiszen ugyanazok a kormányok, melyek a konferencián megjelennek, ugyanakkor szigorúan üldözik a katonáskodás elől menekülő alattvalókat.

Szóval: Tolstoj jól szubotálja az ostort s némi

joggal hihette volna, hogy levelét a svéd uriember nem teszi az ablakába. De odatette. Sőt a lapokba is tétette. S így most abban a helyzetben vagyunk, hogy a levél legérdekesebb passzusát mi is leközlölhetjük. Amint következik:

Az államok mindent tehetnek népeik javára, csak azt nem eszközölhetik ki, hogy szomszédai ne fegyverkezzenek. Mig az emberek meglesz a vágy, hogy a másokét erőszakkal megszerezzék, vagy hogy a megszerzett erőszakkal megtartsák, addig az államok mindig fognak fegyverkezni, sőt ha összebeszél-nének is a mostani kormányok s együttes elhatározással elbocsátának a hadseregeiket, ki áll jól róla, hogy egy új Bismarck, vagy új Napoleon nem támad-e, aki a nemzetközi szerződések ellenére durva erejével elvesz mindent, ami elvehető?

Ha közmunkával lehetne megváltani a katonáskodást, mindenki a munkások közé állana és katonáskodni oly kevesen akarnának, hogy végre nem lenne ember, aki a munkásokat a munka mellett megtartaná. Azok a nagyhangú beszédek, melyeket liberálisok, szocialisták és más ugynevezett felvilágosodott vezető emberek tartanak s amelyekről ög maguk azt hiszik, hogy azok az ő röpirataikkal, cikkeikkel és egyesületi határozataikkal együtt az emberség előhaladásához sokban hozzájárulnak, — mindezek egy lépéssel sem viszik előre a kérdést. A kormányok nagyon jól tudják, hogy a katonai szolgálat megtagadása az egyes ember előtt, mint elérhetetlen ábrándkép jelenik meg s ezért komoly számbavétel nem érdemel. Ezzel a kormányok egészen tisztában vannak. Ezért nem tesznek semmit sem a parlamentekben és a népgyűléseken főlhangzó nagyhangú beszédek ellen. Ök nagyon is jól tudják, hogy ezek a beszédek kiválóan alkalmasak arra, hogy a közfigyelmet a valódi veszélytől elvonják.

A kormányok sokkal jobban félnek attól, hogy maguk az egyes emberek ébrednek emberi méltóságuk öntudatára s ennek közvetlen következménye az lesz, hogy a katonai szolgálat teljesítését, vagy a hadi célokra való adózást megtagadják. Ezért sohasem fogják tűrni az ilyen, hanem azokat, akik ki-mondják, büntetik és a társadalom kebeléből kizárják. Nemrég egy amerikai ezredről volt hír a lapokban, mely llo-lló ellen nem akart vonulni. Ezt a hírt, mint valami csodálatos dolgot közölték, holott alapjában véve sokkal csodálatraméltóbb, hogy az utóbbi évtizedben számtalan orosz, német, francia, olasz, amerikai és más ezred ugyanezt nem tette, a helyett hogy előttük teljesen idegen emberek szeszélye kedvéért sikra szálltak, hogy más nemzetek hoztatartozó megöljék, akik seammint sem vételek. Mert ha a népek manapság még habort viselnek, az csak onnan van, hogy meg mindig borzalmas mértékű erkölcsi tudatlanságba vannak süllyedve.

Ezért ahhoz, hogy a fegyveres erő kisebbítésék és később egészen megszüntetésük, csak a polgárok helyes fölvilágosítása van szükség, akiket eddig rendszeresen bolondítottak s akiket a kormányok tovább is bolondítanak akarnak tenni, egyebek közt olyan konferenciák által is, a melyet az orosz körjegyzék alapján egybehivtak. Ahhoz szükséges, hogy a valódi műveltség kellőképpen elterjedjen, hogy például egy olyan hírt, mint amelyik a mostani békekonferencia egybehívását bejelenti, ne mindenféle rokonszenves visszhangot és határtalan reménykedést keltsen, hanem megvetéssel, gunynyal, sőt fölhabodással fogadtassék, hogy a hadiszolgálat megtagadásának eseteit, melyeket ma oly gondosan elnyomnak, az egész világ, mint a valódi hősiességnek példát tekintse s e hősiéget úgy nézze, mint akik a szabadságért és az emberség előhaladásáért szenvednek. A hadseregek megszüntetése csak akkor lesz lehetséges, ha a közvélemény képes lesz az ilyen férfiak értékét, valamint azoknak a kormányoknak a tetteit és megítélését, amelyek leleplezéséhez ök hozzájárulnak.

FŐVÁROS.

(*) **A kórházak költségelőirányzata.** A belügyminiszter, amint már említettük, bizonyos változtatásokkal jóváhagyta a székesfőváros közkórházainak jövő évi költségelőirányzatát. A miniszter legényesebb változtatása az, hogy a kórházak ápolás díjait tetemesen leszállította. A költségelőirányzat ilyen alakban el nem fogadható s így gondoskodni kell arról, hogy a tett változtatások előnyösebb alakot nyerjenek. Ebből a célból hívta össze ma a kórházi bizottságokat Viola Imre tanácsos.

A mai ülésen *Melly Béla* tanácsjegyző részletesen ismertette a miniszteri leiratot. Az előadás alapján a bizottság megállapította, hogy a belügyminiszterium az ápolásnapokat tévesen számította ki, amennyiben a Szent Rókus-kórházban a fél napokat egész napoknak vette; ez vezette aztán az ápolási díjak leszállítására. Javasolja erre nézve a bizottság, hogy az ápolásdíjak 1 forint 24 krajcarról 1 forint 27 krajcárra emeltesse.

A személyzeti kiadásokban a belügyminiszterium 29.236 forintot türt. A bizottság e tekintetben azt a javaslatot terjeszti a közgyűlés elé, hogy — mivel a főváros érdeke az ápolásdíjaknak minél előbb való fölszámítását kívánja meg — nyugodjék bele a törvényhatóság abba, hogy a kórházi számvetőség többletkiadása és a kórházi biztosok fizetése az idén még a közszégi alapból fedeztessék, a jövőben pedig a napi ápolásdíjakkal legyen számítható.

A kórházban használt orvosságok költségeit a miniszter leszállította. Ebben nem nyugszik meg a bizottság s javasolja, hogy kérjék az eredeti költségvetés visszaállítását; hasonlóképp a műszerek beszerzésére való költségeket is.

A régi szent János-kórháznál 48.800 ápolásnapot vett föl számításba a miniszter s az összes kiadásokat türt. A bizottság javasolja, hogy a szent János-kórház, a pesti kórházak zsúfoltságának megakadályozása céljából, kiegészítő kórházként fűntartandó, intézzenek fölterjesztést a miniszterhez a személyi és dologi kiadások engedélyezése végett, mert ennek a költségvetésbe való fölvétele csak folyamánya a közgyűlés eme határozatának.

SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET.

** **Nemzeti Színház.** *Shakespeare* vagy jól kell játszani, vagy sehogy, de adni muszáj. Ismerem ezt a bölcs mondatát, Azt is tudom, hogy *Shakespeare* fegyverzete nem való kis termetű, kissé vézna aktoroknak és hogy *Shakespeare* iránt ma nincs elég fogékonyság se a színpadon, se a közönségben. Mégis szeretem és jól esik, ha *Shakespeare* grandiózus darabjaival szaktíjkat meg itt-ott a modern játéktrend kedves kicsinyességét. Az embert fölfrissíti ez a hatalmas levegő. A lélek indulatba jön, szárynalmi kezd a nagy költészet behatásától és szinte látom, hogy a kisebb feladatokhoz szokott színész is miképpen nő, miképpen emlékezik a titáni szellem magával ragadó erejétől.

Ma este *Romeó és Juliát* láttuk, a fiatal, mohó szerelem bűbájos tragédiáját. Hogy duzzadnak itt a szebbnél-szebb hasonlatok, hogy szikrázik itt a szenvedély s mennyi bölcsesség, mennyi igazság a poézisnek ebben a kábító virágosójében, a szerelemnek ebben a tavaszi viharában! Itt bezzeg helyén van a hasonlatokkal ékes költői dikció, a képek és metaforák királyi pazarlása, mert a megáradt, fiatal szív tele van az érzés fényes fölöslegével és ezt a fölösleget égő, színekben pompázó szavakban dobálja ki magából. Itt nem mesterséges limonád-tavacsákai mű-háborogást nézünk mosolygó ámulattal, hanem magát az óceánt látjuk, amint a szenvedély zivatara végig szárguld fölötte s amint a felzudult hullámok gályákat törnek össze és egyuttal gyöngyöket vetnek fel a fölkaavart tenger mélységeiből. És a színekben pompázó költői dikció mellett milyen vaskos humor, milyen egyszerű beszéd azoknál, akik nem *Romeók* és *Juliák*, nem fiatalok és szerelmesek, hanem a józan mindennapiság, vagy a lehiggadt, érett férfikor képviselői! Bezzeg a dajka, Péter, a csatlós, *Benvólió* és a bölcs franciskánus barát egészen másképp beszélnek ám, mint *Romeó* és *Julia* a holdsütötte *Capulet*-ház erkélye alatt! És a gunyos, elmes, veszekedő *Mercurián* a nyelve is mennyire különbözik a mámoros szerelmesei virágos nyelvtől! Bizony csodálatos, hogy ez a régi *Shakespeare* milyen igazságosan, élethíven tudta beszéltetni minden alakját, amíg a mi modern lyrico-tragikusainkál király és utcaszépő, pápa és konyhaszolgáló, szerelmes és Savanyu Józsi, középkori trubadur és sarki hordár a jambusos pátoszának, a szép-séges mondatkötésnek, az anthológiás szavalanak ugyanev virágos palástjában jelennek meg előttünk. *Juliát* ma este *Török Irma* kisasszony játszotta. Megjelenésében nagyon bájos volt. *Karcsu termete*, szüziiesen leányos tartása csupa üdőség és fiatalág. Külseje illuzió dolgában semmi kívánni valót nem hagyott fűnn. Alakításában is voltak nagyon szép momentumok, de még nem szabadult meg attól a hibától, hogy túlságosan színez, túlságosan aláz, túlságosan aprózott ott, ahol nagy és egységes vonások kellene. Amikor *Romeóval* először találkozik a bálon, megszádukt, csaknem elájult. Ez sok és ríktó magyarázat. Elég volna egy kis remegő zavar, a nézésnek bizonyos mélysége. Nagyobb művészet, ha ilyen diszkreációval jellemez a színésznek fontos helyzetekben. Az erkélyjelenetben is sokkal többet szavalt és *hangosabban* beszélt, mint kellett volna. *Julia* itt folyvást sut-tog, mert a dajka közel van és mert fél, hogy álalkodó rokonok esetleg ott kapják a gyűlölt *Montecchit*, ha zajos társalgással irányozza rá a figyelmüket. A fél-hang, a mezza voce, a mámoros, édes szótgáz, a szerelem kitörni készülő, de mindegyre elfojtott hangja illik az éji esőndjéhez, a titokzatosan kezdődő szerelem első akkordjához. Csak a dajka hívására adjon hangos választ és ott kiáltson föl, amikor a távozó *Romeó* szerető vissza-hívni a park sötét fái közül. — Annál igazabb volt és tökéletesen sikerült az a jelenete, amikor *Tybal* haláláról és *Romeó* számizetéséről értesült és kétségbeesetten vergődött a földön, a pamagon. Itt a szenvedély ereje, hangja összhangban állott a mozdulatok merészségével. Alakítása mind igazábbá vált és emelkedett a tragikus fokozatokkal. A közönség *Török* kisasszonyt melegen tapsolta és sokszor hívta ki a felvonások után. (A. E.)

** **Az utolsó tanácsülés.** Az *Országos Sainész-Egyesület* központi tanácsa holnap, Kedden, tartja utolsó ülést a március elejére kitűzött közgyűlés előtt. Az ülésen a közgyűlés tárgysorát és a jövő évi költségvetést terjesztik elő.

** Lindh Marcella és a Grünfeld-Bürger-négyes. A Grünfeld-Bürger vonónégyes, amely népszerűség dolgában már-már csaknem megelőzte a Hubay-Popper-társaságot, ez idei utolsó kamara-hangversenyét az által tette kiválóan jelentősé, hogy meg tudta nyerni közreműködésre Lindh Marcellát, a mexikói csalóányt. A hangversenynek, amelyet február 26-án délután félötök tartanak meg a Royal-teremben és a melyen Thomas István is részt vesz, a következő műsora van: Szabados: Vonónégyes. (Előszőr). — Kern Aurél: Spanyol dalok; a) Arnyékban, b) Serenata. — Dell Aqua: Vionelle. A zongorakiséretet Tarnay ur látja el. Saint-Saëns. Zongora-hármas.

** Pálmay Ilka bucsója a magyar színpadtól. Pálmay Ilka, a magyar operettszínpadnak ez a volt fényessége, el akar bucsuzni a magyar színpadtól s a vidék jelentősebb színpaain körutat tervez. Ezt a bucsu-körutat a diva a jövő téli évadban akarja megtartani. A diva a budapesti közönségtől is el akar bucsuzni.

** Uj operettszerző. A hazai operettszerzők száma egy új és pedig nem ismeretlen nevű szerzővel gyarapodik meg. Az új operettszerző veszedelmes versenytársa lesz ifju Bokor Józsefnek, mert maga írja operettjének librettóját és zenéjét is. Az új szerző a Magyar Színház közönségének legkedveltebb komikus, Sziklai Kornél. Az egész estét betöltő operett tárgyat Sziklai Mark Twainnek, a híres amerikai humoristának, *Király és koldusfi* című elbeszéléséből merítette. Az érdekes új operett a jövő évad számára készül. Sziklai különben már nem újonc a színművészet terén s a vidéken már több darabját adták nagy sikerrel.

** H. Novák Irén vendégszereplése. H. Novák Irén, az aradi színház volt jeles naivája, akit a főváros közönsége is jól ismer a Nemzeti Színházból, holnap, kedden este a Kisfaludy-színházban vendégszerepleni fog. A fiatal művésznő *A falusiak* című vígjátékban Irma szerepét játssza. A vendégszereplés iránt nagy az érdeklődés.

** Aki a színházba szeretne menni. Tegnapelőtt történt. A Népszínházban *Lilit* adták. Künn, a Kerepesi-úton, a színház körül kószált egy kopottkabátos szürke ur. Kassai Vidor volt, a felejtetetlen Saint-Hypothése. Egy barátunk meglátta:

- Maga az, Kassai bácsi?
  - Én.
  - Mit csinál erre?
  - Csak sétálok...
  - Hová megy?
  - Sehová, kérem.
- Egy kicsit mosolygott, furesán, szinte szomorúan. Aztán esőndesen mondta:
- Szeretnék...
  - Mit?
  - Bemenni...

És a Népszínházra, az ő nagy sikereinek házára mutatott.

** Egy színész balesete. Sopronból írja tudósítónk: Sajnálatos baleset zavarta meg a napokban a *Roccambole* előadását. Hídvéghy Ernő, Szalkay társulatának kedvelt hőszerelemes jatek közben olyan szerencsétlenül esett el, hogy súlyos belső sérüléseket szenvedett. Hídvéghy sérülése olyan veszedelmes, hogy Budapestre kellett hoznia. A szerencsétlen színész iránt, aki a társulat egyik kedvet tagjával jegyben jár, nagy a részvét.

** Egy amatőr naplójából. Művészeti irodalmunk nemsokára érdekes kóttal fog meggyarapodni. Szana Tamás, aki egymaga egész kis könyvtárt írt már össze magyar műtörténeti munkákból, új kötetet ad ki *Egy amatőr naplójából* cím alatt. A kötet egyike lesz a magyar könyvtárc legszébb kiállított kiadványainak, az Athenaeumnál jelenik meg külön a mű számára üntött papíron. Tíz-tizenkét cikkben mondja el a kitűnő esszé-író azokat a művészeti emlékeket, amelyeket hosszú műkritikai és amatőr-pályafutása alatt legérdekesebbeknek talált. A könyv egy-két hét múlva jelenik meg a piacon.

** Nádai Ilonka és az An der Wien. Nádai Ilonka, aki tudvalevőleg visszavonult a Népszínház színpadáról, mint értesülünk, a napokban próbát énekelt az *An der Wien* színházban. A bécsi színház nézőterén ugyanaznap este feltűnt a fiatal magyar énekesnő, aki *Schönerer* kisasszony pályából nézte végig az előadást. Forrásunk szerint, mindebből arra lehet következtetni, hogy a bécsi színház szerződési tárgyalásokat folytat a Népszínház volt bájos „Kukta-kisasszony”-ával.

** Holtomiglan. Rutkai György *Holtomiglan* című nagyszerű énekes színműve holnap, kedden harmincharmadszor kerül színpadra a Népszínházban. A főszerepeket Kéry Klára, Gazi Mariska, Vidorné, Solymosiné, Siposné, Lészóné, Vidor, Szirmai, Németh, Horváth Vince, Tollagi, Ujvári játsszák.

** Az Operaház előadása — otthon. Holnap (kedden) este a M. Kir. Operaházban *Váradi Margit* fel-

léptével Thomas operája a *Mignon* kerül színpadra. A *Telefon Hírmondó* az előadást közvetíteni fogja s így az előfizetők otthon is végig hallgathatják. Opera után 11 óráig cigányzene lesz hallható a kagylókon.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Az Akadémia I. osztálya** ma délután öt órakor Szász Károly emléke alatt tartott ülésében három értekezést olvastak fel. Első volt Ponori Herrewik Emil értekezése, amely a mondatból vált fő- és melléknévről szól. Azután Szilárd Áron mutatta be néhány középkori latin vers magyar fordítását. Egyik ezek közül a Nádor-ködexben fordul elő és a XVII. században fordította le Nyéki Vörös Mátyás. Ebből csinált ugyane században egy ismeretlen az „Ének a gazdáról” című költeményt. Arany János is foglalkozott vele, de egy töredéknél többet nem fordított belőle. A másik vers latin eredetűje a XV. századból származik, magyar fordítása a XVII. századból Kórodi Török Istvántól. A vers mint a templomok tornyaiban általánosan elterjedt felírás ismeretes. Végül Némethy Géza mutatta be Csengery Jánosnak a filológiai kiadványok közt most megjelenő teljes Catullus-fordítás egyik legszebb ciklusát, amely a költő és Lesbia közti viszonyból keletkezett dalokat tartalmazza.

○ **A Kisfaludy-Társaság ülése.** A Kisfaludy-Társaság február 22-én, szerdán délután 5 órakor az Akadémia külteremben felolvasó ülést tart, a következő tárgysorozattal: Homérosz *Iliaszából*, *Balkay* rendes tagtól. — *Apróhirdetések*, elbeszélés Jakab Ödön rendes tagtól. — *Amaru hindu költőiről*, *Gábor Ignác* vendégtől.

EGYESÜLETEK.

(A Tanítóképző-intézeti Tanárok Országos Egyesülete) ma választmányi ülést tartott dr. Kovács János elnöke alatt. Előbb *Geörge Sarolta* olvasa föl értekezését a külföldi tanítóképzésről, majd Nagy László a tanítóképző-intézeti tanárok szolgálati szabályzatát tárgyalta és a következő indítványt terjesztette elő:

1. Készítendő oly szolgálati szabályzat, amely a hazai összes állami és felekezeti jellegű tanító- és kisdidovóképző-intézetekre alkalmazható legyen.

2. A szolgálati szabályzat oly részletesen készítendő el, hogy az nem csupán a megalkotandó szolgálati törvény, hanem a fenntartó hatóságok (kormány, egyházi főhatóságok) által kibocsátandó rendeletek és szabályzatok alapjául is szolgálhasson.

3. A szolgálati szabályzat készítésénél alapul az 1898. évi közgyűlési határozatok szolgálati, amelyek a tanítóképzés szervezete tárgyában hoztak.

Az indítványt élénk eszmecsere követte s sokan szólaltak fel mellette.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Becstület.** Három éve, hogy egy nőgrádmegyei előkelő család fia, Prónay Albert ismeretséget kötött Gajdos Mariskával, aki azelőtt kávéházi pénztárosnő volt. Eddig köznapi az eset, de rendkívülveszteszi az a körülmény, hogy a viszony Prónay szüleinek beleegyezésével jött létre. A fiut ugyanis szülei így akarták megóvni a kicsapongásoktól. A dolognak az lett a vége, hogy Prónay Albert halálosan beleszeretett a szép, vöröshajú lányba, aki viszonozta a fiu érzelmeit. A család persze megijedt, mikor e nem várt fejleményről értesült. A fiatal párt szét akarták választani. Azonban a szerelmek nem engedtek. Prónay feljött a leánygyal Budapestre és itt eljegyezte. Ekkor maga az anya, özv. Prónay Pálné született Máriaassy Ilona avatkozott be a viszonyba. Feljött utánuk Budapestre és itt Rudnay Béla főkapitány segítségével kis időre sikerült is elválasztania a szerelmeket. A történetnek ez a fázisa nagy port vert fel. A sajtó izgatottan tárgyalta a rendőrség beavatkozását ebbe a magánügybe és mindkét fél, fiu és anya, sürin nyilatkoztak a lapok nyílterében. A legsúlyosabb nyilatkozatot azonban özvegy Prónay Pálné tette közzé az *Egyetértés* egyik februári számának nyílterében. A nyilatkozat meglehetősen dehonosztáló dolgokat mondott el Gajdos Mariskáról és még a szelidebb részek közé tartozott az, hogy Gajdos Mariskát maga a család szerződte 50 forint havi fizetéssel Prónay Albert mellé. A fiatal pár sok viszontagság után mégis csak egybekerült és most *Tályán* él boldogan, noha Prónay Alberttel kötelező nyilatkozatot írtak alá, hogy soha sem veszi feleségül Gajdos Mariskát, különben elveszti apai örökségét. Ekkor aztan Gajdos Mariska a fentemlített nyílterű nyilatkozat miatt sajtópárt indított özvegy Prónay Pálné ellen. A sajtóbirósági vizsgálat befejezése után dr. *Eötvös* Balint, Gajdos Mariska ügyvédje, ma adta be vádlevelét, amelyben becületsértés miatt

kéri özvegy Prónay Albertné elítélését. Az érdekes sajtópárt valószínűleg még a nyáron tárgyalják a budapesti esküdtek.

TÁVIRATOK.

Bukarest, február 20. Báró *Aehrenthal*, volt bucaresti osztrák-magyar követ, akit pétervári nagykövetté neveztek ki, ma délután átadta a királynak visszahívó levelét.

Alexandria, február 20. A khedive nejeének ma reggel fiugyermeké született.

Kána, február 20. *György* herceg ma délelőtt a konzuláris testület és a hatóságok fejei jelenlétében megnyitotta a nemzetgyűlést és bemutatta a *kritai alkotmány* tervezetét.

A horvát tartománygyűlés.

Zágráb, február 20. A napirend előtt az elnök bejelentette *Mária Immakulata* főhercegnő halálát, mire a tartománygyűlés felhatalmazza az elnököt, hogy a ház részvétét *Lipót Szalvátor* főhercegnél tolmácsolja.

Dr. *Derecsin* sérelmi fölrátat a kérvénybizottsághoz utasították.

A napirend elintézése után az elnök felolvas egy királyi leiratot, amely a Ház üléseit a korona újabb elhatározásáig elnapolja. Erre az ülést be-rekesztették.

A királyi leirat felolvasása alatt valamennyi képviselő föállott, csak dr. *Potocsnyak* maradt ülve.

A connaughti herceg Szudánban.

London, február 20. A Reuter-ügynökség jelenti *Omdurmanból*: A connaughti herceg és neje tegnap ide érkezett. Ma reggel a herceg díszszemlést tartott az itteni csapatok fölött, amelyekből 9000 ember vonult ki a szirdar parancsnoksága alatt. Később a herceg nejevel megnézte a várost és a máhdi sírját, azután Chartumba mentek és rövid sétát tettek a Fehér-Níluson fölfelé.

Az uszora ellen.

London, február 20. A *felsőházban* James javaslatot nyújtott be, amely elrendeli, hogy mindenkinek a nevét, aki üzletszerűen pénzkölcsönzéssel foglalkozik, lajstromba kell bejegyezni, és ily üzletet bárki is csak saját neve alatt vezethet. A javaslat elrendeli továbbá, hogy a pénzkölcsönző köteles a kölcsönvevőnek a kötött szerződés másolatát kézbesíteni és a bírő fel legyen hatalmazva arra, hogy a kölcsönvevőt a képtelen, szigorú és kényszerű feltételeket tartalmazó szerződés alól felmentse. Ha a megállapított évi kamatláb 10 százalékos alatt van, akkor a bíróság nem tartozik beavatkozni; ha azonban túlhaladja ezt a kamatlábat, akkor a kölcsönvevő a bírósághoz méltányos kamatláb megállapítása iránt folyamodhatik. A bankárok és általában a kereskedelmi és pénzügyi cégek nem tartoznak magukat a névmutatóba bejegyeztetni. James kijelentette, hogy a javaslat célja az, hogy drasztikus eszközök teremtésén a jelenlegi rossz állapotok ellen.

A Ház első olvasásban elfogadta a javaslatot.

A máhdi holtteste.

London, február 20. Az *alsóház* mai ülésén *Brodrick* parlamenti államtitkár megerősítette azt a jelentést, hogy a máhdi holttestét *Kitchener* basa rendelkezésére kiadták és a *Nílusba* vetették.

William Redmond bejelentette, hogy nem fogja megszavazni a *Kitchener* basa részére kért évi járadékot, még pedig a máhdi holttestének megszenteltetéséért.

Sztrájk Párisban.

Páris, február 20. A városi építkezéseknél és a csatornázási munkálatoknál dolgozó 500 földmunkás a bérkérdés miatt kiállott a munkából. A sztrájkolók este a munkástársadén gyűlést tartanak.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, február 20. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Négyeszesalékos magyar aranyjárdék 100.65. Magyar koronajárdék 98.05. Osztrák hitelrészvény 231.60. Osztrák-magyar államvasut 153.75. Déli vasut 30.60. Északnyugati vasut ——. Elbavölgyi vasut ——. Orosz bankjegyek készpénz 216.40. Buschtiebradi ——. Orosz bankjegy ——. (Ultimo.) Lombard ——.

Frankfurt, február 20. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 232.20. Osztrák-magyar államvasut ——. Déli vasut ——. Magyar aranyjárdék ——. Magyar koronajárdék ——. Osztrák aranyjárdék ——. Osztrák ezüstjárdék ——. Osztrák papírdjárdék ——. Bécsi bankjegyesület ——. Alpési bányarészvény ——. Olasz járdék 96.20. Diskontó-bank 201.80. Laura-kohó ——. Harpeni 181.50. Szilárd ——.

New York, február 20. *Liszt* helyben 2.85. *Buza*, helyben február ——. márciusra 77.5, májusra 75.7/8. *Tengeri* február ——. 40.7/8.

Chicago, február 20. *Buza* február 73.7/8. *Tengeri* február 31.7/8.

KÜLÖNFÉLEK.

Az én nagyanyám.

— Február 21. —

Te februári szomoró nap,
Bár évek szállnak, évek múlnak,
Hányszor jelsz meg énnekem,
Álmatlan, csöndes éjeken.

Némán, könnyes szemmel haladtunk,
Csikorgott a friss hó alattunk.
Igy vittünk, nagyanyó, oda,
Honnán haza nem térsz soha.

S amint haladtam a bús úton,
Éreztem, újra végig futom
Gyermekkorom szép napjait,
S int a falusi ház, csalit.

Szép téli esték enyhe fénye
Sugárzik újra én előmbe,
S áldott ajkadról foly a szó,
Te galambszívű nagyanyó!

A mult idöket hogy dicséred,
Még egyszer fölpezsdül a véred,
S minden mesédnek végszava:
Másképpen volt ez valaha.

- Még látom magam, mint diákot,
Ki fölkeresi a világot.
S míg ajkad búcsúcsókot oszt,
Zsembembe csúsztatsz pár hatóst.

A gyermekkor sok kedves álma,
Mint hogyha mind valóra válna.
De széppé mindet te teszed,
A te szíved, a te kezéd...

Az álmodásnak íme vége,
Utunk a temetőbe ére.
Még egy jajszó, isten veled,
És a fagyos göröngy befed.

Á kisérő mind szerte széd,
Engem is harcra hí az élet.
S te itt maradsz e bús tanyán
Jóságos lelkű nagyanyám.

S, amint lehullott dübörögve
A sír felett a rög a rögre,
Mint hogyha gyermekéveimet
Temettem volna mindörökre,
Mindörökre.

Fekeli Sándor.

+ **Menelik, a rögtöntitélő.** Addis-Abebaból visszatért Európába egy utazó és érdekes tudnivalókat mesél el Menelik négusról, mint legfelsőbb bírő-

REGÉNY.

Jour-fix kisasszony.

(3) — REGÉNY. —

Irta: MOLNÁR FERENC.

A Fürdő-utcára érték, és a kis lány meg-rántotta a karját.

— Nesze — mondta — egy lump.
Arra nézett. A tulsó gyalogjárón, gáz-lámpa mellett állott egy ember. Télikabátján folgyurva a gallér, fején puha fekete kalap. Némán, mozdulatlanul állott a hóban s kissé föl-emelve tartotta a fejét.

Elza elkapta róla a tekintetét. Nem szólt semmit, csak lehuntya a szemét. Az a fekete ember tovább nézte egy darabig, azután elbandukolt.

— Talán ismeri? — kérdezte Mancika.
— Nem, — felelt nagyon halkán a lány és megreszkett hosszú sötét szempillája alatt lehuntyt szeme, talán emlékek rohantak végig előtte valami napsugaras tájról, ahol gyerekek játszottak egy szilvafa alatt, és egy mesebeli ütt-kopott kis házbán valami mesebeli öreg anyóka lakott, aki egyre az unokát szidta...

Megérkeztek a kapu elé, és nem is emlékezett most arra, hogy mint bucsuzott el a többitől. Az ágyába került, s a lámpa is elaludt, valahogy. Bizonyára ő oltotta el — gondolta egy pillanatig — aztán belefurta a fejét a párnájába, és mintha minden lélekzettel valami zsisbasztó, édes, napsugáron átszűrt emléket ivott volna a lelke, remegve, lüktető orrcimpákkal szívta a levegőt. A szive dobogott, vágatva rohandt vissza valahová sok időn, tavaszon, télen keresztül, egy ostoba, banális kis kertbe, ahol szilvafa állott, meg egy öreg, pászemes anyóka lakott. A be-

ről. Menelik a szabad ég alatt szokott törvényt ülni. Ott trónol egy széken teljes fejedelmi díszben, mellette az Affa Negus, a „király ítélője“, aki tulajdonképpen a főbíró. Kissé lejjebb alacsonyabb rangú bírók tanyáznak, távolabb hatalmas csoportozatban a nép bámészkodik. Elővezetnek egy rablógylkóst. Jobbról, balról egy-egy ór. Menelik sötétben néz rá, aztán így szól hozzá:

— Mért követted el ezt a gyilkosságot?
— Nem akartam ölni, — mondja reszketve a vádlott — csak lopni akartam.

— Ez volt az egyetlen indítékod erre a bűnre? — kérdezi a király haragosan — csak lopni akartál és nem gyilkolni.

— Nem, ő fejelelem! Szegény ördög vagyok. Szembe jött velem egy küldönc, akinél pénz volt és énnekem azt tőle minden áron el kellett vonnom.

— Jól van, — mondja erre a király némi habozás után, — halálra vagy ítélve. Van még valami kívánságod?

— Semmi, semmi más, csak a kegyelem — nyögő az elítélt.

De éppen azt nem kapja meg. Menelik egy intésére a hóhér megragadja áldozatát, elhurcolja a piacra, hurkot tesz a nyakára — s néhány pillanat múlva ott kalimpál egy fán a gyilkos.

+ **A keltőóra.** Zürichben egy professzor arról volt nevezetes, hogy az óráját mindig megtoldotta tíz-tizenöt perccel. A hallgatói dühösek voltak ezért nagyon és törték a fejüket, hogyan fogjanak ki a tudós tanáron. Végre akadt egy elfogadható ötletük. Vettek egy ébresztőórát és papírba csomagolva elrejtették egy napon a katedrán lévő asztal egyik fiókjában. Amikor az óra elmúlt s a tanár még alaposan benne volt az előadásban, egyszerre csak berregni kezd a serkentő. A hallgatóság egy része, amely nem volt beavatta a dologba, először csak bámul, de hirtelen átértve a helyzetet, belevegyül a nagy derűlttségbe. A professzor nem jön zavarba s amikor végre a csönd helyre áll, fölkel és ekképpen szól:

— Köszönöm, uraim, ezt a kis figyelmet. Csaknem elfelejtettem, hogy ma születésem napja van. A riasztó éppen kapóra jön nekem, mert a feleségem már régóta kér egyet a cselédnek. Valóban nagyon kedves volt önöktől.

Azzal meghajolt s folytatta félbeszakított előadását még legalább egy negyedórahosszat.

+ **A vegetáriánusok konkurrenciája.** Végre is, egy vegetáriánus ma már nem megy szenzációszámra. Akiik törvénybe ígtatták, hogy tartózkodnak mindennemű hústelektől, tucatszám forgolódnak körülöttünk. Már meg sem csodáljuk őket, nem is kér-

esületes erő hatalmával vágatott bele egy tiszta emlék a lelkébe, földöntve ott mindent, elsöpörve a finom bűn-zobrocskákat, száguldvá minden egyéb emlékeken, időközön, tereken, sirva adott csókokon és nevetve irt szakító-leveleken keresztül, mint valami eleven erővel föltámadt angyal, nem szöke és rózsaszínű Rafael-arcoeska, hanem kemény, izmos, akinek reng a lába alatt a föld, ha rohan, dübörög az ég, és összedől minden, ami hazugság, bűn, piszok és gyönge-ség. Ahogy az ágyon fekiült, szétvetette a karját, izzó fejt hátraesapta, megfeszült mellének kevés volt a levegő. Reszkető gyönyörűséggel, azzal a keleti nagy virágtesttel, amelybe évezredek kereszttől annyi melegség, annyi édes illat és iz, annyi erdőzűgés, annyi bujálkodó fényes szín párlódott le, hogy most már egy testetlen emlék is izzalomba hozza és megreszketteti, fekiült ott, átadva magát ennek a hatalmasan föltámadó emlékeknek, amelyben annyi volt az erő, a becsület és a föld, hogy azt hitte, összeroppan alatta az ő finomra romlott lelke, pedig csak egy szilvafáról volt szó, meg egy ütt-kopott mesehátról, meg egy meseanyókaról meg két nagyfejű kis meseporontyról, egy csöpp kertben, akorkorában, hogy éppen elfér benne néhány szilvafa...

Észre se vette, már világosodott. A szomszéd-szobában lépéseket hallott. A szobalány jött egy petróleumlámpával takarítani. Beesúta a szobaajtót s künn az ebédlőben ablakot nyitott. Már jártak a kocsiak az utcán, elzörgött a ház előtt a sok tejes kanna egy milimárikosin. Hallatszott, hogy söpörni kezd künn a szobalány.

Akkor sirni szeretett volna Elza, de ehhez már nem volt elég naiv. Oldalt fordult, a fülére huzta a dunnát s elaludt.

II.

Dél felé ébredt föl. Olyasforma elhatározás kelt életre benne, hogy most vége minden léhaságnak. Programmot egyelőre nem csinált a jövőre nézve. Az az egy gondolat foglalkoztatta, miközben gyorsan ültözöködött, hogy most

dezősködünk hogylétük felül, étvágyukról. Szóval, a vegetáriánusok kezdik lejárni magukat. Csoda-e, ha föltünési viszketegben és különöködésben szenvedő amerikaiak most új étkezési tilalmakat szabtak magukra, olyanokat, amelyek tulatesnek a vegetáriánus törvényeken. **Exaltáltaknak** nevezik magukat az amerikai különöök. Törvényük, amelynek már körülbelül négyezerézen alávetették magukat, a következő: Tilos hústeleket enni! Azt hinné az ember, hogy a husbojoktálók növényeledeléből fog-nak táplálkozni. Az exaltáltak tovább mentek. Ki-mondták, hogy főzelékféléket, füveket, gabona- és lisztkészítményeket szintén tilos enni. Egyesegyedül gyümölcsöt szabad enniük. Az italokban szintén meg-lehető megkorosítások léptettek életbe az exaltáltak. Bort, sört, tejet, vizet nem isznak. Az italok közül csak a gyümölcs szörp szabad. Ennyi hóbort hal-latára az orvosok természetesen kimondták, hogy az exaltáltak nem nagyon mondhatók épeszüek-nek. Ezzel szemben az exaltáltak saját külön orvosa egy röpiratban védelmére kelt a gyümölcsétáplálékoknak és a gyümölcs-szörpnek. A gyümölcsben tudvalevőleg sok a cukortartalom és az exaltáltak orvosa ebben találja azt a tápláló erőt, amely pótolja a húst is, meg a kenyeret is. Igaza van-e, ez nagyon kétséges. Ő mindenestre bizik a hibeiben, akik szigorúan betartják az étkezési sza-bályokat. Hogy meddig, — azt nem lehessen tudni. Aligha viszik ép börrrel sokáig.

+ **Idilli Addis-Abebabán.** Menelik sokat fog-lalkoztatja már a világot. Ugy látszik, megkóstolta a hirnév nektárját s beteg, ha nem szüresülhet belőle. Alighanem van is már pompásan fölzerelt sajtó-irodája, amelynek az a feladata, hogy érdekesse tegye őt mindenáron. Már elterjedt volt annak a hira, hogy Meneliknek egy kis liaisonja volt egy francia ballerínával, valami Blanche de Lys kisasszonnyal. Még Henrik orleansi herceggel ment volt ki Abesszi-niába s ott rekedt Addis-Abebabán, ahol aztán Mene-liknek megtetszett. Nagyon jól bánhatott a francia táncos kisasszonnyal, mert Taitu, a királyné nagyon haragos volt ezért a pártfogásért. Azonban még is jóra fordult a java a dolog. Legalább úgy írják az egyiptomi lapok, hogy Blanche de Lys kisasszony nagy abessziniai katonai kísérettel Dzsibutiba érke-zett a napokban, hogy onnan hajón visszautazzék Amerikába. Két verzió támadt e körül a fordulat kör-ül. Állítólag egy előkelő pétervári politikus figyel-meztette volna Meneliket, hogy nagyon megárt a te-kintélyének Európában, ha megtudják, hogy ki miatt hanyagolja el a feleségét. Es a szegény Menelik megfélemltet volna, pedig mintha Taitu királyné mesterkedte ki az egészet. A másik verzió szerint Menelik, mint energikus uralkodó tűnik fel, aki a ballerínában kémet sejtett meg s mint ilyet kiutasi-

ebbe a világos szép kis szobába zárkózik és ele-jétől végig elgondolja az egész dolgot, a bubájos mesét a szilvafáról, odaül az ablakhoz, nézi a világos, ragyogó téli eget. Aztán hirtelen eszébe ötlött, hogy balba kell menniük este. Arra nem számított, hogy egymásután két éjjel nem fog aludni, és ez bántotta.

— Mindegy, — mondta, és vállat vont.
Azzal kis asztalkája elé ült az ablaknál, ki-huzta a fiókot, és a sok apró papiros, virág, mindenyegyből közt keresgélte. Még megvolt hátul, a fiók sarkában az, amit keresett. Igazán nem volt valami költészeti tárgy. Ha néven kellene nevezni, egyszerűen aszalt szilva volt, egy aszalt szilva, poros, kiütött rajta a cukor, összeszá-radt. És úgy akkor, kissé nehezen ugyan, mert szándékosan akart emlékezni, elgondolta az egész szilva-esetet.

Valamikor régen, itt Pest körül nyaraltak, tul a budai hegyeken, sváb faluban. Kis lány volt, tizenkét éves lehetett. Vagyis hét év előtt. Emlékszik, nagyon fiús lány volt. Kék-csikos fehér trikóingben szaladgált, kalap nélkül, szelnek eresztve szép barna haját, amelyben a nap-sugáron vörösés csillogások fénylettek. Karja mez-telen volt, le is égette a nap barnára. És volt egy kis rablóbanda-szerű társaságuk, négy-öt kis pesti gimnazista, meg ő, a francia kis-asszonnyal. Ez a hölgy már öregedőfélben volt s éppen ezért nagyon szívesen fogadta egy cigányprimás udvarlását. Valószínűleg pénz is volt a dologban, a kisasszony részéről. Aztán ez a kisasszony mindig véletlenül találkozott a ci-gányprimással, őt azalatt hagyták kalandozni, fára mászni, tépázkodni a fiukkal. Eleinte csak hébe-hóba, később már rendszeresen ellátogattak egy öreg nénikéhez, akinek vasuti ör lehetett a ferje, de az egész nap nem volt otthon. A vasut mellett volt egy kis házuk, amelyben éppen hogy két szoba volt, az egyik téglapadlós, mert nem ez volt a konyha.

(Folytatása következik.)

totta országából. De azért kapott a hálás négustól szép kis summa utiköltséget, amelyen kívül a kis-asszony még sok egyéb értéket is hoz magával vissza Európába az exotikus világból.

*
+ A nő. Háromezer esztendőnél régebb idő óta fejlődött, forrongó téma, amely elég hálás arra, hogy minél többet foglalkozzanak vele az írők. Az ókorban a nő vagy rabszolga volt, vagy zsarnok, csakis a zsidóknál töltötte be igazi hivatását. A középkori nő vad, titokzatos, alattomos és kegyetlen, részben szent és ünfeláldozó. Majd a spanyol behatás alatt merev grandezzaival hosszú uszályban jár, festi magát, kedveli az erős illatokat, különösen a mágya illatát, ha eroteketeket égetnek rajta. Később, a reformáció hatása alatt visszatér a természetes észjárás és öltözködés korlátai közé és szellemi önállóságra törekszik. A reformáció korát a könnyűvérű francia irány váltja fel. Egész Európában a mélyen kivágott ruha lesz divatos, az erkölcsi érzés meglazul, szeretik a mesterkeltet, úgy az öltözködésben, mint a nevetésben. Azután jött a nagy forradalom. A férfiak, sőt még a gyermekifjak is a csatába mentek, sok-sok gyászolta elvérzett szeretőit, kik a hazáért áldozták fel életüket. A nő megtanult tünni, szenvedni, a hazát szeretni, amelyért mindenét feláldozta. Ebben a korban a nő a legnemesebb ünfeláldozás, de gyakran a legdurvabb kegyetlenség sok példáját is mutatta. Következik, mint történelmi eredmény, a modern nő, az apró hibák és apró erények ez érdekes keveréke, amely tulajdonságokat a feminizmus névelv szoktatók jellemztek. A modern nő véd és vándor, egyetemre jár, klubban éjszakázik, vitatkozik, tanulmányoz, kritizál, előszóval bírálhatja a férfiak gyengeségeit és jogtalanságait és szónokol a nő jogairól és hivatosságáról. E közben mindinkább eltávolodik nőességtől, beszédben, ruházatban és szokásaiban a férfiakat utánozza s tetteivel önkéntelenül azt bizonyítja, hogy a nő legfőbb rendeltetése nem a nő emancipációjában, hanem a háziasságban és a gyermeknevelésben rejlik. Az emancipált hölgynek itt ellentét a modern „asszonyika”, aki egész életét eszpeke, selyem-, bársony-szalag közt tölti el, aki semmit sem törődik ugyan a nőkérdéssel, de férjével és gyermekeivel sem tulsokat, hanem annál többet avval, hogy a férfiaknak tessenek, hogy nagyobb izgalmak nélkül jól mulasson, hogy szépségét mennél hosszabb ideig megőrizze. És végül az igazi modern nő, aki női hivatásának betöltésében és kötelességeinek teljesítésében találja legfőbb örömét. Aki tanul, olvas, hivatalt vállal, munkálkodik és mindezt azért, hogy mint hü feleség megossza férjével a létfenntartással járó küzdelmeket és vigasza legyen neki a megpróbáltatás súlyos napjaiban.

Hogy ne legyünk tizenhárom!

(5) — ELBESZÉLÉS. —

Írta: ALPHONSE KARR.

Eredj, és ne számíts a nagybátyádra, aki elérhet még husz évig is, és ki is tagadhat ezek után. Majd írok neked, amilyen gyakran csak írhatok, majd megírom mindig újra meg újra, hogy szerettek! Isten veled édesem, Isten veled férjem, mindenem, Isten veled!

Jenő könyörgött; még egyszer engedje visszajönnie, még egy napig hadd maradhasson, de Fanny rendíthetetlen maradt és Milbert másnap reggel megérkezett Genföbe.

Dupont Félixhez szállt és még aznap felöltötte szürke ruháját, — mert a kéket nagyon megviselték az éjszakai kirándulások, — és elment bemutatkozni Saunders urhoz.

A hely, melyet be kellett volna töltenie, már nem volt szabad. Saunders ur türelmesen várt tizenegy napig, de aztán már nem tudta mire vélni a dolgot, fogadott magának egy titkárt és megírta Eloi urnak, hogy nagyon sajnálja, de a legjobb akarat mellett sem várható tovább.

Mikor Jenő megérkezett, Saunders ur már választ is kapott volt Eloi úrtól.

A nagybácsi természetesen rendkívül csodálkozott, sőt nyugtalanodott a történeteken, megköszönte Saunders urnak, hogy olyan sokáig várakozott és igen kérte, sziveskedjék őt azonnal értesíteni, ha unokaöccse megérkezik.

Milbert Jenő tulzolt szigorral ítélkezett a nagybátyja felett. És bár úgy ötven esztendő volt és még jóformán fiatal embernek tekintette magát: ebből könnyen érthető, hogy tulságig menő apáskodással bánt Jenővel, akit huszonkét esztendőjével még gyereknek tartott. Jenő ellenkezőleg érett embernek tartotta magát. Ez okozta főképp az örökös háboruszkodást a nagybácsi és unokaöccse közt.

Nyilttér.

(Az e rovat alatt közöltnek sem tartalmáért, sem alakjáról nem felelős a szerkesztőség.)

Leghatásosabb
Guber Forrás VASAS-ARZÉNAS-ÉRTÉKES VIZ
Kapható az összes ásványvízes ürtékekben, gyógyszertárakban és drogeriákban.
Mattioli és Wille, Budapest.

Részvényeinknek 1899. május 1-én esedékes 18. számú osztalék-szelvénye folyó évi február 20-tól kezdve

darabonként 13 forintjával

váltatik be a Magyar Országos Központi Takarékpénztárnál (Budapestben, IV., Deák Ferenc-utca 7. sz. a.)

Schlick-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság.

Molnár Ferenc:
A csókok éjszakája
megjelent és a „BUDAPESTI NAPLO” kiadóhivatásban kapható. A színes címképpel, díszesen kiállított kötet ára
egy forint.

KÖZGAZDASÁG.

Az iparosok adója.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, február 20.

A pénzügyminiszter nemrég rendeletet bocsátott ki, amely az ipari és gyári alkalmazottak első osztályú keresetadójának kivétele és beszedése tárgyában intézkedett. A rendelet nagy visszatetszést keltett az iparosok körében, mert a gyárosokra és a munkásokat foglalkoztató iparosokra nagyon terhes és sok zaklatással járó kötelezettségeket ró. E panaszok folytán a pénzügyminiszter utasította az adófelügyelőt, hogy az érdekeit iparos-körök képviselőit hívja össze sürgösen értekezletre, hogy ott kiki előadhassa aggályait.

Az ankétet ma tartották meg a vámházban Tabódy József cs. és kir. kamarás, adófelügyelő előnökleto alatt.

A nagybácsi megkérte Gautherot kisasszony kezét és Gautherot ur, akit elváltott Eloi ur gazdsága, beleegyezett a házasságba.

A leggyengédebb, legjobb szülők is gyakran úgy akarják biztosítani a gyermekeik boldogságát, hogy arra kényszerítik őket, ami őket magukat boldoggá tenné, megfelelőképpen arról, hogy az egyéniséggel változnak a vágyak, a passziók és sok emberre csapás lehet, ami másokat boldogít.

Milbert Eloi nem minden lelki-furdalás nélkül gondolt arra, hogy házassága által megfosztja unokaöccsét az örökség egy nagy részétől, amelyre pedig az már biztosan számított. Nem akarta, hogy a fiu jelen legyen, mikor ő, az ötvenéves ember egy tizennyolcéves leánygyermekhez hoz feleségül a házba. Ugy számított, hogy megbékíti majd azzal, hogy megajánlja a jövőjét, kereskedővé nevelteti és aztán majd nyit neki egy kis üzletet, hogy becsülettel megkereshesse a kenyerét. Mert hiszen neki még gyermeke is lehet és azt csak nem foszthatja meg örökségétől az unokaöccse kedvőzt?

Ezért küldte volt Saunders urhoz, és ezért volt kellemetlenebbül meglepetve a változástól még Jenőnél is, aki zavartan bucsuzott a derék öreg úrnól, és hebegve köszöngötte neki az ígértét, hogy munkát szerez majd a számára. Nem akart a nagybátyjához folyamodni sehelyért most, mikor elrabolta a feleségét, nem tehetett tehát egyebet; eladta az óráját, kibérelt egy apró kis padlásszobát és levélírással töltötte napjait, utnak eresztve minden este egy hosszú szerelmi vallomást Fannyhoz, addig is a mig valami állást talál.

Gautherot Fanny Milbert Jenő urnak.

Magára gondolok, folyton csak magára. Nincs olyan szöglete a háznak, amelyben önére ne lennék. A szobámba tettem azt a kis asztalt, amelyen együtt ebédeltünk. A szerelme körülvesz, mintha csak a levegőbe volna feloldva. Élek

Az értekezleten a pénzügyminiszter képviselőiben dr. Exner Kornél miniszteri titkár jelent meg, az Országos Iparegyesület képviselőiben Gelléri Mór igazgató, Thék Endre, Neuschloss Marcell és Madary Gábor jöttek el, a budapesti kereskedelmi és iparkamarát Fritz Péter képviselte, míg a különféle ipartestületek és társulatok részéről megjelentek: Fanda János, Jungfer Gyula, Sárkány Ferenc, Pecz Károly, Szobek József, Bastoria Vilibald, Breitner Lipót, Bartoly János, Ratsch Sándor, Engländer Miksa, Strasser Gyula, Glattfelder Jakob, Szabó János, Gattermayer Nándor, Magda Elek, Fekete Ignác, dr. Mandl Sándor, Jost Péter, Graf József, Kozilek Sándor, Schunda József, Speray János, Róck István, Gundel János, Cserháti Jenő, Székely Lipót, Kovács Károly, Bültner János, Szezerényi István és Schubert Sándor.

Az ankétet Tabódy József nyitotta meg, aki a megjelentek üdvözlése után ismertette a mult év őszén kiadott pénzügyminiszteri rendelet tartalmát és utalt egyuttal azokra a kedvezményekre és előnyökre, amelyekben e rendelet alapján a munkások és munkaadók részesülnek.

Thék Endre köszönetet mondott a miniszternek, hogy az ankétet összehívta s azon képviseltette magát.

Neuschloss Marcell (Országos Iparegyesület) jogi, eskölcsi és közgazdasági szempontból fejtekte ki aggályait a rendelettel szemben. Hangsúlyozta, hogy a munkaadót sehol sem kötelezi a törvény arra, hogy munkásainak névjegyzékét beszoigáltassa, mert ezzel csak kiélesedik az ellentét a munkaadók és munkások között. A munkás ugyanis annak fogja tulajdonitani megadóztatását, hogy a munkaadó őt az adóhatóságnál bejelentette. De nagy teher is a munkaadókra a névjegyzék kiállítása, amennyiben mindig nyilván kell tartani, hogy kik szögödnék be és kik mennek el. Kiemelte a nehézségeket, amelyek oly esetekben fognak beállni, amikor oly munkás adóját kell beszoiglatni, aki az adó esedékességének időpontjában nála már alkalmazva sincsen. A törvény ugyan megengedi, hogy a munkaadó a munkás béréből levonja az adót, de ez gyakorlatilag kivihetetlen.

Cserna Lajos csatlakozik Neuschloss véleményéhez. Ugyanilyen szellemben szólnak föl Madary Gábor, Fritz Péter, dr. Fekete Ignác.

Tabódy József elnök szerint a megjelentek nagyon súlyosan fogják föl a miniszter tendenciáját, mert a rendelet értelmében sokkal kevesebb lett az adózás alá kerülők száma. Bemutajta azután dr. Exner Kornél, a pénzügyminiszter kiküldöttjét, akit felkért, hogy az elhangzott aggályokkal szemben adjon felvilágosításokat.

Dr. Exner Kornél kijelenti, hogy az elhangzott panaszos felszólalásokat ad referendum vette, s azokról be fog számolni a miniszternek. Ezek a felszólalások — ugymond — igen értékes anyagát fogják képezni a küszöbön álló adóreform előmunkálatainak, s a mennyiben a főlhangzott panaszok legnagyobb része csakis a meglévő törvény megváltoztatásával volna számánható, ő csak azokra az észrevételekre terjeszkedik ki, amelyek a fennálló törvények keretén belül rendeleti uton orvosolhatók. Kiemeli, hogy egy adóemnek gyökeres megváltoztatása a tervezett általános adóreform megvalósítása előtt nagy nehézségekbe ütközik, s nem volna helyes egy adóemnet az adórendszerből kiszakitva, a többitől elszigetelten reformálni. A mult év őszén kibocsájtott miniszteri rendelet a kérdést, az

napról-napra, a nélkül hogy érezném. Belemártott a szerelembe, mint a hogy a görög hőst belemártották a Styx vizébe, és én is sebezhetetlen vagyok, mint ő volt.

A nagybátyja meglátogatott a napokban. Borzasztó nehezemre esik eltitkolnom ellenszenvemet, sőt nem is tudom, vajjon teljesen sikerült-e idáig is. Beszéltek az átutazásról is, de minden nyomtatók nélkül, csak egy futólag. — Nem tudom, hogy maguk is úgy vannak-e vele, de engem, mondhatom, semmi sem bosszant, semmi sem bánt annyira, mint ennek az embernek a szerelme, akit én nem szeretek. Nem gyűlölnék jobban egy tolvajt, egy betörőt sem, mint a hogy őt gyűlölnék. Rosszul leszek a jelenlétében! Egy férfi, aki nem tetszik nekünk és a szerelmével üldöz, vétkesebb a szemünkben minden gonosztevőnél, és ha mi nők szerkesztettük volna a büntető törvénykönyvet, nagyobb büntetés volna szabva rájuk, mint a méregkeverőkre.

Az anyám nagyon megdörgált nemrégiben. Csak így odavetöleg megkisértettem néhány szót szólni az ellen a házasság ellen, de olyan rosszul fogadták őket, hogy beláttam, hogy ezzel semmire sem juthatok. Valahogyan azonban mindenesetre meg kell nyernem édes anyámat a mi részünkre. A nagybátyja sokat mesélt a tatározásokról, amelyeket házán az én kedvemért eszközölt. Azt is megkérdezte, hogy milyen színben szeretném a szalont? Kedvem lett volna azt felelni, amit Peau d'Áne hercegő felelt az apósának, aki szerelmes volt belé és mindenáron meg akarta ajándékozni egy ruhával:

— A nap színe a kedvenc színem, olyan világos és olyan aranyos legyen, mint a nap!

De azután mégis megdöngöltem magam és azt feleltem, hogy egy genfi barátomnál láttam egy roppant kedves butorzatot, de a színére már nem emlékszem, majd megkérdezem levélbélileg.

(Folytatása következik.)

adóreform előtt is, a fennálló törvények keretén belül, szociálpolitikai, iparfejlesztési és munkásvédelmi szempontból igyekezett lehetőleg és szerencsésen elvégezni. Az állandó munkás fogalma helyett a havidíjas munkást állítja oda, mint adókötelet, ellenben a heti- vagy napibér mellett alkalmazott összes munkásokat az adóztatás alól fölment.

Különösen hangsúlyozza, hogy a munkaadó évenként csak egyszer (összesen) köteles munkásainak névjegyzékét beszovaltatni és továbbra csakis az adóköteles munkásokat nyilvántartani egyedül a munkaadók érdekében, hogy a hatóság ne követelhesse tőlük oly munkás adóját, aki az adó esedékessége előtt szolgálatokból eltavozott. Ennél könnyebben kiírheto adóterület egy állam adórendszerre sem ismer. És ha kevés lesz az adóköteles munkás, csak kevés esetben érvényesül a törvényben előirt szavatossága a munkaadónak. Ezekből kitetszik a munkaadó, ha bejelenti munkásainak nevét és alkalmaztatásuk minőségét s kimutatja, hogy heti- vagy napibér mellett vannak alkalmazva, ezzel éppen munkasain segít, mert módot nyújt az adóhatóságnak, hogy ezeket, mint napzámolókat, az adó alól kibágyja. Ez az intézkedés tehát csak helyre fogja állítani a munkaadó és munkás között a szociálpolitikai szempontból is szükséges jobb viszonyt. Az 1888. évi törvényeknek nagy hibája volt, hogy mentesítette ugyan a napzámolókat az adó alól, de nem állapította meg azt, hogy ki tekinthető napzámolónak. Ezt a hiányt pótolta a kibocsátott rendelet a legliberálisabb szellemben, amikor precize meghatározta, hogy a gyári és ipari vállalatoknál kik nem tekinthetők, mint napzámolók, adóköteleseknek.

Neuschloss Marcell a nyert felvilágosítások alapján minden tekintetben meg van nyugtatva, kivéve azt, hogy a darabszámra dolgozó munkások adóköteleseknek nyilvántartásnak.

Dr. Exner Kornél azzal felelt, hogy ez csakis törvényhozás útján változtatható meg, mert az 1875. évi törvény a darabszámra dolgozó munkásokat parancsolólag adóköteleseknek jelentette ki.

Neuschloss erre azt indítványozta, hogy az általános adóreformig a pénzügyminiszter nyújtsa be törvényjavaslatot a darabszámra dolgozó munkások adómentesítését iránt.

A felszólalások ezzel befejeződtek s az értekezlet tagjai (kettő kivételével) elfogadták Neuschloss indítványát. Egyebekben az értekezlet köszönettel vette tudomásul a miniszternek ugy a munkások, mint a munkaadók sorsát javító szándékát.

Az értekezlet tehát megnyugodott a kibocsátott rendeletben, s csakis azt óhajtja, hogy a rendeletnek a darabszámra dolgozó munkásokra vonatkozó részét függeszse föl a miniszter.

Végül Tabódy József elnök köszönetét fejezte ki a megjelenteknek s az ankétet, amely délelőtt 11 órától délután 3 óráig tartott, berekesztette.

Ipar és kereskedelem.

Szelvénylevadás. A tőzsde tanács elrendelte, hogy a mai naptól kezdve a Magyar Országos Központi Takarékpénztár részvényei a 40 forintos szelvény nélkül és az Első Magyar Iparbank részvényei 10 forintos szelvény nélkül 1899. január elsejétől számítható 5% kamattal jegyeztesse.

Záloglevelek kisorsolása. A Magyar Jelszolgálatbank 4%-os zálogleveleink tervszerű évi kisorsolását március 1-én délelőtt 10 órakor tartják meg a bank helyiségeiben.

Az Erzsébet- királyné- uti villamos vasút köz- igazgatási bejárása. A Teréz- és Erzsébetváros rohamos fejlődése következtében annak idején a városi villamos vasút terveket nyújtott be a fővárosnak, a Podmaniczky- utcái vonalról kiágazólag a Hungária- ut felhasználásával az Erzsébet- uton át építendő vasuti vonalra. Ez a vonal kiépítése a fővárosra 324.445 forint költséget róna. A budapesti közuti vasút fel- szólítva, terveit benyújtotta a Hermina- uti vonal- ból kiágazólag az Erzsébet- királyné- uton át a főváros határáig menő, a körvasut átjárójáig építendő villamos vasutra. Ebből a fővárosra 91.000 forint költség hárulna. A főváros fölhitva a két tar- sulatot nyilatkozattal, mely összegű terheket vállalna ebből magára. A városi villamos vasut az ut feltöltési munkálatoknál egyebet nem vállal magára, míg a közuti vasút társaság a 91 ezer forintból 50 ezer forintot a sajátjából hajlandó pó- tolni. A közgyűlés úgy döntött, hogy a közuti vasut- nak adják ki az engedélyt. A közuti vasut a terve- ket benyújtotta, melynek alapján a kereskedelmi mi- niszter az utvonali közizgatási bejárását mára ren- delte el, dr. Papp Árpád osztály- tanácsos vezetése mellett. A bizottságban az elnökön kívül részt vettek: a hadügyminiszterium, a földmívelésügyi miniszterium, a posta- és távirada, valamint a telefon- hálózat igaz- gatóságának képviselői, továbbá a vasuti és hajózási felügyelőség a főváros, a fővárosi közmunkák tanácsa, az államrendőrség, a magyar királyi államvasutak meg-

bizottjai és az engedélyezés közuti vasut részéről haras- ti Jellinek Henrik vezérigazgató, Steller Antal és Kert- scher István főmérnökök. Elnök felelmi a bejárás célját, bemutatja a benyújtott terveket és a hatóságok képviselői egyenként megtekintették észrevételeiket. Végre haras- ti Jellinek Henrik vezérigazgató kijelenti, hogy a vidék gyors fejlődése megkívánja, hogy e vonal minél előbb kiépítessék. Amennyiben az utvonali ren- dezése és a kisajátítások késleltetnek a vonal végleges kiépítését, ideiglenesen is lefektetik a vágányokat, úgy mint az utvizonyok megengedik. Az utvonali ren- dezés után lefektetik a végleges vágányokat. Heltai Ferenc kérdésre Jellinek vezérigazgató kije- lenti, hogy a vasut kiépítése az engedély megkapása után hat hónap alatt befejeződik. Természetes, hogy az áramfejlesztő telep és forgalmi telep felépítése több időt venne igénybe. Az ideiglenes forgalomba helyezés hat hónap alatt megtörténhetik. A bizottság éljenzéssel fogadta a vezérigazgató kijelentését, melyet az elnök is köszönettel vett tudomásul. Ezután kiindultak az utvonali bejárására.

Budapesti sertés- konzumvásár. A ferencvárosi petróleum- rakedónál lévő székes- fővárosi sertés- konzumvásár arajgyezése 1899. február 19-én. Készlet 347 darab. Érkezett 165 darab. Összesen: 512 darab. Eladott 173 darab. Maradt 357 darab. — Napi árak: 120—120 kgr. sulyban 44—46 — krajcár, 220—250 kgr. sulyban 45—47 krajcár, 320—380 kgr. sulyban 46—48 — krig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilos 43—44 — krajcár, Malacok —44 krajcár kilonként. A vásár hangulata lanyha volt.

Bécsi vágómarhavásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtottak 3423 darab magyar, 434 darab galiciai, 78 darab bukovinai, 634 darab németországi, — silány, összesen tehát 3698 darab szarvasmarhát.

Jegyzések: 100 kilogrammonként élő sulyban: magyar hizóökök I. minőségű 34—36 1/2 forint, kivételesen — forint, II. minőségű 29—33 forint, III. minőségű 25—28 forint, galiciai hizóökök I. minőségű 34—36 — forint, kivételesen 38 1/2 frt, II. minőségű 30—33 frt, III. minőségű 26—29 frt, német hizó ökök I. minőségű 26—39 — frt, kivételesen 41 1/2 forint, II. minőségű 32— — forint, III. minőségű 28—31 forint, legelő ökök — forint, bika és tehén 22—33 forint.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, február 20.

A buzaüzlet ma nyugodt hangulatban nyílt meg. A kínálat csekély, a vételkedv gyenge volt. Forgalmi bakiert 14.000 métermáza, amely kezdetben néhány krajcárral alacsonyabb, később változatlan áron kelt el. Egyéb gabonaművekben a forgalom gyenge volt és az árak nyugodt irányzat mellett változatlanok maradtak.

Eladott:

Buza. Tisz a vidéki: 500 mm. 79-6 k. 10 frt 57 1/2 kr, 200 mm. 77 k. 10 frt 50 kr, 100 mm. 78 k. 10 frt 32 1/2 kr, 100 mm. 77-8 k. 10 frt 35 kr, 100 mm. 78 k. 10 frt 40 kr, 100 mm. 77-3 k. 10 frt 50 kr, 200 mm. 76-5 k. 10 frt 20 kr.
Fehérmegyeyi: 200 mm. 78 k. 10 frt 30 kr, 100 mm. 78 k. 10 frt 40 kr, 100 mm. 77 k. 10 frt 40 kr, 400 mm. 75 k. 10 frt 20 kr.
Pestvidéki: 100 mm. 76-5 k. 10 frt 20 kr, 200 mm. 74 k. 10 frt 15 kr, 250 mm. 78-5 k. 10 frt 40 kr, 200 mm. 77 k. 10 frt 07 1/2 kr.
Bácskai: 200 mm. 75-5 k. 10 frt 30 kr, 100 mm. 74-6 k. 10 frt 15 kr, 200 mm. 74-8 k. 10 frt 15 kr, 100 mm. 73-5 k. 10 frt 05 kr.
Felsőmagyarországi: 200 mm. 80 k. 10 frt 20 kr, 100 mm. 77-2 k. 10 frt 27 1/2 kr, 100 mm. 76 k. 10 frt — kr, 200 mm. 76 k. 9 frt 97 1/2 kr.
A dony: 1100 mm. 75-6 k. 10 frt 35 kr.
Raktári: 1500 mm. 79 k. 10 frt 47 1/2 kr, 1500 mm. 78 k. 10 frt 40 kr, 2850 mm. 76 k. 10 frt 40 kr.

Mind 3 hónapra.

Zab: 100 mm. 6 frt 10 kr, 100 mm. 5 frt 95 kr. Készpénzfizetés mellett.

A készüri hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokása szerint, képzésben 100 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Buza (uj)

bánási	75 k.	6,70—6,95	76 k.	6,90—7,10	77 k.	6,95—7,10
78 k.	6,95—7,10	79 k.	7,10—7,30	80 k.	7,10—7,30	7,30—7,50
tiszavidéki	75 k.	6,90—6,95	76 k.	6,95—7,10	77 k.	6,95—7,10
78 k.	6,95—7,10	79 k.	7,10—7,30	80 k.	7,10—7,30	7,30—7,50
pestvidéki	75 k.	6,85—6,90	76 k.	6,90—7,10	77 k.	6,90—7,10
78 k.	6,90—7,10	79 k.	7,10—7,30	80 k.	7,10—7,30	7,30—7,50
fehérmegyeyi	75 k.	6,85—6,90	76 k.	6,90—7,10	77 k.	6,90—7,10
78 k.	6,90—7,10	79 k.	7,10—7,30	80 k.	7,10—7,30	7,30—7,50
bácskai	75 k.	6,85—6,90	76 k.	6,90—7,10	77 k.	6,90—7,10
78 k.	6,90—7,10	79 k.	7,10—7,30	80 k.	7,10—7,30	7,30—7,50
román	75 k.	6,85—6,90	76 k.	6,90—7,10	77 k.	6,90—7,10
78 k.	6,90—7,10	79 k.	7,10—7,30	80 k.	7,10—7,30	7,30—7,50
szerb	75 k.	6,85—6,90	76 k.	6,90—7,10	77 k.	6,90—7,10
78 k.	6,90—7,10	79 k.	7,10—7,30	80 k.	7,10—7,30	7,30—7,50
bolgár	75 k.	6,85—6,90	76 k.	6,90—7,10	77 k.	6,90—7,10
78 k.	6,90—7,10	79 k.	7,10—7,30	80 k.	7,10—7,30	7,30—7,50
Rozs	(uj) l. r.	70—72 k.	8 —	5,05 H. r.	—	7,85—7,95
Árpa	(uj) tak.	60—62 k.	6,10—6,40	62—64 k.	6,70—7,80	—
Zab	(uj) söröz.	64—66 k.	7,30—8,50	66—68 k.	8,50—9,50	—
Tengeri	(6) bánási	—	6,55—6,60	(6)	5,50—5,55	—
Repece	káposzta	11,50—12,25	másn.	—	—	—
Köles	(6)	—	(uj) bánási	4,25—4,50	—	—

Határidőüzlet. A határidőüzletben a forgalom korlátozott volt s csendes irányzat mellett az árak kissé emelkedtek.

Forgalomba került:

Buza máro.-ra	9,74—9,72—9,74
Buza áprilisra	9,50—9,47—9,49
Buza októberre	8,55—8,58—8,56
Rozs márciusra	7,83—7,79—7,80
Tengeri májusra 99.	4,66—4,62—4,63
Zab márciusra	5,80—5,81
Káposztarepece	—

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza márciusra	9,73	pénz	9,74	áru
Buza áprilisra	9,48	"	9,49	"
Buza októberre	8,56	"	8,58	"
Rozs márciusra	7,79	"	7,81	"
Rozs októberre	0,—	"	0,—	"
Tengeri októberre	0,—	"	0,—	"
Tengeri májusra 99	4,62	"	4,63	"
Zab márciusra	5,79	"	5,81	"
Zab októberre	0,—	"	0,—	"
Repece augusztusra	12,10	"	12,20	"

Este 1/5 óraker zárul:

Buza márciusra 99	9,73—9,74
Buza áprilisra	9,48—9,49
Buza októberre	9,57—9,58
Rozs októberre	0,—0,—
Rozs márciusra 99	7,81—7,82
Tengeri októberre	0,—0,—
Tengeri májusra 99	4,62—4,63
Zab októberre	0,—0,—
Zab márciusra 99	5,79—5,81
Repece szeptemberre	12,10—12,20

A budapesti értéktözsde.

Az előtözsde a belpolitika kedvezőbb megítélésére és bécsi magasabb jegyzésekre az összes nemzetközi értékek árfolyamai javultak, különösen rimamurányi vasműrészvények 1 forint 25 krajcárral és jelzálog hitelbank részvények 2 forint 25 krajcárral emelkedtek, míg államvasuti részvények nagyobb eladásokra csökkentek. Az irányzat szilárd maradt. A forgalom mérsékelt volt.

A helyi értékek piaca nyugodt.

A déli tőzsdén berlini jegyzésekre a hangulat némileg gyengébb volt, csakis rimamurányi vasműrészvények favorizáltak és 4 forinttal emelkedtek.

A valuta- és ércárak változatlanok.

Az előtözsde.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 399.—400.—, Osztrák hitelrészvény 370.70—371.70. Osztrák-magyar államvasuti részvény 362.10—362.80. Rimamurányi vasmű 321.—322.50. Városi villamos vasut 236.50—236.75. Közuti vasuti részvény 404.—404.50. Salgótarjáni kőszénbánya részvények 648.—. Magyar villamosági részvények 150.— forinton.

A déli tőzsde kedvező.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 398.10—399.40. Osztrák hitelrészvény 369.50—370.90. Osztrák-magyar államvasuti részvény 361.60—362.10. Jelzálogbank részvény 251.25—253.—. Leszámitóbank részvény-társaság 265.60. 266.—. Rimamurányi vasmű 322.25—326.25. Közuti vasut részvény 403.50—404.25 forinton.

Az utótözsde az irányzat mérsékelt forgalom mellett nyugodt maradt.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 370.10—369.40. Magyar hitelrészvény 398.75—398.70. Leszámitóbank 265.50—265.75. Osztrák-magyar államvasuti részvény 361.80—361.50. Rimamurányi vasmű 326.50—327.25 forinton.

Déltani zárlat:

Osztrák hitelrészvény 369.80 forinton. Díjbiztosítók: Osztrák hitelrészvény holnapra 1,75—2,25; nyolc napra 6.—7.—; utolsó márciusra 13.—15.— forinton.

Leszámitó árfolyamok:

Magyar általános hitelbank	397.—
Osztrák hitelintézet	368.—
Budapesti bankgyejesület	101.—
Első magyar iparbank	173.—
Hazai bank r. t.	114.—
Pesti m. kereskedelmi bank	1429.—
Belvárosi takarékpénztár r.-t.	104.—
Budapesti takp. és zálogk. r. t.	228.—
M. orsz. közp. takarékp.	825.—
Felsőm. bányá- és kohómű	106.—
Kisbányai gránit bányák	112.—
Magyar aszfalt részvénytársaság	233.—
Salgótarjáni kőszénbánya r. társaság	644.—
Ganz-féle vasöntőde részv.-társ.	2205.—
Weitzer-féle waggongyár	271.—
Kőbányai polgári serfőző	45.—
Magyar cukoripar A-sor	128.—
Magyar cukoripar r. t. B-sor.	155.—
Magyar villamosági r.-t.	151.—
Budapesti városi villamos vasut	233.—
Bp.-ujpest r. vill. vasut	76.—

LODEN	Iskola-öltöny	3,50
LODEN	Fiu-mencsikoff	7.—
LODEN	Férfi-köpeny	12.—
LODEN	Kocsis-köpeny	10.—
LODEN	Havelok	8.—
LODEN	Rövid kabát	8.—
LODEN	Vadász-öltöny	16.—
LODEN	Turista-öltöny	14.—

LODEN	Sacco vattával bélelve	6.—
LODEN	Szőrme-sacco	—
LODEN	Vadász-sacco	9.—
LODEN	Vadász-bunda	18.—
LODEN	Kocsis-bunda	20.—
LODEN	Utazó-bunda	35.—
LODEN	Szőrme-mencsikoff	40.—
LODEN	Gazdasági bunda	16.—

RENDELJENEK CSAK a „TIROLI“-nál JUSTITZ LEOPOLD specialista loden-öltönyökben Bécs, IX., Währingerstrasse 48. Mintákat és képes árjegyzékeket ingyen és bérmentve.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Allamadósság.

a) Magyar Államadósság.

Table with 2 columns: Item description and Value. Includes Aranyjárdék, Koronajárdék, Keleti vasúti költségek, Államvasúti arany, Államvasúti osztályok, Vaskapcsolók, Magyar nyeregmű-köles, Egyes papírajárdék, Egyes adórajárdék, Aranyjárdék.

b) Osztrák Államadósság.

Table with 2 columns: Item description and Value. Includes Koronajárdék, 1884-es sorsjegy, 1888-as sorsjegy, 1894-es sorsjegy.

c) Idegen Államadósság.

Table with 2 columns: Item description and Value. Includes Szeb 100 frankos sorsjegy.

Más kölesönök.

Table with 2 columns: Item description and Value. Includes Budapest fővárosi köles, Temes-bérgyöngyi köles.

Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Table with 2 columns: Institution name and Value. Includes Belvárosi lakarep. zálogl., Egyes. főv. takarékp. zálogl., Kétszobosok zálogl., Földhitelintézet, Helyi érdekl. vasúti kötvény, Helyi érdekl. vasúti kötvény, Jelzálogbank, Keresk. bank, Keresk. bank, Keresk. bank, Keresk. bank, Keresk. bank.

Vasművek és géppark részvényei.

Table with 2 columns: Company name and Value. Includes Gázdarázs, Danubius, Ganz.

Elsőbbségi kötvények.

Table with 2 columns: Company name and Value. Includes Adria elsőbbségi kötvény, Budapest-pósti vasút, Kassa-oderbergi, Kassa-oderbergi, Kassa-oderbergi.

Bankok részvényei.

Table with 2 columns: Bank name and Value. Includes Bankgyűjtő, Elő m. iparbank, Flumet hitelbank, Fővárosi bank, Hazai bank, Horvát-szlávon jelzálogbank.

Takarékpénztárak részvényei.

Table with 2 columns: Institution name and Value. Includes Belvárosi, Kétszobosok, Budapesti takr. és zálogl., Kétszobosok.

Biztosító társaságok részvényei.

Table with 2 columns: Company name and Value. Includes Bécsi biztosító, Bécsi élet- és járadék-biztosító, Élet, Élet és mag. által.

Bányák és téglagyárak részvényei.

Table with 2 columns: Company name and Value. Includes Brassó bányá, Budapesti téglagyár, Egyesült téglagyár, Északmagyar, Felvidéki bányák, István téglagyár, Kassa-somodi.

Gőzmalmok.

Table with 2 columns: Company name and Value. Includes Concordia, Elő budapesti, Erzsébet, Lajza.

Könyvnyomdák részvényei.

Table with 2 columns: Company name and Value. Includes Athenaeum, Franklin, Kosmos.

Különféle vállalatok részvényei.

Table with 2 columns: Company name and Value. Includes Ált. vassz. köles., Pécsi villamos, Elő magyar serfőző, Elő magyar serfőző, Elő magyar serfőző, Elő magyar serfőző, Elő magyar serfőző, Elő magyar serfőző.

Közlekedési vállalatok részvényei.

Table with 2 columns: Company name and Value. Includes Adria tengerhaj., Bpesti közúti vas., Ideigl. részv., Él. v. j. részv., Villam. vas., Él. v. j. részv.

Sorsjegyek.

Table with 2 columns: Item description and Value. Includes Baszika, Bécs, Bécs, Budapest, Budapest, Budapest, Budapest, Budapest, Budapest.

Pénzmekek.

Table with 2 columns: Item description and Value. Includes Vert arany, Elő magyar arany, 20 márkás.

Külföldi váltók (Átra).

Table with 2 columns: City name and Value. Includes Amsterdam, London, Német pisa.

Határidőre kötött értékpapírok.

Table with 2 columns: Item description and Value. Includes Aranyjárdék, Koronajárdék, Magyar hitelbank, Magyar jelzálogbank, Leszámit. bank, Rimau-ányi, Osztr. hitelrészvény, Déli vasút, Osztr.-m. államv.

A budapesti terménytőzsde.

Szila és szilvaiz forgalom híján változatlan. Jegyzések: Heremag: lucerna 42.—54.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 42.—45.— forint, Vörös erdélyi — Vörös bányái — — — — — forint. Középszemű 46.—49.—, Nagyszemű 50.—54.—, Disznószir: budapesti 55.—55.50 forint, vidéki — — — — — frt. Táblaszalonna: légszárított vidéki — városi 4 darabos 46.—46.50 forint, 3 darabos 48.—49.— forint, füstölt 53.—54.— forint. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség — — — — — forint, 120 darabos 8.50—8.75 forint, 100 darabos 9.20—9.50 forint, 85 darabos 13.50—13.75 forint azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 7.—7.25 forint, 100 darabos 8.75—9.— forint, 85 darabos 13.25—13.50 forint. Szilvaiz: szlovéniai 13.—13.30 forint, szerbiai 11.50—11.— forint azonnali való szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, február 20. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) Jegyzések: Buza tavaszra 9.66, Buza májusra 9.32, Rozs tavaszra 8.07, Zab tavaszra 6.07—6.08, Tengeri május—júniusra 4.91, Repece aug.—september — — — — — forint.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén Loubet megválasztása kedvező benyomást gyakorolt. Dacára annak, hogy az ellátás tetemesen megrágtól pénzzel történt, élénk volt az üzlet, különösen iparpapirokban. A déli tőzsdén valamivel gyengült az irányzat. Zárlatok ismét szilárd volt az irányzat.

Bécs, február 20. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyjárdék 119.95. Tiszai és szegedi kölesön sorsjegy 140.—, Magyar vasúti kölesön ezüstben 101.25, Magyar keleti vasúti állami kötvény 121.25, Magyar leszámító és pénzváltóbank 264.—, Rimaurányi vasműrészvény 325.75, Magyar koronajárdék 97.90, 4% Magyar földterem. kötvény 96.60, Magyar hitelbank részvény 398.50, Magyar nyeregmű kölesön sorsjegy 162.—, Kassa-oderbergi vasúti részvény 189.50, Magyar kereskedelmi bank 1421.—

Bécs, február 20. (Osztrák értékek zárlata.) 4% papírajárdék 101.45, 4% osztrák aranyjárdék 120.40, 1860-iki sorsjegy 140.80, Osztrák hitelsorsjegy 159.—, Angol-osztrák bank 92.—, Déli vasút 67.50, Dunagőzhajózási részvény 476.—, Dohányrészvény 134.25, Császári és királyi arany 5.71, Német bankváltók 58.97, 4% ezüst járdék 101.15, Osztrák koronajárdék 101.80, 1864-iki sorsjegy 194.75, Osztrák hitelintézet részvény 369.50, Unionbank 321.50, Osztrák Länderbank 247.—, Osztrák-magyar államvasút 261.13, Elbavölgyi vasút 256.75, Alpesi bányarészvény 244.—, 20 frankos arany 9.55 1/2, Londoni váltóár 120.40, Bécsi tramvaj 563.—, Az irányzat szilárd.

Bécs, február 20. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak Osztrák hitelrészvény 370.12 Magyar hitelrészvény 398.50, Angol-Osztrák bank 159.50 Union bank 322.50, Länderbank 247.—, bankgyűjtő 280.50, osztrák-magyar államvasút részvény 361.75 eszaki nyugati vasúti részv. 242.75, elbavölgyi vasút 256.75, dunagőzhajósi részv. —, alpesi bányarészvény 244.20 májusi járdék 101.45, osztrák koronajárdék —, magyar aranyj. —, magyar koronajárdék 97.95 német birodalmi márká február 58.98 márciusra 58.97, török sorsjegyek 61.1c, rimaurányi vasmű 326.75 déli vasút —, dohányrészvény 134.50, Napoleon d'or 9.55 1/2.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, február 20. (Tőzsdéi tudósítás.) A tőzsde csak egyes értékekben volt élénk. Az irányzat szilárd volt. Közérszervezők emelkedés reményében történt vásárlásokra emelkedtek. Kélt részvények ingadozóak. Állampapírok közül az olaszok Párisra javultak, a spanyolok nagyon ingadozóak voltak a cortes küszöbön lévő összehívása miatt. Magánleszámitások kamatlab 3% 1/2.

Berlin, február 20. (Zárlat.) 4% papírajárdék —, 4% osztrák aranyjárdék 101.90, Elbavölgyi vasút —, Magyar koronajárdék 98.25, Osztrák-magyar államvasút 153.75, Kassa-oderbergi vasút —, Bécsi váltóár 169.45, Magyar vasúti beruházási kölesön 102.40, Alpesi bányarészvény 101.25, Disconto-Commandant 189.—, Általános villamosági Edison 300.—, Gelsenkirchener 189.—, Laurakohó 222.25, 4% ezüstjárdék 100.80, 4% magyar aranyjárdék 100.75, Osztrák hitelrészvény 331.75, Déli vasút 30.60, Károlyi Lajos vasút —, Orosz bankjegy 216.40, 4% új orosz kölesön 100.90, Török dohányrészvény —, Olasz járdék 96.70, Magyar hitelbank —, Dynamit Trust —, Harpeni 194.60, Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, február 20. (Zárlat.) 4% papírajárdék —, 4% osztrák aranyjárdék 101.85, Magyar koronajárdék 98.05, Osztrák-magyar bank 163.70, Déli vasút 30.70, Elbavölgyi vasút —, Londoni váltóár 204.—, Bécsi bankgyűjtő 141.75, Villamos részvény 166.—, 3% osztrák aranyjárdék 86.70, 4% osztrák ezüstjárdék 100.90, 4% magyar aranyjárdék 100.65, Osztrák hitelrészvény 232.20, Osztrák-magyar államvasút 154.10, Eszaki nyugati vasút 119.75, Bécsi váltóár 169.45, Párisi váltóár 809.75, Unionbank —, Alpesi bányarészvény 244.—, Az irányzat szilárd.

Páris, február 20. (Zárlat.) 3% francia járdék 102.87, Olasz járdék 96.20, Osztrák-magyar államvasút 776.—, Francia törleszt. járdék 101.20, 4% magyar aranyjárdék 101.60, Török dohányrészvény 290.—, Osztrák Länderbank —, 3% osztrák aranyjárdék 102.87, Osztrák földhitelintézet részvény 1330.—, Déli vasút 172.—, 4% osztrák aranyjárdék 103.40, Ottománbank 578.—, Párisi bankrészvény 976.—, Alpesi bányarészvény 521.—, Az irányzat szilárd.

Hamburg, február 20. (Zárlat.) 4% osztrákjárdék 100.70, 1860. sorsjegy 148.20, Déli vasút 30.50, 4% osztrák aranyjárdék 102.20, Osztrák hitelrészvény 231.40, Osztrák-magyar államvasút —, Olasz járdék 96.30, 4% magyar aranyjárdék 100.80, Az irányzat csendes.

Budapest-kőbányai serteskereskedelmi csarnok jelentése.

Február 20. A bizott sertes üzletirányzata gyenge. A) Bizott sertes ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 47—47 1/2 — krajcár, Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm terjedő súlyban) 47—47 1/2 krajcár, Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 51—52 — krajcár, Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm felüli súlyban) 49—50 — krajcár, Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 48 1/2—49 — krajcár, — II. Magyar s z e d e t t: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) — — — — — krajcár, Közép (páronként 240—260 kilogramm felüli súlyban) — — — — — krajcár, — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — — — — — krajcár, — Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — — — — — krajcár, — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — — — — — krajcár, — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — — — — — krajcár, — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — — — — — krajcár, V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 48—49 krajcár, — Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 48—49 1/2 krajcár, — Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 47—47 1/2 krajcár. S e r t e s l e t e s z á m: 1899. február 18. napján volt készlet 27.839 darab, 1899. évi február 19. napján felhajtott 357 darab, 1899. évi február 19. napján elszállított 957 darab, 1899. február 20. napjára maradt készletben 27.239 darab.

TÁJÉKOZTATÓ. Öt perc alatt tyukszemeket fájdalmatlanul eltávolítani.

mindig sikerül a „THILOPHAG-LEMEZEK” alkalmazásával (bőrnyersen védve). 1 boríték 12 darabban 45 krba kerül. Kapható a legtöbb drogeriában, gyógyszerárban, valamint nagyban jvaló raktárakban: Budapeston TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárban Király-utca 12. szám és a NÁDORHOZ címzett gyógyszerárban Váci-körút 17.

Naplórend.

Napló. Kedd, február 21. — Római katolikus Szeverdin. — Protestáns: Meinrad. — Görög-orsz: (február 9.) Nicefor vt. — Zsidó: Ador 11. — A nap két reggel 6 óra 41 percek. — Nyugszik délután 5 óra 15 percek. — A hold két délután 1 óra 14 percek. — Nyugszik reggel 4 óra 22 percek. A földművelésügyi miniszter fogad délután 1 órától. Thomson Császár hangversenye a Royal-szálló dísztermében este 7 és fél órákor. Az újságíró-sorsjegyek utolsó huzása az újjáruházása dísztermében délután 4 órákor. Nemzeti Múzeum Régiség-tára nyitva van d. e. 9 órától 1-ig. A múzeum többi terei 1 óra korán belépődij mellett megtekinthetők. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig. Muzéumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. Délután 3—8-ig. Telomajzi Iparmúzeum nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig. Az Iparművészeti Múzeum és az iparművészeti társulat állandó bazárja az Üllői-úton nyitva délelőtt 9—1-ig. Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig. A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyitva könyvtára és társalgóterem nyitva délelőtt 10—1-ig. A néprajzi múzeum (Csillag-utca 15.) nyitva délelőtt 9—1-ig. Modern metszetek kiállítása az Országos Képtárban (Akadémia) nyitva délelőtt 9—1-ig. Dédák múzeuma a keresési temetőben, nyitva délután 5-ig. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, kereskedelem-történeti múzeum és keleti mintatár az Iparszarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 2—5-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár, Kerespesi-ut 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerespesi-ut 20. szám, délelőtt 9—12-ig és délután 3—8-ig. A Hódoltság díszfelvonás. Ezenhet Ferenc királyi körképe, látható Városliget, Andrássy-út végén, reggel 9 órától este 5 és fél óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár. Állatkert nyitva egész nap.

Időjelezés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, február 19. A légnemzés maximuma Közép-Országország fölött Keleti-Magyarország és Románia fölött húzódott le. Egy másik, közeli ily erős maximum Skócia fölött van. Aránylag alacsony a légnemzés a Keleti tenger fölött a nyugatról is süllyed a barométer. Közép-Európában esendés és száraz, ennek északnyugoti felén ködös, délkeleti felén pedig derült az idő. A hőmérséklet a nyugati partokon emelkedett. Hazánkban derült és száraz az idő. A hőmérséklet néhány fokkal általánosan a fagypontra alá süllyedt; erősebb fagyok csupán Erdélyben voltak. Kültetés: Déli-délnyugati szelekkel tulnagomán száraz idő várható emelkedő hőmérséklettel.

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi február hó 21-én.
Himfy dalai.

Vigjáték 3 felvonásban, egy előjátékkal. Irta: Ber-
czik Árpád.

Személyek:

Kisfaludy S.	Mihályfi	Takács József	Iványi
Kisfaludy K.	Dezso	Skublies I.	Náday B.
Özv. Bíró Jó-		Fehér György	Bakó
zsefné		Szalóky Péter	Zilahy
Szegedy Rózsa	Aiszegi I.	Horváth J.	Egressy
Bay Annuska	Ligetyi J.	Gaál József	Faludi
Rosty Antal	Vizvári	Nagy Pál	Latabár
Bezeredy K.	Császár	Nagy Pálné	Vizváriné
Jolán	Gerő	Janka	Széchi S.

Kezdet 7 órákor.

Szerdán Az első vihar.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1899. évi február hó 21-én.
Várady Margit k. a vendégfellépével.

Mignon.

Regényes opera 3 felv. Zenéjét szerette Thomas A.
Szévegét Goethe „Meister Vilmos tanuló évei” című
regénye után írták Carré és Barbier. Ford. Ormay F.

Kezdet 7 órákor.

Szerdán zárva.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi február hó 21-én.
Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi február hó 21-én.
Tanqueray második felesége.

Színmű 4 felvonásban. Irta Arthur W. Pinero.
Fordította Fái J. Béla.

Személyek:

Tanqueray	Gál	Cortelyonné	Rostagni
Ellean	Delli E.	Georg Orreyed	Fenyvessi
Gordon Jayne	Kazaliczky	Lady Orreyed	Berzetei
Fr. Misquith	Szerémy	Hugh Ardale	Góth
Drummlé	Hogedús	Morse	Gy625
Ray Paula	Lánczy	Inas	Kassai

Kezdet 7 1/2 órákor.

Szerdán Családi örömök.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi február hó 21-én.
Holtomiglan.

Eredeti színmű dalokkal, 4 felvonásban. Irta
Ruttik György.

Személyek:

Erdai	Küry	Varga Tamás	Ujvári
Zengő	Siposné	Irma	Harmath I.
Hajdu	Vidorné	Garas	Horváth
Molnár J.-né	Izóné	Világ Benedek	Várnai
Fodrász	Vidor	Gölgieszer	Németh
Holló Endre	Szirmai	Józsi inas	Gazsi

Kezdet 7 órákor.

Szerdán Bibliás asszony.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1899. évi február hó 21-én.
A Gyurkovics lányok.

Életkép 4 szakaszban. Irta: Herczeg Ferenc.

Személyek:

Gyurkovicsné	Szilassy	Liza	Haller
Katinka	Rózsa	Klári	Váradí
Sári	Aranyossy	Radványi	Molnár
Ella	Bilkei	Gida	Rózsahegyí
Mici	Ráskay	Horkay	Ráthonyi
Terka	Galamos	Sándorffy	Füredi

Kezdet 7 1/2 órákor.

Szerdán A Gyurkovics-lányok.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérlő.

Kezdet 8 órákor, vége 12 órákor.

Utolsó hét:

Az Agoust-család

a felvilágosított Pantomim „Egy párisi
étteremben” című bűvész-jelenetben.

LARS-LARSEN LEANYOK, La Belle D'ARGENT RECLAM ASSZONY.

Valamint az összes műterék.

Vasárnap, február 26-án délután Szűcs
László jutalomjátéka rendkívül műsorral.

Belégzési kurák

orr-, gége-, torok- és mellbetegeknek,
a gleichenbergi mintára berendezett
belégzési gyógyintézetben, József-kört 10.,
Dr. Ziffer gleichenbergi fürdőorvos
szakszerű vezetése mellett. Felvétel 10-12 és 3-4-ig.
A felvett betegek a kurát a nap bármely
szakában használhatják.

Nem megyünk többé kávéházba!!!

Ti, kik a nap java részét foglalkozás hiányá-
ban a kávéházban töltitek, halljátok meg sorso-
mat, melyet mindenki figyelmébe ajánlok.

Itteni nagy kereskedők könyvelője voltam, — a cég feloszlott, s elvesztettem állásom. Sok fáradságos keresés után sem sikerült állásra szert tennem, úgy tettem mint mások, a kávéházakban töltöttem időmet, azon általános és téves nézetben, hogy ott majd ismerőseim révén foglalkozáshoz jutok. De hiába! Lassan-lassan elfogyasztottuk családossal csekély megtakarított pénzünket, még valahogyan eltergődtünk addig, míg adósságokat csinálhattunk, s midőn már minden kufforrásunk kiapadt, beállt a szűkölködés és a nyomor! A nélkülözés foltján már-már a kétségbeesés felgött rajtunk, amidőn egész véletlenül a lapok hirdetéseit olvasva, egy címet tudtam meg. Az illetőt felkerestem, s ime e perctől fogva napsugár tört elő a felhők közül.

Foglalkozást, nyugodt biztos existenciát nyertem, az eddig tengődő családomat ellátom a mindennapi kenyérről, s most már a megélhetés módjára biztosítva van.

Áldom a szerencsét, a midőn a ledér életet egy szorgalmas munkálkodással cseréltem föl. Uraim, kik százan és százan foglalkozás és kereset hiányában vagytok, szép jövődetekre és állásra szert tenni akartok, írjátok Nagy Jenő címére: Andrásy-ut 43. ki díjtalanul irásbelileg közlelbi utasítást és felvilágosítást ad.

Csak írásbeli ajánlatot vétetek figyelembe.

Gergely János.

NINCS CUKORKA KÖHÖGES ÉS REKEDTSEG ELLEN

mely olyannyira ajánlva lett az orvosoktól,
mely olyannyira bevált,
mely olyannyira elismerve lett,
mely olyannyira be van vezetve,
mely olyannyira malátatartalmu,

mely oly nagy elismerésben részesült császárok,
királyok, herczegek részéről és ki lett tüntetve arany- és ezüst-érmekkel; mely olyannyira enyhítőleg és nyálkaoldólag hat és 50 év óta kitűnő tulajdonságainál fogva legjobb eredménytel használtatik, miről ezekre menő elismerő nyilatkozatok adnak tanúságot, köztük orvosi szak-tekintélyektől és mint

HOFF JÁNOS MALÁTA-CUKORKAI

Egy doboz ára 10 kr., egy csomag ára 30 kr.
Kapható az összes gyógyszerüzletben, drogus-, csomage-
és fúszkereskedésben. Magyarországi kizárólagos for-
rásként:
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerüzlet
BUDAPEST, Király-utca 12. sz.

Minden házi- asszony

vegye meg **Zilahy Ág-
nesnek valódi magyar
szakácskönyvét, mely
teljes háziukrakészletet
is tartalmaz. Az ára
igen szépen beköve
1 frt 80 kr.**
Megrendelhető a „Bu-
dapesti Napló” kiadó-
hivatalában

Tavaszi és nyári évad 1899.

Valódi brünni szövetek

Egy 3-10 méter
hosszu szelvény, ele-
gendő teljes főtérítés-
zetre (kabát, mellény
és nadrág) ára csak
2,95. 3,70. 4,80 frt /s
6.— és 6,90 frt jobb
7,75 frt finom
8,65 frt legfinomabb
10.— frt legeslegfinomabb
valódi
gyap-
jubb!

Siegel-Imhof Brünben.

Minta ingyen és bérmentve. Mintának megfelelő kiszol-
gálástól kezdekünk.
A megnevezésnek, aki a szöveteket közvetlenül a fenti
cégnél a gyár székhelyén megrendeli, előnyjel jelentkezők.

Asthma, mellbajok, minden köhögés

valamint a légszű, gége és tüdő hurutos megbetegedései, légzési nehézségek, szűkmellűség,
asthma, elnyalkódás, számarlárut, gőres köhögés, ingerelő érzés a torokban, kezdődő gümö-
kór, leggyorsabban és legjobban gyógyítható az évek óta legjobban elismert egyedül valódi,
orvosi előírás szerint készült és orvosok által ajánlott Szt. György tea, (csomagja 50 kr.) és a
hozzátartozó Szt. György hupitor, (egy doboz 50 kr.) segítségével. Pontos orvosi utasítás mel-
letve. A siker már néhány nap múlva látható. Két csomagnál korábban nem küldetk.
Postán küldve csomagolási díj és fuvardíjért 30 kr-tól többi posta díj nélkül. Megrendel-
és díjonta a Szt. György-gyógyné, Bécs, V.2., Wimmergasse 39. küldendő. Kaptár: TÖRÖK
JÓZSEF gyógyszerüzletében Irásbeli. Király-utca 12. Szilvekedjék ezen hirdetését kívánja és megőrizni.

PSERHOFER J.

vértisztító labdaccai,

ezelőtt egyetemes labdacoknak nevezve,

az utóbbi nevet teljes joggal megérdemelt, mert tényleg nagyon sok
betegséget létezik, amelyekben ezen labdacok valóban kitűnő hatásuaknak
bizonyultak.

Sok évtized óta általánosan el vannak terjedve ezen labdacok, és
nagyon kevés család lehet, amelyben ezen kitűnő háziszertől egy kis
készlet hiányozna.

Sok orvos ajánlotta és ajánlja ezen labdacokat házi szer gyantát,
legfőképp minden baj ellen, a mely rossz emésztés vagy dugulásból
származik, mint az epékeringés zavara, májbaj, a belek elseny-
vedése, szélkölka, vértórdulás az agyba, aisteti bajok (aranyér) stb
Vértisztító tulajdonságuknál fogva különösen jó hatással bírnak
vászogénységnél és az ebből származó betegségeknel, mint: sápkór,
idős fejfájás, stb. Ezen vértisztító labdacok ezenkívül oly enyhén
hatnak, hogy legesekélyben fájdalmasat okoznak és ezért a leggyengébb,
személyek sőt még gyermekek által is aggodalom nélkül bevehetők.

Egy tekercsnél korábban nem küldetk. A pénz előleges bekiűdése
mellett portmentes küldéssel együtt egy tekercs labdac ára 1 frt 25
kr., 2 tekercs 2 frt 30 kr., 3 tekercs 3 frt 35 kr., 4 tekercs 4 frt 40 kr.,
5 tekercs 5 frt 20 kr., 10 tekercs 9 frt 20.

Kérjük határozottan:

“Pserhofer J. vértisztító labdaccai”

készíti és arra ügyelni, hogy minden doboz fedőfelirata a használati utasí-
táson álló Pserhofer J. névalírását, és pedig vörös betűkkel viselje.

PSERHOFER J. gyógyszerüzletára, Singerstrasse 15, Bécs.
Kaptár Budapest részére Török József gyógyszerész umál,
Király-u. 12.

Magyar Könyvtár.

Szerkeszti: Radó Antal. | Kiadja: Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai).

A Magyar Könyvtárban megjelent magyar remekírók és idegen jeles írók:

Magyar remekírók.

Arany János válogatott balladái. (11—12. szám.) Riedl
Frigyes bevezetésével. Iskolai kiadás.
Arany János. Toldi. (69—70. sz.) Iskolai kiadás.
Arany János kisebb költeményeiből szemelvények. Ren-
dezte és bevezetéssel ellátta Moravcsik Géza.
(74—75. szám.) Iskolai kiadás.
Bersenyi Dániel válogatott versei. (3. szám.) Beveze-
téssel.
Csokonai Vitéz Mihály. Dorotya. Vig eposz. (10. szám.)
Bevezetéssel.
Deák Ferenc 1861-iki első felirati beszéde. (26. sz.)
Fáy András válogatott meséi. (54. szám.) Rendezte és
bevezetéssel ellátta Badits Ferenc.
Gvadányi. A peleskei nótárius. (79. szám.) Bevezetéssel
és jegyzetekkel ellátta Kardos Albert.
Jókai Mór. Emlékbeszéd Rudolf trónörököséről és egyéb
beszédék. (46. sz.)
Jókai Mór. Helvita. Dráma 5 felvonásban. (58—59. szám.)
Jókai Mór. Fekete vér. Színmű 5 felv. (72. szám.)
Katonai József. Bánk bán. (1. szám.) Bevezetéssel el-
látta Beöthy Zsolt.
Kármán József. Fanni hagyományai. (22. szám.) Beveze-
téssel Bánóczy Józseftől.
Kisfaludy Károly. A kérők. (5. szám.) Bev. Beöthy Zsolt.
Kisfaludy Károly. Válogatott költeményei. (19. sz.) Beve-
zetéssel Bánóczy Józseftől. Iskolai kiadás.
Egy-egy füzet ára 15 kr.
egrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában

Kossuth Lajos 1848. július 11-iki beszédei. (36. sz.)
Költsey Ferenc válogatott beszédei. (61. sz.) Bevezette
Radnai Rezső.
Petőfi Sándor. Uti rajzok (14. szám.)
Petőfi Sándor. Elbeszélések és hírlapi cikkek. (44. sz.)
Bevezetéssel.
Zrinyi Miklós. Szigeti veszedelem. (8. szám.) Beveze-
téssel Bánóczy Józseftől.

Idegen jeles írók.

Aischylos. A Ielancolt Prometheusz. (27. sz.) Fordította
Zilahy Károly. Bevezetéssel ellátta Tóth Rezső.
Byron. Manfred. Ford. Abrányi Emil. (23. szám.)
Cicero. Az öregségről. Ford. Fábán Gábor. (65. szám.)
Coppée. A kovácsok sztrájkja és más elbeszélő költe-
mények. Ford. Radó Antal.
Molière. Dandin György. Ford. Hevesi Sándor. (31. szám.)
Molière. A fűszvény. Ford. Hevesi Sándor. (71. szám.)
Plutarchos. Perikles. Fordította Kacsokovics Kálmán.
(73. szám.)
Shakespeare. A szentivánei álom. Ford. Arany János.
(20—21. szám.)
Sophokles. Antigone. Ford. Kemenes (Kempf) József.
(84. szám.)
Schiller. A messinai menyasszony. Ford. Váradí Antal.
(43. szám.)
Tennyson. Arden Enoch. Ford. Lehr Albert. (50. sz.)
Minden füzet egyenkint kapható.
Budapesten, VIII. ker., József-kört 18-ik szám alatt.

Az Ujságíró-sorsjegyek nyilvános húzása ma este 8 órakor

az ujjvárosház gyűléstermében.

Főnyeremény

100,000 KORONA.

10,000 korona stb. stb.

Sorsjegyek à 1 korona mindenütt kaphatók.

1898. Szolnokon és Eperjesen ismét I. díjak arany érmek!

Gyengeségi állapotok

(impotentia) ellen páratlan sikerű
gyógyhatással folytán legmelegebben

ajánljuk

Dr. MITZGER TIVADAR

HIRNEVES

HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI

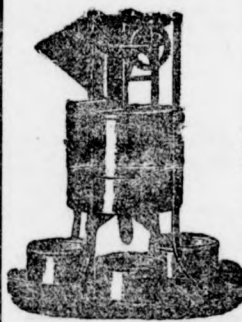
RENDELŐ-INTÉZETÉT

BUDAPEST,

VI. Teréz-körút 44. l. em.

Tapasztalt gyors és biztos eredm-
nyek folytán honorárium teljes gyó-
gyulás után fizethető.

Rendelés délelőtt 8—1-ig, délután 2—8-ig.

Uj! Kayser-féle Uj!
centrifugalis

gabona osztályozó
csak KÜHNE E.-nél.

BERÁN UJ

„DIADAL” ROSTÁJA.

Uj árjegyzék (1899) kívánatra bér-
mentve.

FŐIRÁNTYÁR:

Budapest, Váci-körút 57/a sz.

KÜHNE E.

Magyarország legrégebbi gazdasági gépgyára
MOSONBAN (1856)

ajánlja a bekövetkező tavaszi időnyre:
Sack rendszerű acél egyes, kettős és hár-
mas ekéit, Laacke-féle szántóföld és rét-
boronáit,

eredeti „Hungaria Drill”
hegyes vidékre „Mosoni Drill”
kis gazdáknak „Jubileum Drill”
sorvetőgépeit leszállított áron.
Magtárszelelők, rosták, konkolyozók foly-
ton készletben.

50 év óta

lekövetésnek örvendőnek
köhögés, rekedtség, torok- és lég-
zési szervek működési zavarainál
a kitünőkön bizonyult

Egger-féle mellpasztillák

(1 doboz 60 kr. és 1 fűt. Próbadozoz 25 kr.)
Bérmentesítés 20 kr. — A gyomor rendellen-
működésénél radikális hatásnak bizonyultak.

EGGER SZÓDAPASZTILLÁI

(1 doboz 30 kr.) Bérmentesítés 20 kr. Mindkét szer kapható
minden gyógytárban. Fő- és szét. raklár Magyarországon.

NÁDOR gyógyszer. Budapest, Váci-körút 17.

Minden háziassz-

szony vegye meg a leg-
újabb, **Kugler-féle**
„Háziasszonyok” című
könyvet, 2000-nél több
recepttel és 200 kép-
pel. Ára díszkötésben
3 forint és 25 kr. portó-
ért. Megrendelhető a
Budapesti Napló ki-
adóhivatalában.

FÜGGŐK

2 frittól a nélkül, hogy a gyó-
rkelet el kellene távolítani.
szájpadlással s a nélkül is (hidmunka.) Fog-
húzás fájdalom nélkül. (Cocain injectio.)
Igen tartós fogtömés. — **Fogkoronák**
gyökerekre illesztettek, melyek a szájpad-
lást fölségessé teszik.

Fogorvos **Dr. NEUFELD,**
Budapest, Kossuth La. os-utca 4., Dreher-palota.
Vasár- és ünnepnapokon d. u. 4-ig.

Az orvosi tudomány legújabb vívmányainak leg-
tökéletesebb gyógyítéskészkeivel van felszerelve

Dr. Palócz

v. kórházi orvos, k. egészségügyi tanár utódzó

Budapest, IX., Vámház-körút 7. sz.

Rendelés 10—12 és 3—5 óráig.

Díjazás mérsékelt. Prospektus ingyen.

Használhatók bármely évszakban:

1. Villamos fénycsillók (izzasztók és részlegcsok).
2. Vibrációs massage.
3. Termomassage.
4. Elektromassage.
5. Vízkúra, Psychrophor.
6. Testgyógyászat.
7. Gyógygymnastika (Frenkel és Zander rendszer).
8. Nap-, lég- és homokfürdők (nyáron).
9. Megfelelő diéta meghatározás.

Egyik sem ártalmas, nincs rossz utóhatás.

Nőknél női kivétel. Elküldött osztályok.

(Időgeneknél gondoskodunk olyan helyről, ahol a meg-
szabott étrendet pontosan betartathatják.)

Ezen tökéletesen berendezés, a lelkiismeretes, gondos és egyéni (a beteg természetének megfontolt) gyógykezelés magyarországi az első eredményeket (a meggyógyultak hitelteljes irásval bizonyítják), a melyeket még a legidősebb betegségeknél is, különösen azután, elbizottság, reuma, ischia, neuralgia, köszvény, gyomor- és nem bajok, vérszegénység, bőr-, ideg- és női betegségek gyógyításánál biztosan elértünk.

Népszerű orvosi tanácsadó.
„Az egészség megővése és a betegségek gyógyítása”
Írta: dr. Palócz Ignác.

Kapható a szerzőnél. — Ára 3 korona.

Orvosi rendelő-intézet

idült (chronikus) betegségekben szenvedők számára
Budapest, V., Váci-körút 18. sz. alatt.

Ezek során ki lett próbálva és páratlan gyógy-
hatásának bizonyult

Dr. Kovács I.

egy. orvostudor

hámopatiái gyógymódoja amelyvel kizárólagos-
an a vér utján gyökeresen kigyógyít: asch-
mát, néha-joktat, aipkórtságot, szív-
gyomorbetegségeket, köszvényt — még
a legsúlyosabb formát is — súlyos idegbeje-
ket (migraine, álmatlanság, szédülés, hystoria és
neurasthenia, kezdődő agygyulladás és elmezavar,
agygerincbántalom)

makacs vér- és bőrbetegségeket

Egyetlen és legbiztosabb védelem

szélnűdés, kezdődő vaktság és
elmezavar ellen.

A ujjazás mérsékelt.

Rendelés naponta 9—1-ig és fei 3—6-ig.

hívására betegot látogat.

A nélkül bemutatott számtalan megbízható hitelteljes közönsé-
gét folytán ezen orvosot legmelegebben ajánljuk.

Titkos betegségeket

elgyengült férfierőt, elektromassage

segélyével, mely a modern orvosi tudomány vívmányait kímélő
szerepel és eddig még el nem ért sikereket mutat föl; hegy-
csőfolyásokat és sokakat, az önfertőzés utóhatásait, magzathé-
ket, a bujakórnak utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyásait,
bársonyire idültak is, valamint mindazon női bajokat, mo-
lyeknek a magtalanság egyik főokozója, és idegbejeget
gyógyít az új gyógymódozó minden formája szerinti, biztos
eredményével, gyorsan és gyökeresen **negyedszázados**
gyakorlat alapján

Dr. GARAI ANTAL

orvos, sebész, szülész és szemész-tudor, volt oszár. kir.
ost.-főorvos

BUDAPEST, belváros, IV. ker. Kigó-utca 1. szám, II. emelet
bejárata a lépcsőnél.

Rendel: naponta 10 órától d. e. egész 4 óra déltáig, este
7 óráig. — Levelekre díjmentesen és kímélően
válaszolok. Gyógykezelték és gondoskodva leszek,
Nőknek külön várterem.

Úgyanott megjelenik a szerzőnk: Dr. GARAI ANTAL-nal
megrendelhető **NÉPSZERŰ ÜTMUTATÓ** és ezek árszerű
gyógykezeléséhez című könyv, volt ára 2 forint 60 kr.

most csak 90 kr.

A könyv jól becsomagolva 1 forint beküldésével mállott bérmentve
küldött meg.

A könyv tartalma: I. Az izvaszerek leírása. — II. A nem által-
ébredés. — III. Az önfertőzés és az éjjeli magzathé. — IV.
A húgyutak (trippa) és húgyveszékületek. — V. A buja-
kór aiphilis. — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfierő.

VIII. Női magtalanság.
IX. Az izvasz. — X. A legbiztosabb és leggyorsabb szerzője a prostitúció.

Minden szó egyszeri beiktatása petít betűkből 2 kr. Cimmel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levelbeli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK és előfizetések felvételnek a BUDAPESTI NAPLO részére a kiadóhivatalban

József-körút 18. valamint a következő aonhányszékben:

Breuer nővérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarkán.

Adler Leona, Lipót-körút, Nemcesek-fele tőzsde Pé-15fi-tér.

Úrv. Wéber Vil. sné, Váci-körút 15.

Feldmann Mór, Marokkó-utca 1.

Kürthy Kálmán, Harmincad-utca 1.

Weitzfeld Jakab, Király-utca 1.

Redlich Szidónia, Király-utca 59.

Benda Józsefné, Andrásy-utca 59.

Deutsch Miksáné, Andrásy-utca 38.

Schneller Mór, Dob-utca és Károly-körút sarkán.

Sopronyi V., dohány-nagy-tér, Kerespesi-ut 1.

Óz. Hallada Anna, Múzeum-körút 10.

Szántó Mór, Keeskeméti-utca és Kálmán-tér sarkán.

Deutsch Julia, József-körút 50. Baross-utca sarkán.

Kacagó barna.
Levél várja szokott helyen.

L. J. 26.
Levél ment.

Csinos fiatal leány, kinek egy jó forgalmú üzlete van, ismereteket öhaját kötni egy intelligens izr. fiatalemberrel. Levelet „Csinos” jelleg alatt kér a kiadóba. 2140

Hölgyeim!
Nősimli komoly szándékom s e célból szerény igényű és háziasan nevelt 20—21 éves leány ismeretséget keresem. Levelet fényképpel, vagy a nélkül „K. K.” jelleg alatt a kiadóba kérek. 2130

Csinos barna fiatal ember szeretne megismerkedni egy csinos leánnyal, vagy fiatal asszonnyal. Levelet „Barna” jelleggel a kiadóhivatal továbbít. 2138

Mama kedvence!
Lehetséges-e közlelni ismereteket? Választ „Jó barátok 8.” címre e lap kiadóhivatalába kérünk. 3771

Balogh Annának levele van a kiadóhivatalban. 3770

1—500 frt óvadékkal rendelkező könyvek alkalmazást keres. Szives ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít. 3772

5 középiskolát végzett fiatal ember hozzá illő bármely foglalkozást keres. Szives megkeresések e lap kiadóhivatalába. 2144

Egy tisztességes nőden ember 2—3000 frt óvadékkal pénzbeszedő vagy hasonló megbízható állást keres. Cim a kiadóban. 2135

Aföldi nagy városban egy gyári vállalat, családi körülmények miatt előnyös feltételek mellett eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3729

Hálószoza, ebédő, előszoba és konyhaberendezések, valamint kárpitok, könyvszekrények stb. jutányos árban kaphatók és rajz szerint készíttetnek. Silbermann Béla műbutorasztalosnál, V. Kálmán-utca 15/b Vadász-utca sarkán. 6000

Szoptatásra elvállalnék egy kis gyermeket. Cimem e lap kiadóhivatalában megtudható. 3769

Egy fiatal csinos leány, ki négy évig egy előkelő üzletben mint pénztárosnő volt alkalmazva, ugyanilyen állást keres. Szives megkeresések „Szorgalmas” jelleg alatt a kiadóba kéretnek. 2141

Női- és gyermekruha varrást üzletkebe, valamint privát a legújatnyabbáron készítik. Cim a kiadóhivatalban. 2142

Egy teljesen felszerelt asztalos műhely olcsón eladó. Cim a kiadóban. 2143

Szép praxissal bíró tanárjelölt neveiöl vagy korrepetitóri állást keres. Cim a kiadóban. 2109

Egy csinos szolid leány üzletbe vagy mérszárszékbe feliróvagy pénztárosnőnek ajánlkozik. Cim a kiadóban. 2062

Fiatalléány bármint írodai foglalkozást keres, ki a Yost-féle gépíráshoz is ért. Cim a kiadóhivatalban. 3470

Olasz nő ajánlkozik az olasz nyelv oktatására és társalgására. Cim a kiadóhivatalban. 3748

Angolt teljesen megtanulni egy több évi gyakorlattal bíró nyelvmesterrel, ki az itteni jobb körökben már fényes eredményt ért el hallgatóival. Ajánlatok „English” jellegre a kiadóba kéretnek, ahol a cim is megtudható.

Kiadó nyárára idősebb magányos hölgy részére egy csinosan butorozott szoba egy Herminánál nyaralóban. Jó gondozást, esetleg teljes ellátást is ad jutányos ártért. Cim a kiadóban. 2133

Ügyes szabónő mérsékelt díjazásért ajánlkozik házakhoz és házon kívül is a legújabb divat ruhák elkészítésére. Cim a kiadóban. 2087

Könyvkötészet és írószerszámok vidéken elkötőzökés miatt azonnal eladó. Biztos megélehetést nyújt derék üzletembernek. Bővebbet e lap kiadóhivatalban. 2128

Házasságközvetítő keres házasulandó kereskedőket, alkalmazottakat, hivatalnokokat, iparosokat. Cim a kiadóhivatalban stb. Található 12—14 és este 7-től. 2107

Egy tisztességes fiatal gyermektelen házaspár, jelenleg is házfelügyelő, egy nagyobb házába ajánlkozik házfelügyelőnek. A férfi fővárosi adóbiztos. Beszélnek: magyarul, németül és tótul. Cim a kiadóban. 2105

Főnyeremény nél többet ér a „Kereskedelmi Vegyészeti” című könyv, pedig az ára csak 1 frt 20 kr. (De már csak pár napig.)

Angol vagy francia családnál keresek lakást ellátással, hol alkalman lenne a két nyelven gyakorlatni magamat. Ajánlatot „Praxis” jelleggel kérek e laphoz.

Szép írásu hivatalnok bármilyen írásbeli munkát elvállal, másolásokat németül és magyarul szerény díjazás mellett. Cim a kiadóban. 6005

Olesó tiszta lakás. Két udvari szoba előszoba, konyha stb. azonnal kivehető. Cim a kiadóban. 2137

Egy csinos butorozott szoba a Hungry-téren február elsejére egy ur számára olcsón kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2076

Fiatalléány szolid leány feliróvagy pénztárosnak ajánlkozik szerény feltételek mellett. Ajánlatok „Szorgalmas” cim alatt kér e lap kiadóhivatalában. 2109

Jó és szép írásu fiatal ember bármint megfelelő állást keres, vagy írásbeli munkát. Cim a kiadóhivatalban. 2048

Makulatura papír eladó. Cim a kiadóban.

Egy bolthelyiség a Német-utcaiban azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Eppen most jelent meg:

Jósolás a kézből.

Több külföldi író nyomán írta:
ij. Lónyay Sándorné.
Ára 1 forint.
Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában, József-körút 18.

ÉRDEKES KÖNYVEK olcsó áron!

megjelent és kapható:
Pierre Louys: Az asszony bolondja. Fordította: Dr. Rózsa Géza 1 frt.
— Aphrodite“ Ford. Dr. Rózsa Géza 1.80
Prevost Marcel: Félszűzek. Fordit. Dr. Rózsa Géza —.60
— Juliette házassága F. Dr. Rózsa G. —.50
— A nazarethi szűz F. Dr. Rózsa G. —.50

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában József-körút 18.

A „Kereskedelmi Vegyészeti” a hanyatt század Aranykönyve (Tessék meggyőződni.)

COPYING OFFICE.

Bármintemű írásmunkákat, leírásokat, sokszorosításokat és fordításokat minden nyelven elvállal a „YOST” írógép-részvén-társaság, Budapest, Erzsébet-körút 9—11. New-York palota.

Nevelőnőket idegen nyelv- és zenemerekekkel, vagy egyszerűebbetki bizonyítványokkal, kitűnő gyermekkertésznőket oklevéllel vagy e nélkül, minden nemzetegű bonneokat ajánl és elhelyez lelkiismeretesen **Szegényé S. Lujza,** Budapest, Andrásy-ut 28. 5826

Vidéki ügynököket illyes sorjegyek részlet-fizetésre való előadása céljából magas jutalék mellett **FLEISSIG SÁNDOR** bank- és váltó-üzlet, BUDAPEST, Erzsébet-körút 2. Igón jövedelem 2000, jövedel esetleg 15 fizetés adatik.

Szegényember az, akinek nincs meg a „Kereskedelmi Vegyészeti” című könyv.

Kérjük Halálék magárjegyzéket Budapest, Károly-körút 9.

Akinek megvan a „Kereskedelmi Vegyészeti” évfente 2—3000 frt mellékjövdelemre tehet szert.

Minden könyvkereskedő által megrendelhető a kiadóhivatalban, már 30-kr. kiadásban megjelent mű a zavar:
ideg és szexuál rendszerről. írta: doktor Müller egészségügyi tanácsos. A széküldés postabélyegekkel ellenében történik. CurtRöber Fraunschweig

Kiss József összes költeményei. Első teljes kiadás, mely a Jehova és mese a varrógépről című hosszabb költeményeket is tartalmazza. Ára a költő arcképével dírtés vászonkötésben 1 frt 50 krajcár.

Ez a legzsebb, legolcsóbb s legkedveltebb ALFALMI élelmiszerajándék. Vidékre postai bérmentes küldéssel 1 frt 60 kr., ha ez összeg előre keltetik be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLO” kiadóhivatalában.

Cigareták „The Dido.”

Nagy vagyont szerezhet a „Kereskedelmi Vegyészeti” című mű birtokában. E könyv, melynek anyagát korunk legkiválóbb szakférfiai állították össze, 3 frt bolti ár helyett még néhánny napig (ajánlott postai küldéssel) **1 frt 20 krajcár** leszállított áron kapható. Utmutatásai alapján az ország bármely helyén lakó, bármily foglalkozásu férfi vagy nő **évfente 2—3000 forint** biztos jövedelemre tehet szert, tökébefektetés nélkül, csakély fáradsággal, otthon végezhető munkával.

Mindenemű kereskedők és iparosok üzletük jövedelmét megkészszereshetik. **VAGYONT** szerezhetnek a könyv tanításal nyomán. Már csak néhány száz példány van raktáron, azért mindenki saját érdekében esetlegessik, ha haladéktalanul megrendeli, legelőszöbben postautalványzo. Megrendelhető a „Kereskedelmi Vegyészeti” könyvkiadó vállalatnál **UJPEST, István-utca 2. szám.**

Könnyű fizetési feltételek! Diszes, olcsó vasbutorok, gyermekkecskák, gyermekágyak, ruganyos acélcsőny-ágybetétek, afrikai és léször-matracok, paplanok, szövetfüggönyök, ágy- és asztalterítők, karpított fa-butorok, tukrók, és fűgőlámpák kaphatók **Pápai és Nánán gyárosnál, Budapest, VI., Andrásy-ut 2. (Fonciéro-palota),** Vidékre és helyben részletfizetésre is szolgalmuk minden árfelemelés nélkül. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Kétségtelenül a leghatásosabb szer **Rösler fogvize** mert ez nyomban elállítja a legmakacsabb fogfájást és megszünteti a szájbűzt. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beklüldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török löszef győgszertára, Király-utca 12.

Bor. 1897-iki olasz rizling, jó esztali bor, hektója 26 frt. 1890-iki olasz rizling, pesenyebor, hektója 45 frt. 1880-iki olasz rizling, asszuber, hektója 100 frt. 1892-iki vörösbor 30 frt.

Szőllővessző. Fehér borkak: Olasz rizling, Vörös borkak: Oporot, Fekete burgundi, ezre 3 frt. Asztali szőlőnek: Chasselas blanc 5 forint. Az árkában a vasutra feladás is beonfoglaltatik. Kapható: RAKSÁNYI KÁROLYNÁL, Balaton-Henyében. 3752

1 frt 20 krajcár akkor kamatozik évfente **3000 forintot,** ha egy „Kereskedelmi Vegyészeti”-et rendeléte.

Az országos

magyar győrsírszati egyesület március hó elején **Báthori Dezső** középiskolai tanár ur vezetés alatt **uj magyar és németnyelvű gép-és gyorsírszati** tanfolyamokat nyit. Jelentkezéket felvesz a „YOST” írógép részvénytársaság **Erzsébet-körút 9—11. New-York palota.**

Olesó butorok

és egy szép **zongora.** Alkalmi vétel, minden elfogadható áron adtatnak el és pedig: igen elegáns valamint egyszerű barok angol és 6-német háló és ebédő szalon garnitúrák diványok, íróasztal, könyvszekrény, lámpák, perzsa és smvrna szőnyegek, függönyök olcsón eladók **Andrásy-ut 48. I. S.**

Olesó butor-eladás készpénz-fizetés mellett.

2 szekrény, 2 ajtó, díofa, fényezett	35 frt
2 ágy, díofa, fényezett	24
1 ebédő-asztal, díofa, masszív	8
1 mosdó, 2 ajtó, díofa, fényezett	12
2 szekrény, 2 ajtó, díofa, matt	40
2 ágy, díofa, matt	40
2 éjjeli szekrény, díofa, márvánnyal	22
1 kredenc, 4 ajt. fülkés, faragott, fehér márvány	46
1 ebédő-diván, magas, szőnyeggel	40
1 ebédő-asztal, díofa, masszív	14
1 ebédőszék, 6-német stíl	4
1 íróasztal, 3 fókós, és állvány 2 fókós	16
1 hálószoza, fókós, faragott, fehér márv.	170
1 garnitúra erpé- vagy bourette-behuzat	60
1 garnitúra selyem-behuzat	80
1 garnitúra plüss-behuzat	95
1 salonszta	10
1 consol márvánnyal, 1 tükör	26

Nagy választék egyszerű, valamint legdíszebb kivitelű butorokban.
DÓSA KÁLMÁN asztalos és kárpitos
Budapest, V., Erzsébet-tér 18. szám
Sas-utca sarkán, I. emelet.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Csak e hó végéig.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonasorvisi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvisi tapasztalatai után legmegelőbben ajánlható

D. R. KAJDACS, v. cs. és k. ezredorvis.

Electrotherapiail rendelésintézete
Budapest, Váci-körút 4. sz. I. em.

A legelhanyagoltabb hgyesofolyásokat, bujakóros sebeket, syphilit, az önfertőztetés utóbjait **Elyengült férfierőt**

az orvisi világ által legújabbban oly annyira felkarolt és hatásában pártatlan sikerű **Electro-Massage** által, magömléseket, nőknél fehérűrt, ist befocskendozás nélkül, a legmakacsabb börtettségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utkövetkezőnyeképp létrejött hátrénebakot gyógyít a legújabb gyógy-mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.
Rendel: délelött 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek úgy mint férfiaknak külön e és kijárát. Külön várótermek.
Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerekről is gondoskodva lesz.